JOHANNES V. JENSEN

SKOVENE

INTERMEZZO SKOVENE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MCMLIII

SKOVENE

JOHANNES V. JENSEN

SKOVENE

INTERMEZZO

SKOVENE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

NORDISK FORLAG

1953

FEMTE UDGAVE

HERMED IALT TRYKT I 15.750 EKSEMPLARER

OMSLAG AF IB ANDERSEN

PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

FORSVUNDNE SKOVE (1899) 7

DOLORES (1899) 13

LOUISON (1899) 55

SKOVENE (1904) 83

FORSVUNDNE SKOVE

K

rec

va

i I
Ga
en

ha

Fo

de

di
on
og

ik
ef
va
ge

Je

FORSVUNDNE SKOVE

Korra hed en Mand, der drev Agerbrug. Da han havde lagt Penge op, tog han til Byen for at købe sig en Slave.

Købmanden viste ham forskellige, men Korra blev ved at vrage.

Vil du kanske have, at jeg skal slæbe dem op allesammen! snærrede Købmanden omsider. Det var i Middagstiden, da Slaverne sov.

Jeg kan jo saa gaa til en anden Handler, sagde Korra.

Ja, ja. Købmanden ruskede i Kæderne, og Korra besaa hele Udvalget. Han gik aarvaagen rundt om hver enkelt.

Føl paa ham her, det er Kram, sagde Købmanden og skød en i Forgrunden — Hvad? Det er vel en storartet Brystkasse, bank en Gang! Og mærk paa Haandleddet, Senerne ligger som Strænge paa en Violinhals. — Gab op!

Købmanden tog med en Finger i Slavens Mundkrog og vendte ham mod Lyset.

Nu skal du se Tænder!

Og Købmanden drog Bagen af en Kniv rask hen over Slavens Fortænder.

Se her min gode Mand — der sidder Metal paa dem. Det er Tænder, der kan bide et Søm over.

Korra betænkte sig endnu en Tid, han befølte Slaven meget grundigt og pressede Fingerspidserne ind i Muskulaturen for at mærke, om Fibrene laa tæt. Endelig bestemte han sig, fik Slaven koblet fra, og efter at han med en sur Mine havde betalt, trak han ham hjem.

Inden ret mange Dage var gaaet, blev Slaven syg. For da han nu ikke var i Handelen mere, men var kommen til Ro, fik han Hjemve efter Skovene, hvor han var fra. — Korra kendte dette nøje. Det var et udmærket Tegn. Han satte sig hos Slaven, der laa paa Ryggen uden at ville leve, og talte sindigt til ham.

Du skal komme tilbage til dine Skove, sagde han, vel skal du det. Jeg lover det, du kan stole paa det. — Du er endnu ung ... vil du

dyrke min Jord for mig i fem Aar, godvilligt og retskaffent — desuden har jeg jo betalt dig, men det kan være det samme — saa skal du faa din Frihed. Fem Aar.

Og Slaven sled. Han tog fat som en Djævel. Det var en Gudsvelsignelse for Korra at sidde i sin Dør og se disse brune Muskler kugle sig og bæve under Huden. Korra havde ingen kærere Beskæftigelse end at sidde og se Slaven arbejde. Det begyndte at gaa op for ham, at Mennesket er en køn Ting, en Øjenlyst.

Fem Aar — Slaven regnede — lige saa mange Solhverv som han havde Fingre. Solen skulde vende ti Gange. Han saa Solen gaa ned hver Aften og tog Mærker af Sten og Høje for at holde Rede paa Fremgangen.

Da Solen vendte første Gang, regnede han Tommelfingren paa højre Haand fra. Efter endnu et Solhvervs Forløb — men det varede bitterligt længe — var ogsaa Pegefingren fri. Han elskede disse to Fingre fremfor de andre, der havde saa længe længe igen.

— Dette store Regnestykke blev Slavens Rigdom, hans indre Ejendom, den Ingen kunde gøre ham stridig.

Og medens Tiden gik, tog hans Udregninger til i Omfang, i dunkel Fylde. Aarstiderne drog forbi som store grænseløse Tider, han ikke kunde fatte. Men foran hver ny Aftenrøde gennemgik Slaven sit Haab.

Tiden, der lod saa kort, mens den var for Haanden, syntes uoverskuelig, naar den var kommen forbi. Men den ny Tid tøvede med at komme.

Saaledes blev Slavens Verden dyb. Idet hans Længsel bragte uendelig Tøven ind i Tiden, veg ogsaa Rummet ud fra ham. Hver Aften, der kom, førte mere og mere Dybde med sig.

Alt laa langt borte, alt laa langt borte. Det der evigt gentog sig, skulde ingensinde naas.

Slaven stirrede hver Aften ud i den dybe Solnedgang.

— Da fem Aar endelig, endelig var gaaet — det er saa let at sige — kom Slaven og bad om sin Frihed. Han vilde tage til sit Hjem.

Du har dyrket min Jord meget godt, sagde Korra grundende. — Sig mig, hvor ligger dit Hjem — i Vesten? Jeg har set dig glane den Vej.

Jo, Slaven havde hjemme vesterpaa.

Der er langt, sagde Korra. Du nikker — langt! Og Penge har du ingen af.

Slaven tav bestyrtet. Nej, det var rigtigt.

Vil du arbejde for mig tre Aar endnu — nej, eller to kan gøre det, to, saa skal du faa Rejsepenge af mig?

Slaven bøjede Hovedet og gik i Selen. Han tog godt fat. Men han holdt nu ikke Rede paa Tiden som før. Derimod drømte han meget, Korra hørte ham gø og lalle i Søvne. Og efter en Tids Forløb blev han syg.

Da satte Korra sig hos ham og talte længe. Hans Ord lød saa ærværdigt, saa redeligt erfarne:

Jeg er en gammel Mand. Jeg har ogsaa i min Ungdom længtes vesterud efter Skovene. Men jeg kunde ikke tjene Penge nok til Rejsen. Jeg kommer der ikke nu, før min Aand kommer der, før jeg dør. Du er ung og arbejder dygtigt — men er du dygtigere end jeg var i min Tid? Tænk dig om og følg rolige Raad. Se nu til at du kan komme dig!

Slaven kom sig nødigt. Og da han atter tog i, fik han Hang til at give sig tilfreds og lægge sig hen og sove mellem Stunder. Da gav Korra ham en Dag Pisk. Det bekom ham godt, han fik grædt.

Og de to Aar gik.

Saa gav Korra virkelig sin Slave Friheden. Slaven rejste vesterpaa. Men Maaneder efter kom han tilbage i ringe Forfatning og uden at have fundet sin Skov.

Ser du det, sagde Korra. Men jeg er god, der skal ikke siges andet. Rejs ud en Gang til og søg mod Øst. Det kunde dog være, Skoven laa paa den Kant.

Slaven rejste. Og han fandt virkelig sine hjemlige Skove. *Men han kendte dem ikke.* Han kom udslidt tilbage og fortalte, at han vel havde fundet Træer baade det ene og det andet Sted, fuldt op af Træer, men ikke sine egne Skove.

Hm! Korra hostede.

I mit Hus skal du altid faa Mad, sagde han varmt, bliv du nu kun hos mig. Hjemløs skal du ikke være herneden. Og naar jeg er gaaet til mine Fædre, vil min Søn ogsaa sørge for dig.

Korra ældedes, men han havde en Slave i den bedste Manddomsalder. Han bespiste ham passende, for at holde ham vedlige, og renligt, at han ikke skulde faa Udslet. Med forstandige Mellemrum gav han ham Pisk for at holde ham ydmyg. Hvile lod han det heller ikke skorte paa; hver ottende Dag havde Slaven fuld Frihed til at sidde paa en Høj og stirre mod Vesten.

Korras Jord gav gode Fold, han købte Skov, ryddede og dyrkede og gav sin Slave Arbejde. Og Slaven fældede Træer med Lyst og Iver. — Korra havde Penge nok. En Dag købte han en Hunslave til Huse.

Der gik Aar, og i Korras Hus opvoksede seks store Slavesønner. Ligesom deres Fader sled de flittigt. — Kun naar man arbejder, kan Tiden gaa, sagde deres Fader. Men naar Tiden er gaaet, bæres vi mødige ind i de evige Skove. Og hver Hviledag tog han sine Sønner med op paa Højen foran Solnedgangens Ansigt og lærte dem Længsel.

Korra var gammel og affældig. Han havde altid været gammel, men nu var der ikke andet tilbage af ham end Alderen. Hans Søn var fra Fødslen af ikke stærk. Men de havde intet at frygte af nogen, hver af Slaverne kunde med et eneste Kølleslag dræbe en Mand. Det var prægtige Folk, Kødet snoede sig stramt om de ranke Knokler. Og rene Tigertænder havde de. Men Tiderne var sikre nok. Slaverne svang de fredelige Buløkser og fældede Træer.

DOLORES

BYI
I
Hulle
Navn
er om
Haar.
ud i
Jeg
Static
tog m
og be
Me
om e
igenn
... je
fabrik
let pa
Det
kerne
løbige
Sollys
en *H*
bak!
Rester
Diger
Jeg
gamle
kede
og ve

SEVILLA

BYEN ligger ved Flodbredden midt under den almægtige Sol — en Hob af sammenkalkede Celler, en benhvid Kage af Huse og Huller ligesom Skelettet af en strandet Fabelsvamp — Sevilla. Hør Navnet kvidrer! Sevilla er navnkundig og besunget som Elskov, den er omspundet af Drømme som en ung Kvindes Pande af dunkelt Haar. Dens Sjæl er som en Længsel efter to navnløst ufattelige Øjne ud i Verden.

Jeg kom til Sevilla med Toget. Det busede vrinskende frem for Stationen og fnøs som en ung suffissant Hingst. Et Par Hotelkuske tog mig straks ved Uvidenheden og slæbte af med mig — man snød og beløj mig flydende — nok om det.

Men aldrig saa snart var jeg kommen i Orden, før jeg saa mig om efter de skønne Kvinder i Sevilla. Jeg gik en fremmed Gade igennem og en til, jeg standsede foran Fotografers Udhængsskabe ... jeg tog en Drosche og lod sprænge ud til den store Tobaksfabrik, hvor jeg vidste, at flere Hundrede Andalucierinder var samlet paa et Sted.

Det kostede ikke meget. Inspektøren viste mig rundt langs Rækkerne. Varmen var tung, Klæderne lette. Saa tog jeg her det foreløbige Overblik. For hvert Skridt bredte Indtrykket sig videre — Sollyset laa i Strænge gennem den disede Hal — Bord efter Bord — en *Hær* af Kvinder, der sad og arbejdede ... hvilken Mængde Tobak! Dog der *var* mørke, fine Væsener imellem, kanske hundrede. Resten kunde man forsende i Læssevis til at udbedre de hollandske Diger med.

Jeg kom til at bo ovre paa den anden Side Guadalquivir i det urgamle *Bêtis*. Min Stue var hvælvet og fik Lys fra Gaarden. Gulkalkede Søjler, tunge Murbuer ... her maatte der ligge sære dybe Dage og vente. Da Aftenen kom paa den første Dag, tændte jeg mit Lys

og vandrede op og ned i det skumle Hul. Jeg saa paa Sivstolene, de raa Mure — jeg følte køligt og venligt Mørke om mig efter Dagens Lyspisk. Klamme Teglfliser mødte Fødderne, og naar jeg stod stille, krøb der Myrer op ad mig. Endskønt der var køligt under Hvælvingen, dampede jeg af Varme. Al min Sans vejrede sultent ud i Rummet.

Næste Formiddag, da jeg gik gennem Gaarden, saa jeg en Del af Beboerne, der sad ude ved Gitterporten. De fulgte mig nysgerrigt med Øjnene, idet jeg passerede. Mit Blik gled over dem alle. Der sad en ung Pige paa en Skammel.

Kirkeklokkerne ringede, *La Giralda* ragede op mod den hvide Himmel ovre over Byen. Langs ned ad Floden lossede de Kul. Jeg gik ned mod Trianabroen og væk over i Byen.

De første Morgener sprang jeg fra Søvnen saa karsk og blind som en Rovfugl, der giver sig ud i Luften over et Svælg; jeg snørede mine Støvler — som Jubal bandt sine Sandaler den Dag, da han opfandt Trompeten.

Det var en ny By, jeg havde, og den viste sig at være berusende urede, endeløs mangeartet. Jeg kunde flyde rundt i timevis og være saa godt som bevidstløs. Der var ikke noget at huske, og dog saa jeg mange besynderlige Ting. Bagefter erindrede jeg, at jeg havde hørt et Æsel skryde rædselsfuldt, eller jeg havde set Kong Hermenegildes Hus. Jeg havde ladet mine Fingre løbe over Rillerne i gamle Mure, som jeg gik langs med; jeg havde set ind i solbeskinnede Gaarde. Alt hvad jeg saa, bragte mig til at huske nærliggende eller fjærne Systemer af andre Ting. Jeg kunde ikke blive træt af at tage og glemme — gabe og synke. Og Solen stod mig bi, den skinnede og varmede. Ved Middagstid stod den næsten i Zenith; Straalerne ophedede mine Skuldre saa at jeg krympede mig som en Hund under Ovnen. Dette Land kunde jeg lide. Midt paa Dagen skar Solen Tænder — Solfaklen omsloges af et Pust, de hvide Luer rørte sig og viftede hede Flige ned over mit Ansigt. Og saalænge Solen flammede, nød jeg *det;* naar Mørket kom, slugte jeg sval Luft.

Guadalquivir glider langs Stenkajerne, Vandet spiller under Lyset, dovent og gult. Af og til, hist og her kommer der lyse Mudderskyer op paa Overfladen og slaar sig ud i store Gulve som Fodballerne af en Kæmpe, der roder med sit Hoved nede i Bunden. Men midt ude i Strømmen ligger der gærne nogle runde sorte Hoveder;

det er Drengene, der opholder sig derude. De træder Vande paa et Sted den meste Tid. Men opdager de en Fremmed paa Broen, kommer de til for at tjene Skillinger ved at springe ned. De træder roligt ud i Luften fra den høje Bro. Og der staar de et Nu med samlede Ben og udstrakte Arme som Statuer af ægyptiske Guder — blanke og brune i Solrummet. Pludselig skyder de ned og skærer under Vandet; det skræller næppe om dem.

Et Antal Dage, en Uge, varede mit ganske elementære Humør. Saa begyndte jeg at dutte mig selv igen og give mig selv intime Øgenavne — jeg trængte til en mere sammensat Tilværelse.

Sierpes hedder en Gade i Sevilla; den er meget smal og dyb — en Revne i Byen. Forneden er den belagt med Fliser som en Stue, og højt oppe er der spændt store Sejl tværs over den. Disse Sejl er syet sammen af Strimler, det ser ud som om de bugnede imod Snore, som om de *bar*. Hele Gaden ligner et Flyvefartøj oppe i Skyerne. Solen skinner paa vore fulde Sejl, de lyser over os, vi vrimler og tripper ud og ind af Kaféer og Butiker. Nu og da er det som om hele vort Skib svajer, medens vi sejler trygt frem gennem smul Himmel.

Jeg kom en Dag ind paa *Sierpes* efter at have flakket om i mange Timer og nydt Lyset og Varmen. Kaféerne er aabne ud til Gaden, jeg satte mig et Sted. Snakken summede om mig, og Gaden flød over af Mennesker. Længe sad jeg og saa til og fulgte alle de smaa Begivenheder, der kan forefalde i en Kafé og paa Fortovene; jeg læste en Avis, røg Tobak og lod Tiden gaa.

Da hørte jeg pludselig noget — lyttede. Hvad var det? Jo. Nu igen — jeg vendte mig rundt og saa med et Blik alle paa Gaden og i Kaféen, Pillerne, Loftet — jeg saa de skinnende Sejl over Gaden ... men gennem den snøvlende Støj anede jeg lange klare Musiklyde — højt oppe fra. Var der ingen andre, der hørte noget? Nej — og nu skelnede jeg heller ikke den fjærne Klang. Men straks efter spidsede min Hørelse sig, og jeg mærkede igen, at der trak Toner igennem deroppe — Stemmer, Fløjter. Det lød tungt — hvad var det! — det var dog skrækkeligt klagende! Det kom som en Sang fra nogen, der var hængt op med Hovedet nedad. Jeg sad stille og hørte den syngende Klage sive ned. Hør, hvor det lød vildt bevæget!

Men da jeg lyttede endnu en Grad nøjere til, *kendte* jeg Musiken. Ovenover Kaféen i en af Etagerne maatte der være nogen, der spil-

lede. Jeg ved ikke, hvad Stykket hedder; men jeg kender det. — Straks efter holdt det op. Jeg følte mig helt svag i Knæene.

Et Par Dage efter sad jeg i samme Kafé. Det var hen paa Eftermiddagen, da Varmen begyndte at tage af. Med et sad jeg der igen urolig og sporede rundt. Jeg følte Forandring — hvad var der sket? I det samme blev de elektriske Ventilvinger, der sad paa Pillerne, synlige, idet de gik istaa. Men det var dette Ophør af Lyd, jeg havde mærket; Vingernes Snurren var gaaet ud af den almindelige Støj.

Hm! tænkte jeg.

Hm! tænkte jeg igen. Monstro der skulde være Toner her i Verden, som vi ikke hører, før de holder op?

Jeg grundede meget over dette og drak i Tanker af min Kaffe. Og jeg fik paa Fornemmelsen, at der ventede mig store Ting. Det ubeskrivelige laa mig nærmere end nogensinde.

Lidt efter lidt blev jeg bekendt med dem, der boede i Huset i *Bêtis*. De fleste af Mændene læmpede Kul paa Floden, en Del af Kvinderne havde Arbejde ovre paa Tobaksfabriken. Rubio søgte at gøre Rede for alt sligt, naar vi om Aftenen sad ude paa Kajen. Rubio ejede Huset, han havde giftet sig det til. Paa den ene Side af Indgangsporten havde han Vinstue, den anden Side havde han lejet ud til Cigarbutik — og med alt dette var han endnu ikke 24 Aar.

Rubio forklarede mig adskilligt; han gjorde Ret og Skel mellem de Damer, der gik forbi i Tusmørket, og gav mig nyttige Vink. Rubio og jeg forstod hinanden.

Men paa saadanne Aftener havde jeg mine Øjne rettede over mod Porten. Mon Dolores ikke skulde vise sig? Kom hun, saa foreslog jeg gærne Rubio et Glas Vin, og vi drev over og satte os i Porten hos Kvinderne.

Naar Dolores gik, tabte alt Farven. Jeg vidste det godt. Det var en Morgen bleven mig klart, at jeg havde forset mig paa Dolores straks den første Gang jeg saa hende — men uden at vide det bevidst. Dolores sad paa en Skammel ude ved Gitterporten med begge Albuer støttet paa Knæene, og idet jeg gik forbi, rejste hun sit sekstenaarige Hoved og saa op paa mig. I samme Nu følte jeg den store og klare Selvfølge — jeg skulde naturligvis finde et Vidunder i Sevilla. Men min Bevidsthed lukkede sig øjeblikkeligt sammen, Overraskelsen skjulte sig ... min Hjærne fik travlt med at slaa hen og reducere — intet paa Færde! Saaledes gribes Jægeren af en halvt

smærtelig Lyst til at tøve, naar han ser sit Vildt. Jeg gik ligegyldig forbi. Og min inderste snu Sjæl havde virkelig overtalt mig til Ligegyldighed, for det hele var glemt med det samme.

Siden, en Morgen forstod jeg, at dette Nu var gaaet over mig med stærk hemmelig Magt. Jeg huskede Dolores som et uforgængeligt Billede, Dolores, der sad paa Skammelen og vendte sit Ansigt op med et Udtryk af at se en Fremmed gaa forbi. Alle de andre huskede jeg ikke.

ÆSELFØLLET

DET betaler sig, det er nødvendigt at publicere Skriftemaal — frivillig Udlevering møder Respekt; Personligheder er saa sjældne. Har man tilmed nogle andre at udlevere foruden sig selv, da kan man faa sit Udkomme ved at sætte sig til Bords og skrifte. — Ogsaa jeg er en Schuft, jeg bekender, jeg bekender. Drengene *var* slemme — hvorfor saa ikke tilstaa det — i Sevilla. De plagede mig og prikkede mig fra Morgen til Aften; jeg kunde ikke klare mig. Deres Udholdenhed rakte længere end mit Lune. Tilsidst valgte jeg at tie og behandle dem som blotte Tilsyneladelser. Men kunde jeg sprængt dem i Luften med Dynamit ... naar de belejrede mig i Flokkevis paa Gaden, tyve-tredive Stykker sommetider. ...

Drengene vilde have Penge og Tobak, men i samme Aandedræt gjorde de sig ærlig talt lystige over mig. De stimlede sammen og traadte mig op ad Benene.

En Dag gik jeg fast i en stor Flok og kunde ikke komme igennem. Jeg saa rundt paa alle disse unge fordærvede Ansigter, disse haarde Drengeøjne, der blinkede imod mig, og jeg erkendte min moralske Afmagt. Jeg ventede. Lige foran mig havde jeg en lang, mager Dreng; han udholdt mit Blik med urokkelig Frækhed; han blev ved at spotte mig og tigge paa en og samme Tid — og det stædigt, uopfindsomt.

Da opdagede jeg, at han havde et stort, kirsebærrødt Modermærke paa den ene Side af Halsen — jeg rakte en Finger ud og pegede stille paa det. Han trængte sig baglængs af Vejen, Flokken opløstes af sig selv. Men over det stumpe Drengefjæs for der en Skygge, som blev han dødelig syg, hans Øjne lyste af Had, og Læberne lammedes om Tænderne. Han lignede i dette Øjeblik aldeles en Abe, der har faaet en Pil i Brystet — som jeg tænkte mig — og slaar begge Hænder om Skaftet.

En anden Gang kom jeg i Lag med nogle Drenge udenfor Byen. Jeg var spadseret ud ad Vejene og havde gaaet længe. Dagen var hvid og hed. Aloehækkene udsendte en Smule tør Duft. En Karre skvulpede forbi i det sprøjtende dybe Støv, en Rytter travede forbi, tavs, bedøvet. Hvad var det der puslede i Græsset — Møgbiller, som i stor Travlhed hjalp hinanden to og to med at trille deres Kugler afsted. Fra Husene ved Vejen kom der ikke en Lyd af Liv. Klokken var et eller to.

Tilsidst blev jeg træt og udpint af Varmen, jeg satte mig paa den støvede Grøftekant. *La Giralda* rakte sig op fra Byen langt borte og gloede ud med sine Glugger.

Hvem der havde Fred en Tid, tænkte jeg. Hvem der kunde slippe for at lege med, blot saa længe til man fik aandet dybt en Gang.

... Her er jeg da fri for Drengene. Ak hvor jeg sidder godt og fredeligt.

I det samme tonede der tre onde Drenge frem og et Æsel med Føl — omringet var jeg paa alle Sider. Jeg blev siddende ganske fromt og røg min Tobak, jeg rørte ikke en Fiber i mit Ansigt mens de faldt over mig. Nu gik der et godt Kvarter, mens de forlangte Tobak. *Senor, un Cigaretto,* det gentog de, det gentog de i et stift Kvarter. Jeg tav og saa ufravendt paa dem. Og langsomt, med mange Bitanker, spøgefuldt gendrev jeg mig selv, som jeg sad der. Jeg krængede Følelsen af Udlændighed af og paa, jeg godtede mig over det Udtryk, jeg havde af at være fra et Land langt borte.

Jhonny — mucho money!

Jeg saa nøje paa de tre beklageligt grimme Drenge ... men mit Blik havde ikke Spor af Magt over dem. For Djævelen, nu maatte de vel tro, jeg var døvstum eller gal — nej, de bliv ikke grebne af pludselig Uhygge. Jeg skar en tyst Satansgrimasse — frugtesløst.

Hombre — sss! sss!

Da jeg fremdeles ikke rørte mig, stak den største med et Grin Hænderne i Bukselommerne og skrævede —

Yankee! udbrød han.

De lo alle tre. Dette nye Ord lød i flere Minutter. Jeg begyndte at kede mig. Men nu slog en af Knægtene sine Arme om Halsen paa Æselføllet og slæbte det frem foran mig. Og der fangede de mig.

Bonito — muy fino! sang de lækkert indbydende og strøg Føllet paa Siderne — og jeg skulde ogsaa klappe det. Og jeg kunde ikke modstaa. Det lille Føl var saa blødt og fint som Kæruld og Solskin

og Søndenvind — hele det ubetydelige Føl lignede en Engel; Ørerne kunde meget godt gaa for Vinger. Øjnene var endnu mælkeblaa. Men Mulen havde et forsovet Udtryk en Rest af den store Søvn før Fødslen. Mellem mine Hænder holdt jeg selve den levende Naturs Symbol. Skinnende Skyldfrihed, frodigt Dybsind. Og det ubetalelige Dyr lod sig skatte uden at vrisse eller uden at skryde deraf.

Jeg var straks paa det rene med, at jeg vilde beholde Føllet. Uden mange Omstændigheder købte jeg det og gav Drengene for det, hvad de vilde have, halvtreds Pesetas. Jeg trak det i Triumf med mig til Byen og fik indrettet en lille Stald til det i min Stue. Jeg passede det Morgen og Aften. — Siden tog jeg det med mig, da jeg rejste, og havde ikke saa lidt Ulejlighed af det. Men jeg fik det da i Behold med til Malaga og om Bord. Jeg glædede mig til at komme hjem og have mit Æsel med — havde jeg klaret alle Vanskeligheder før, saa skulde det sagtens gaa. — Men jeg fik det nok ikke saa langt. Da vi kom ud i den spanske Sø, fik vi haardt Vejr. En Dag, da vi tog svære Overhalinger, saa jeg pludselig oppe fra Broen, at mit Føl, der stod paa Fordækket, havde slaaet sig løs og tumlede om oppe ved Ankerspillet. Jeg *sprang* ned og var i en Fart forude. Just i det samme krængede Skibet stærkt, og Føllet rutchede paa alle fire ned mod Lønningen. Jeg for angst til, greb for mig og fik Tag i Føllet, og — Balancen glippede — med Føllet i Favnen gik jeg hovedkulds over Bord! Bølgerne slog sammen over os begge to; Vindens og Havets Brus, al Lyd blev til en tyk Syden, idet vi kom under Overfladen ...

Saaledes sad jeg og tænkte, medens jeg strøg Føllet over Haarene. Da forstyrrede Drengene mig. —

Peseta! Peseta!

Tre skidne Hænder strakte sig retfærdigt ud mod mig. Det kostede en Peseta at klappe. De stod roligt om mig i deres gode Ret: jeg havde klappet Føllet — Peseta!

Jeg tilkastede dem et fjendtligt Blik og beholdt Føllet, som de vilde hale fra mig. Jeg lettede mig og saa rundt; der var ingen Mennesker at øjne — saa blev jeg meget roligt ved at glatte Føllet over Haarene og holde det om Halsen, som om det var mit; jeg tog Mulen indeni min Haand og rettede paa Ørernes silkefine Luv.

Og medens Drengene støjede og gik mig paa Livet og plukkede mig i Tøjet, randt utallige Krænkelser, Nederlag mig ihu — pludselig sprang jeg op uden et Ord og snappede alle tre Drenge i Nak-

ken. Jeg gav mig god Tid til at bunke dem sammen i venstre Haand. Og saa svang jeg min Stok. De skreg rasende; det var ikke Teaterprygl de fik, men haarde, knaldende Stryg. Og da jeg havde pryglet dem en Tid, kom jeg i Ekstase og fordoblede Takten. Først da deres forargede Skrig gik over i bønlig Graad, slap jeg dem.

Æselføllet havde fundet sig en Tot Græs imidlertid, det stod og tyggede og saa himmeluvidende paa hele Optrinet. Jeg tog endnu en Gang det fløjelssarte Hoved i mine Hænder og klappede Kæbe og Mule, saa gik jeg min Vej ind til Byen.

DOLORES

ENDNU var jeg ikke bleven nærmere bekendt med andre af Folkene i *Bêtis* end Rubio. Vi havde fundet hinanden formedelst Tobakssympati. Naarsomhelst han havde Tid, satte vi os paa Bolværket og røg. Vi sad og lod Øjnene løbe rundt, behageligt bundne af hinandens Nærværelse.

Floden randt sindigt forbi. Ude midt i Strømmen baskede Drengene under forpustede Hyl, de kom ud og ind af Kloakmundingerne som Rotter. Saasnart Betjenten ovre ved Havnebanen fjærnede sig, klavrede de op paa Kajen og sværmede rundt der. Viste han sig igen, saa styrtede de sig i skrigende Flokke paa Hovedet ned i Floden.

Og Solen bedøvede. Tanken flød ud i Drømme. — Inde over Byen hang Papirsdrager svimlende højt oppe i den hvide Luft. De borede og borede sig opad som vandrende Orme og kom aldrig videre. Saaledes gik Dagene.

Jeg kunde ikke blive klog paa Dolores. Først da jeg opgav det, blev jeg klog paa hende. Hun var ikke straks et eller andet — hun var ingenting. Seksten Aar.

Dolores mindede af Ydre meget om den unge Dronning af Holland. Hun havde ligesom hende Smilehuller paa Kindbenene lige under Øjet og et lille Smilehul paa Hagen. Disse fine dyrebare Gruber ligner Mærker efter en Billedhuggers ømme Fingerspidser, idet han har villet flytte sit færdige endnu vaade Ler.

Dolores var en Daglejers Datter, hun levede mellem Kullempere og Tobaksarbejdersker og kunde hverken læse eller skrive. Men hun var af urgammel Adel. Dolores var lige saa meget værd som et Ja for en Tvivler. Derfor higede jeg efter at afsløre netop *dette* ene Væsens Hemmelighed. Jeg turde. Det, jeg længe havde søgt vanskelige og tildels lærde Grunde for, det skulde Dolores kunne bevise ved sin blotte Apparition.

Lige indenfor Porten havde en ung Skoflikker, Antonio, sit Bord. Vi hilste altid paa hinanden med udsøgt Agtelse. Antonio viste stor Iver for at være mig nyttig. Han kunde lidt Engelsk — meget lidt, jeg hørte ham aldrig sige andet end *Yes*. Det var en høj, køn Fyr og flittig som en Myre.

Dolores, der gærne slæbte om med et eller andet Barn i Favnen, stod tit derude ved det lille Værksted. I saa Fald gav jeg mig i Snak med Antonio og bød ham Cigaret.

Meget Arbejde! sagde jeg.

Yes.

Mercedes, Rubios unge Kone, kom en Dag ud til os. Hun var skeløjet og i det hele knap saa reel som Huset, Rubio havde faaet med hende. Da hun saa os i oprømt Kompagni, mente hun ogsaa, hun skulde stifte Lystighed. Hun vendte Hovedet fra Antonio og til Dolores og skelede og smilede —

Ja disse to! Hi gi gi gi!

Mercedes nikkede fortroligt og var lige ved at omkomme af hemmelig Medviden. Dolores sendte Mercedes et Kvindeblik og stak af, og da hun var kommen ind i Gaarden, begyndte hun at tralle og hviste Spædbarnet op og ned. Solen stod lige ned i Gaarden og lyste blændende paa hende. Hvor hun kunde bøje og rette sig pludseligt!

Saa? sagde jeg til Mercedes og smilede venligt. Vi fulgtes ad udenfor Porten.

Disse to? ...

Javel, fortalte Mercedes mig nu værdigt — en fuldkommen gyldig om end ikke officiel Kendsgærning — Dolores og den unge Antonio var bestemt for hinanden. De skulde giftes, saasnart der blev Raad til at sætte Bo. —

Efter denne Dag benyttede jeg enhver Lejlighed til at bevæge Dolores, søgte planmæssigt at fylde Luften om hende med Paavirkning. Det skulde gradvis blive hende klart, hvormeget hun betød. Mon hun saa ikke af sig selv vilde bøje sig imod den, der skattede hende?

Der gik nogle Dage. En Aften, da jeg kom hjem, havde jeg Solnedgangen lige i Øjnene. Det røde Skær blændede, Solkuglen hang mørk lige ved Horisonten for Enden af Gaden. Jeg saa ned for mig og kneb Øjnene i. Luften over de rødtlysende Brosten dansede af gyldent Støv; Fluer svirrede forbi mærkværdigt synlige og glimrende i Lyset.

Der kom nogen foran paa Fortovet, jeg skærmede over Øjnene med Haanden — det var Dolores. Solen gennemskinnede hendes Klæder. Med den luende Himmel bag ved saa hendes Klæder ud som et grønligt Slør, hvori hendes Legeme skimtedes med svage Linjer. Benene gik, saa det ene foran, saa det andet; Knæene bevægede sig i buttede Kurver. Jeg saa det tynde Kjolestof trække sig i visse fine Krympninger fra Skuldrene hen over Brystet — som blev der pustet paa det — og dette skønne Udtryk for en levende Form anedes i sær lysstøvet Skygge. — Jeg huskede *Sierpes* og de sollysende Sejl ... og Sangen ...

I det samme, vi mødtes, sagde jeg Godaften og gjorde Mine til at stanse, jeg gik mellem Solen og Dolores og saa hende pludselig staa berøvet al Farve i den hvide Kjole. Men jeg saa ogsaa nu, hvor mat og skær Huden var paa hendes Ansigt — samme Hvidhed paa Pande, Kinder og Hage. Og da blev jeg lige saa svimmel og angreben til Mode som en Matros, der kommer i Land efter mange Maaneders Rejse.

De har været ovre i Byen? sagde Dolores for at sige noget.

Ja, svarede jeg og ledte efter Ord. Den er — Byen — den er ... meget antik.

Dolores bøjede Hovedet. Ja det kunde nok være. Hun saa til Siden og rynkede Øjenlaagene, som grundede hun dybt over den Ting.

Mit Hjærte arbejdede med Møje — helt ud i Ryggen. Da Dolores saa op, som mente hun, at vi havde udtømt Emnet, fæstede jeg mit Blik redningsløst paa hende. Jeg følte mig drevet til det yderste — hun maatte nu forstaa det.

Men mit Blik gik sporløst over hende. Dolores saa endnu op, men med et opmærksomt Udtryk kun — vilde jeg endnu gøre en Bemærkning? Hun stod lige saa absolut uvidende om sin egen Tilværelse som en Plante.

Godt Vejr! sagde jeg og beredte mig til at gaa. — Det var vel det, Dolores ventede, jeg skulde sige; hendes Svar lød saa overbevist og befriet, idet hun gik:

Si, Senor!

PROCESSIONEN

Rubio og jeg gik og smagte paa Ankrene i Skænkestuen og stak nye an. Det var ved at mørkne. Efterhaanden samlede en hel Del af Kvarterets tørstige Individer sig ind til os — Feststemning over det hele — om Aftenen skulde der være stor Procession i Gaden.

Diego, en af Husets Folk, kom ogsaa til og slog et Par Glas i Halsen. Han skød sin alenbrede Hat i Nakken og forsonede sig med det vrange i Tilværelsen — et Glas til. Diego satte sig derefter paa en af Krakstolene og begyndte at synge. Det var en af disse ømme, krusedullerige Sange — hvor han blev rørt og vild! — og hans egne Hanegal fortryllede ham, saa at han sang højere.

Livsglæden bredte sig hurtigt, der opstod en forvirrende Tummel. Diego blev ved at synge, men nu stampede han med Benene til og hvirvlede Armene rundt i Luften. Han vred Brystet og Maven og kaglede afsindigt op mod Loftet.

Der kom en ung, sky Knøs ind, han satte sig lige indenfor Døren og drejede frygtsomt paa Hatten. Nogle Minutter efter sang fire Glas Vin rasende ud af hans Hals, han overdøvede Diego. Endnu et Kvarter, og den bange Fyr sang hæst op mod Loftet, bragt til det yderste af lidenskabelig Rørelse.

Nogen Tid efter bar Rubio og jeg ham forsigtigt ud — tværs over Gaden og satte ham med Ryggen op mod Bolværket. Kort efter satte vi en bedøvet Broder ved Siden af ham. De sad musestille der som to kønne Dukker. — Vinen flød. Stillingen lod sig ikke længere overse.

Jeg listede ind til mig selv og tog en halv Times Lur. Da jeg kom frem igen, var det helt mørkt, rødt Lygteskær allevegne, Gaarden og Gaden myldrede af Mennesker i Festfeber. Skænkestuen var nu et brølende Helvede. Jeg gik ud ved Porten og satte mig hos *Madre*.

Anderledes blev Rubios gamle Svigermoder aldrig kaldt. Hende havde jeg en ubegrænset Tillid til. Der kunde ikke tænkes noget stærkere end denne gamle, uformeligt svære Kvinde. Hendes brunsorte Ansigt var vortet og grynet som Tudsehud, men hun havde endnu sine hvide, hvasse Tænder, og de barske Øjne kunde *se*. Madre sad altid, hun kunde daarligt gaa. Fluerne satte sig paa hende med en vis fortrolig Given sig Tid — der var altid en eller anden Spyflue om Hovedet paa hende, som hun maatte slaa efter med sin tykke Haand.

Nu sad Madre udenfor Porten og holdt Orden. Af og til udrakte hun Armen og gav med urokkeligt pegende Finger en Ordre. *Nu* skulde det være! Den raa Stemme trængte igennem. Og naar Madre var bleven adlydt, lagde hun Armen ind til sig igen.

Vi har Fest i Aften, sagde hun mildeligt til mig.

Ja, svarede jeg. Det var hvad vi to kunde sige hinanden.

Trængslen paa Fortovet var stor. Jeg saa det ene ukendte Ansigt efter det andet, Rækker af Ansigter, Bølger af Mennesker — hvide Kjoler, Vifter — ud og ind af Lygtelyset.

Dolores saa jeg en Gang imellem. Hun var kommen i stivet Kjole og havde faaet Ansigtet pudret blaat. Hun smuttede hid og did med en Veninde — de saa hen til mig — og væk var de igen.

Medens jeg sad der under Madres Beskyttelse, var jeg Genstand for undrende Opmærksomhed. Jeg sad grublende og pillede mig i Ansigtet; Myggestikkene kløede brændende i den varme Aften. Drengene vilde gærne i Lag med mig, men de turde ikke for Madre.

Det varede længe, inden Processionen kom. Lidt efter lidt hendøde Buldret i Skænkestuen, den ene efter den anden blev baaret bevidstløs ud. Der sad en lang Række ved Bolværket nu.

Imidlertid forandrede Stemningen sig. Folk talte lavere.

Og saa kom Processionen. I Spidsen førte de Guds Moder paa en stor Platform. Under Tæpperne gik fire Mand og bar, Gudebilledet ligesom vaklede frem. Bevægelsen ledte Tanken hen paa de Cirkuselefanter, der er fulde af Klowner. Men Billedet var smukt — lutter Silke og Sølv og Filigran. Blomster! De høje Lamper dirrede paa spiralsnoede Stilke — overstadigt glade Lamper! Billedet smilede og holdt en Buket i Haanden.

Mændene tog deres Hatte af, Kvinderne stammede betaget. En plukkede mig i Ærmet, det var Mercedes:

Er hun ikke yndig?

Jo jo jo, svarede jeg.

Fernando, Skræderen, stod som sædvanlig med et af sine Børn paa Armen — vi havde talt sammen før — om Udenrigspolitik — nu vendte han sig om mod mig.

Hun er meget smuk, sagde han stille og dybt indadvendt. Har I det i England?

Nej, vi er Protestanter, svarede jeg.

Ho ho naa, Protes ...

Og Skæderen glemte mig og vendte sine salige Øjne mod Jomfruen, som nu var lige ud for os.

Bagved kom Præsterne med alle deres Tænger og Skrin. Toget arbejdede sig langsomt, langsomt gennem den glade Mængde. Lys og Skygge vekslede grotesk paa alle spraglede Farver, alle hvide Ansigter.

Ovre i Byen skreg et Lokomotiv.

Himlen hang sort som Fløjl og med enkelte store Stjærner over de mange Mennesker og den megen Glemsomhed. Langs ned ad Gaden stod høje Stativer med Fyrværkeri, der skulde afbrændes siden. Hvor der var en Lygte, traadte de ud af Mørket som Stejler, behængt med fantastiske Benrade.

Og da Processionen var forbi, blev Fyrværkeriet visselig afbrændt. Det *var* dejligt. Ildneg og Hjul sprudede i den tykke, hede Nat — hidsige Ildstraaler borede sig himmelhøjt op i Rummet; og naar de endelig mattedes og slukkedes med et fjærnt, kvalt Puf, skimtede man et Nu ved de sidste Funkers Skær den graa Krudtsky, der drog hen i Mørket langt langt oppe.

Tilsidst gik Mesteren hen til det store Stativ, der stod lige uden for vor Port. Han satte Lunten til, og Sisss! sprængte Ilden i Vejret — Gnister haglede, Knald, Knald — og der stod *Maria Purisima* i store luende Skrifttræk! Skæret faldt ud paa den dunkle Flod, paa Vandet, der i lave Hvirvler og Ringe sneg sig afsted; Lyset blaffede op ad Husene. Det var som den klare Dag. Et sidste Knald, og Lysbogstaverne begyndte at dryppe ned. Mørket krøb tilbage hvor det havde været før.

Men efter at Fyrværkeriet var forbi, var vi en Del, der samledes inde i det store Bagværelse til Skænkestuen — kun Folk fra Huset.

Just som vi kom ind, vaagnede Diego, og da han saa sin Kone — en forpjusket, forsømt Ting var hun — dinglede han i Sprithøjmod hen og kyssede hende. Hun smilede — som en syg. Og mens Diego

sludrede og fangede med Munden efter hendes stakkels Hals, holdt hun ham med begge Hænder for Brystet.

Vin!

Rubio delte Glassene rundt. Vi bøjede os for hverandre og drak.

Foruden Carmen, Diegos Hustru, var Mercedes og Dolores tilstede. Og saa Madre. Skrædder Fernando drak ogsaa et Glas med os, men han gik snart. Forinden kom han i Tanker om noget. — Altsaa jeg var Protestant — hvorledes det?

Vi tror ikke paa nogen Verdens Ting, svarede jeg rask med den røde Vin i min Haand.

Fernando bøjede sit fredelige Ansigt og grublede længe. Omsider saa han op paa mig med cirkelrunde Øjne og hviskede dybt hovedrystende to Ord:

Es impossible!

... Da Diego havde faaet et Glas igen, vilde han danse, og før vi vidste et Ord deraf, var en Fandango kommen i Gang. Vi andre klappede Takt, og Diego dansede med sin Kone. Hendes altfor korte Overlæbe forsvandt helt, idet hun smilede, hendes Øjne glinsede ydmygt, hver Gang Diego dansede fornærmeligt mod hende i vort Paasyn.

Endelig faldt Diego og kunde ikke rejse sig igen. Carmen fik ham lagt til Ro paa en Bænk. Cigaretstumpen sad ham endnu bag Øret, saa jeg; den havde trofast fulgt ham under hans desperate Galopsvir, lige fra han begyndte.

Nu traadte Rubio i Dansen med Dolores. Antonio betænkte sig, saa sprang han paa Gulvet med Mercedes. Gamle Madre, et Par andre fra Huset og jeg klappede Takt.

Tiden gik festligt, vi fik Hul paa et ekstra Anker Malaga. Vi havde det godt i det store, nøgne Rum.

Saa i en paakommende Pavse siger Madre pludselig paa sin drøje Maade:

Snart skal Englænderen rejse til Cadiz, lille Lola — skal han saa tage dig med?

Det skulde være en Slags Skælmeri, og de lo allesammen. Men jeg rakte mig frem fra Stolen — hed af Vin, men ikke deraf alene — og sagde meget indtrængende: Ja ja! Jeg stirrede paa Dolores. Og da intet andet vilde komme mig paa Tungen, snappede jeg Madres Ord og gentog dem:

Naar jeg nu snart rejser til Cadiz, lille Lola, vil du saa følge med?

Dolores bøjede Hovedet ned mod sit Skød og lo tvungent. Alle de andre tav. I det samme kunde jeg beherske mig, jeg pustede stærkt og var tydelig nok hæftig bevæget. Da Tavsheden havde varet lidt, saa vi allesammen hen mod Bænken, hvor Diego laa og snorkede højt. Vi lyttede til de sælsomme Lyde, og Mercedes gav Signalet til almindelig Latter.

Rubio gik frem paa Gulvet og strakte sig. Det var langt hen paa Natten. Jeg sagde Godnat og gik.

BEKENDELSE

ET Gulv af Marmor sat sammen i uhyre krydsløbende Mønstre — favnetykke Piller, der ranker sig i Vejret derfra og straaler lodret op i dæmpet Lys og spreder sig vidt under Hvælvingerne — forstenet Flugt, levende Ro!

Katedralen i Sevilla blev bygget i Løbet af Aarhundreder. Der gror Græs oppe i Stensprinklerne mellem Spirene. Indenfor en af Gitterportene sidder der en Række udhuggede Løver, de gaber lige brøsigt og latterligt den Dag i Dag. Mangen Stenfigur staar i sin Niche i en bitterligt pinlig Stilling. Det er simple Billedhuggerfejl — alt det. Men Fejlene har trumfet sig igennem.

Jeg sad derinde og tænkte paa de henfarne Slægters lidenskabelige Kraft. Var deres Tro end falsk og taabelig, saa var deres Livsvilje dog frygtelig ægte. De begyndte at bygge med ti Slægtled i Udsigt. Torquemada dræbte i tusindvis ... en Præst i vor Tid driver det til at begaa Lystmord paa sin Husholderske. Det var hele Mennesker — Stakler helt igennem, forrykte — men til Gavns. Ingen Pardon. Derfor indrettede de deres Klokker med Kontravægte, saa at de kan svinge helt rundt — djævelsk fundet paa — men et Skridt helt ud. Har vi Klokker, skal de min Sjæl ringe helt rundt.

... Tys! Der gaar Klerke langt borte, bogstaveligt i andre Egne af Kirken, saa stor er den. Folk kommer ind og lægger sig ensomt bedende foran Vokskabinetterne.

Der drog et Luftsuk gennem Rummet, Genfærdet af et Drøn — som om en Tone klang af sig selv i et stort Klaviatur. Nej det var nogen, der sukkede i sin evige Søvn.

Tiden staar stille. — Højt oppe bag Kapelgitrene under de slørede Hvælvinger hænger mauriske Faner ...

Jeg sidder og fingrer med Digel og Form og det hvislende hede Metal; jeg støber mine Eder og gemmer dem.

— Naar jeg tænker mig om, kommer jeg til at kassere Kirken og

Slægten, der byggede den op. Spørgsmaalet beskæftiger mig, siden jeg nu er en Amatørrebel og en Dilettantprofet. Min Profession er at tale — skønt jeg er en sprogløs.

Disse begravede Kirkebyggere var endelig Had værd. Deres Daarskab var dog umættelig, de trodsede en Humbug igennem med titanisk Styrke. Slægten, der lever nu, samler ikke Alvor imod sig, men blandede Følelser. Det er ikke muligt at reagere enkelt mod dem. Disse Afkomlinge, der bager sig Skrabekager af Smulerne efter de store saftige Narres Bord! Disse nøjsomme Fættere, der snapser Hykleri, hvor de Gamle fejrede Orgier af Fanatisme!

Ja men det er godt, at vi er humane i alt Fald. Det maa trøste, at vi savner Livsbegær ... trist var det nemlig, om vi trumfede vort Væsen igennem.

Er Tiden, vi lever i, ikke sammenhængsløs? Slægten, det store Dyr, ser sig for med Facetøjne i Stedet for med et eneste Par Øjne.

Vi har ingen fælles Følelse og ingen dødelig Uenighed! Vor Tanke er en Række af Subtraktionsstykker med svimlende Facit af Differenser. Summer er vi bleven vænnet af med.

Men Tiden stanser aldrig, den er barmhjærtig. Vi skal allesammen dø og raadne. Ingen skal huske os. Kun jeg og mine Lige skal besørge os spottet og rakket i Støvet.

Tilgiv nu, undskyld, at jeg i Embeds Medfør nævner mig selv (vær vis paa, at jeg i Hjærtet er lige saa sjofel og servil som alle I andre) — det er jo mit Levebrød at forkynde nye Løsener. Ja og nu søger jeg *den* hele, firkantede Ide, der skal danne Grundstenen for et nyt Aarhundredes Hus. — Jeg sover og drømmer om nye Huse, saa at jeg svimler og vaagner derved og endnu er svimmel. Jeg vil finde det.

Og naar vi begynder at bygge, vil vi som i gamle Dage nedgrave et Dyr levende under Husets Tærskel.

MISFORSTAAELSER

DER gik Dage — snart i Uro og snart i Stille. Men Dagenes Fylde kom. Havde jeg sendt Bud ud rundt omkring, saa kunde jeg nu vente dem tilbage næsten allesammen paa en Gang. Og de vilde vist bringe daarlige Tidender.

Alting kom mig saa sejgt og uflytteligt for. Jeg havde en Følelse af, at de Forviklinger, jeg havde levet mig ind i, vilde fordre en vidtløftig Løsning. Det er let nok at brede sig og strække Forgreninger ud. Vanskeligere er det at hente alt hjem igen, at finde sit Væsens nye Modifikation.

— En Dag, da jeg kom hjem, mærkede jeg, at der var noget paa Færde; der var saa stille i Gaarden. Jeg havde ikke været i min Stue mere end faa Minutter, før Madre kom og bankede paa. Hun førte sig ejendommelig forsigtigt ind og begyndte at tale og forklare. Jeg forstod endelig, at hun spurgte efter min Konsul.

Hvad ham?

Ja Madre forklarede. Men jeg kunde ikke forstaa hende, hun talte saa rivende. Langsommere, bad jeg. Det kunde Madre ikke; Sproget var kun til for hende i Sammenhæng, enkelte Ord kendte hun ikke noget til. Hun gentog og gentog, men lige flydende. Saa maatte vi opgive det. Men der var noget i Vejen, siden Madre *gik*. Jeg kunde se paa den gamle, at hun vilde mig det vel.

Jeg mærkede noget hele Dagen. Hen ad Aften drev jeg ud og satte mig ved Porten. Antonio hilste ikke. Antonio sagde ikke *Yes* længere. Han var et Bytte for bekendt spansk Skinsyge.

Lidt efter lidt søgte flere ud i Køligheden. Men de holdt sig tydeligt nok tilbage fra mig. Jeg lod som ingen Ting og røg den ene Cigaret efter den anden.

En Politibetjent kom gaaende, og der faldt pinlig Tavshed over alle. Da han var kommen forbi, bøjede Madre sig hen mod Mercedes og hviskede — det forstod jeg:

Han blev ikke bange!

— Først da Rubio kom til, opklaredes Gaaden. Han talte sagte med de andre og skelede hen til mig — og saa gik han lige til Sagen. Om jeg havde været hos min Konsul?

Nej, hvad skulde jeg der?

Jo en af *los secretos* — Madre nikkede gysende — en Opdager havde været der om Formiddagen og spurgt efter mig. Det mentes, at jeg var en amerikansk Spion. Det var jo under Krigen.

Har nogen angivet mig? spurgte jeg øjeblikkeligt og spejdede rundt. Jeg mødte aabne skikkelige Øjne hos dem alle. Men indenfor Porten sad Antonio, han saa ikke op. Han var paafaldende flittig — Svup! smed han en Saal ned i Blødebaljen — Smæk! lagde han Huden tilrette igen paa Brættet over Knæene. Og nu skar han langsomt og dirrende en ny Saal ud. Jeg tog sindigt Øjnene til mig.

— Nej, jeg var ingen Spion! Jeg hentede mit kolossale akademiske Borgerbrev ud foran Porten og læste Latinen op. Madre nikkede overflødigt tilfredsstillet — havde hun ikke hele Tiden været paa mit Parti!

Da Opdageren kom igen næste Dag, slog jeg ham af Marken i alles Paasyn med mine Papirer og Segl.

... Men Budene kom hjem nu den ene efter den anden med Tidender. — Min inderste gode Bondefornuft havde arbejdet i det Stille og var kommen til Resultat. En Dag kunde jeg uden nogen Slags Kulør sige til mig selv, at Dolores ikke lod sig bedaare af mig. Nej. Jeg sparede unødige Ophævelser og lod mig tavs plumpe ned derfra, hvor jeg var kløvet op. Jeg faldt haardt og stødte mig et Sted.

Imidlertid skulde Antonio ikke straks føle sig ovenpaa. — Jeg gik ud til ham en Morgen tidlig. Da han saa, at jeg tog Retning mod Bordet, *maalte* han mig — og han fik det sygelige Træk i Ansigtet, der er eget for Spanieren, naar han tirres.

Jeg havde købt en gammel Dolk ovre i Byen, en farlig Toledoklinge med maurisk Skaft — den viste jeg Antonio og forklarede ham, at jeg havde købt den. En god en — her skulde han se! Jeg tog en Korkblok, han havde paa Bordet til et eller andet Brug, og lagde en Femcentim paa den, og den kløvede jeg i to Dele med et eneste Hug.

Staal! — Men der var ingen Skede til den. Om Antonio kunde sy mig en? Og hvor meget det skulde koste?

Det skal jeg nok, svarede Antonio mut. Tre Realer kunde det komme paa.

Inden jeg gik, bød jeg Antonio en Cigaret. Han betænkte sig. Men saa tog han en. Det var fine Cigaretter.

Dolores — hun *vidste* ikke en Gang rigtig noget. Men hun blev ved at være lige ung og fristende, efter at jeg havde bekendt for mig selv og indset, at jeg ikke kunde gøre Indtryk paa hende med mit Ydre. Sagen tog nu en pinlig Vending. Mit Sind blandedes og blev urent. Og da jeg begyndte at føle det som Pligt mod mig selv at bryde af, og jeg *kunde* bryde af, saa — ja saa var jeg ude i Nødtørft. Jeg fik altfor ofte Lejlighed til at konstatere plat Lune.

Under saadanne Omstændigheder blev Sevilla mig hurtigt til Byrde. Jeg var kommen dertil i bevinget Haab om at indtage hele Tobaksfabriken, og saa kunde jeg ikke en Gang bøje dette ene ganske personløse Pigebarn.

Jeg følte mig slukøret og malproper til Mode. Og en Dag, da jeg var inde i *Alcazar,* blev Stillingen mig forhadt. Jeg saa Maurernes Bad, et Basin og en Grotte ude i fri Luft. Midt i Grotten stod en Marmorfigur i Vand til Bæltestedet — en plump Kvinde, der med begge Hænder pressede Vandstraaler ud af sine Bryster. I Kummens arsenikgrønne Vand svømmede der kødfarvede dovne Fisk. Da følte jeg en Mystik, der kunde møntes paa mig selv, da blev jeg dybt led og væmmelig ved mig selv.

Hvad vilde jeg mere i denne By, hvor Insekterne aad mig op? „Torre del Oro“ irriterede mig. Katedralen — den mindede dog om en mægtig stor Støbejærnskakkelovn eller et Komfur med alt dette Sprinkelværk af Spir og Rosetter. Denne halve Million Tons, der i al Evighed laa paa Brystet af Jorden! Og dens Indre kedede mig ligesaa smærteligt som alle de Støvekoste af Palmer, der stod paa Torvene. Al denne Kirkestil var dog ikke andet end Palmeplagiat, indsaa jeg — enkimbladet Stil.

Nej jeg rettede mig og fornægtede. Naar jeg nu rejste, skulde hele denne Hurlumhej ikke have forandret mig. Jeg skulde rejse som den samme jeg var, da jeg kom, for jeg havde bragt mig selv med.

Den sidste Aften ... jeg gik over i en Kafé paa den anden Side af Floden ligeoverfor Huset i Bêtis. Der satte jeg mig ved et af Bordene paa Fortovet.

Mørket faldt hastigt paa. Da jeg blev det va’r saa jeg i Vejret

— Himlen var tæt fyldt af straalende Stjerner. Det rørte mig ikke, rejsestemt som jeg allerede var; jeg følte mig alene og vilde ikke have med nogen eller noget at skaffe. Men alligevel glemte jeg ikke siden den Aftens klare kølige Stjærner.

Der ovre paa den anden Side laa det gule Hus, jeg kendte saa vel. Naar Gaslygten over Porten var tændt, havde Façaden en egen Belysning. De, der kom og gik ind, blev borte, før de naaede Porten, Skyggen slugte dem forinden. — Afstanden var for stor til, at jeg kunde kende nogen. Det var ogsaa unyttigt. Selv om jeg kunde faa Dolores hvide Kjole at se paa lydløs Afstand, vilde det hverken glæde mig eller gøre mig stakaandet.

Floden drev forbi, lukket og mørk under Stjærnelyset. Endnu rullede der af og til en Vogn over Trianabroen længere nede.

Luften laa dybt stille. Aftenfreden føltes saa dulmende — Angelusklokkerne var nylig bleven færdig med deres Klammer og Skænderi.

En Times Tid gik. Da jeg vilde tage efter min Kaffe, var den bleven kold. Denne kolde Kop Kaffe gjorde mig stakkels for mig selv —

Opvarter en Flaske Vin!

... Nej Dolores, det blev ikke mig, der skulde kysse din kyssende Mund.

Men vidste du, hvor jeg havde beredt mig for din Skyld, hvor skinnende nyt, hvor lykkeligt bange mit Sind ventede dig!

Blot jeg saa dig, fik jeg et Stød i Brystet, saa det gjorde ondt længe. Alene et Glimt af dit Haar kunde gøre mig saa varm, at jeg glemte min Forretning og eftergav Alverden store Summer.

Hvorfor kunde du ikke have det paa Instinktet, at jeg var den rette Mand — den eneste, der formaaede at spejle dit Væsen helt og lysende i dig selv. Jeg saa, at du var uden Fejl fra Top til Taa — jeg forstaar mig paa sligt, jeg har set saa megen Fejlfuldhed. Jeg kendte dig ... en Datter af Jorden, en færdig Form! Jeg skulde favnet dig til Live, jeg skulde smigret dig stoltere end nogen Dronning — jeg skulde udmærket dit Haar, dine Kinder, dine Øjne, dine Knæ for evigt.

Hvorfor anede du ikke det? Saameget lærte jeg dog straks om dig, at kun en Mands højeste Egoisme kunde blive din Lykke. Jeg tror, jeg havde været værdig at løse dit Skobaand. — Men jeg er ogsaa et Slags Menneske — jeg vilde kun have dig, naar du søgte dig selv gennem mig — jeg vilde møde dit blinde Ego.

Hvorfor kunde jeg ikke saa meget som faa dig til at slaa Øjnene ned en eneste Gang — det havde været mig nok. — Du mødte mit begærende Blik med Øjne lige saa uvidende og langt borte som Stjærner.

Skaal Dolores, dumme Dolores!

... Du skulde vide, hvor jeg længtes efter dig lige til nu i Aften. Jeg har længtes ... Lola ... du!

Aa Dolores, hvem skal jeg nu elske? Hvad skal der blive af mig? Og du gaar der ovre, du er endnu til.

Her sidder jeg rejsefærdig ... Skaal alle ufattelige Stjærner!

Her sidder jeg som en Ting, der mangler alle Dele — selv Navnet ...

Som en Rundhed uden en Jord ...

Skaal Dolores!

UNGE LIDELSER

Cadiz tre Uger efter.

Hvad Dag eller hvad Dato, det vidste jeg ikke. Jeg sov det meste af Tiden hen. For Resten manglede der mig ikke noget. Men jeg led af en Utaalmodighed, der for hver Dag blev hæftigere. Jeg fik ikke noget udrettet, det var mig ikke muligt. Afmagten fyldte mig med Bekymring, Hvileløshed, Anklage. Hvad blev der nu af alle mine Værker? Hvordan skulde kommende Kulturhistorikere hjælpe sig uden de Kildeskrifter jeg gik med i Maven!

Desuden var jeg bleven gammel i Cadiz. Alt der havde jeg set og bedømt uforgribeligt, der var ikke længere Stof for min Tanke. Skal jeg tænke nyt, da maa jeg sanse nyt. — Men jeg blev i Cadiz, fordi det ikke faldt mig ind at rejse derfra.

Tilsidst blev jeg syg. Dage og Nætter igennem laa jeg paa Ryggen. Mit Sind var knyttet i en tyk Knude af Fornægtelse og Stædighed.

Hvad var det jeg sporede en Dag — hvorfra kom det — der var en slem Stank i Luften! Den kom fra mig selv, jeg lugtede ud af mig egen Hals som en gammel tom Flaske. Jeg havde en Smag i Munden, som laa jeg med en Kobbermønt paa Tungen ... Færgepengene til Karon! Jeg var begyndt at lugte i levende Live.

Hver Morgen undersøgte jeg min Sindsstemning og indsaa, at Dagen ikke kunde bringe Redning.

Saaledes gik der lange Tider.

En Gang imellem ved Nat eller Dag brændte jeg op i et Baal af Harme. Hvorfor var min Mave fordærvet, hvorfor havde jeg arvet skøre Indvolde, naar jeg tillige higede efter at optræde i Cirkus og æde Blikaffald og gamle Søm? Jeg anklagede, jeg bandede mine Forfædre — hvorfor skulde jeg have Mavepine, fordi *de* dyrkede Gud? Fordi mine Aner døde af Faste, skulde jeg afstaa fra fede Spiser! Nu laa de i Jorden, de Narre, der forsagede, mens de var

levende, og gav deres Kvæg hen til Brændoffer for Himlens Næse. Men fordi de spiste usyret Brød, laa jeg der med hule Tænder og forpestede Luften. Jeg anklagede to tusinde Aars Historie, jeg fornægtede den — det var ikke Historie, det var et talentløst Epos om sørgelige Helte, en kedsommelig, endeløs Messiade.

Og nu gik de derude paa Gaderne og besørgede *Tillæg,* som ingen gad læse — Kommentarer, Indholdsfortegnelser ... de skulde aldrig blive læst, i al Evighed aldrig! Alle disse levende var med Rette fordømt til Glemsel.

Jeg tænkte mig dem spasere derude med Hovedet ovenud af Klæderne ... dette overflødige Hoved. Hvad skulde det der? Ingen Under, at vort dybeste Instinkt gik mod at hugge det af hinanden. Vort Hoved burde jo ogsaa være fordelt anstændigt paa Kroppen. Der var Grund til at skjule det — Øret, denne modbydelige nøgne Brusk! — Navlen var jo vort Midtpunkt alligevel, og vor Sjæl sad i Bukserne.

Nætter og Dage.

Det var en Aften ved Solnedgang jeg sad inde i Cadiz' Park. — Solen naaede Havets Synsrand og sank hastigt bag ved. Da den sidste korte Ildstav var skrumpet hen og bleven et Punkt — og saa ingen Ting — laa Havet pludselig ganske alene og goldt. Saa alene sad jeg, saa øde.

Hav og Himmel og Solnedgang kunde ikke befri min svære syngende Trang. Min Vilje var og blev hjemløs, min Længsel forsmaaede ethvert Objekt. Min Længsel, der *var* til! Min Sjæl, der svulmede af Almagt og strømmede over af Rytme!

Men saa længe jeg har fundet, har jeg maattet fornægte. Det gik mig underligt. Da jeg begyndte at forfølge al falsk Livspoesi for at udrydde den, blev jeg selv Poet. Medens jeg søger Værdier, mister jeg alle Værdier. Beethoven — saa tragisk gik det dig — du blev døv, mens du skabte din Musik!

— Skumringen kom; Palmer og Buske svøbte sagte i Vinden. Hvert Bølgeplask nede mod Muren fornyede Smærtebevidstheden i mit Hoved. Jeg var ilde til Mode. Det umulige i at finde paa Raad bragte mig paa utrøstelige Tanker, min Uro næredes af Trætheden. Alle de Tanker, jeg gjorde mig, vilde forklare denne redningsløse Nedtrykthed og kunde ikke.

Jeg gik et Stykke og satte mig paa en anden Bænk — ligesom man flytter sig i Sengen for at lette sin Aandenød.

Da jeg havde siddet lidt, hørte jeg en dæmpet Stemme tæt ved. Inde mellem Palmerne opdagede jeg to, der sad paa en Bænk, en Mand og en Pige. Han sad med sit Lommetørklæde i Haanden og tørrede hendes Ansigt, saa godt han kunde. Han trøstede hende taalmodigt — Stemmen summede mildt i Tusmørket — han bøjede sig og kyssede hende paa Øret. Men hun blev ved at sidde ret op og ned og snuse og græde ...

Det lindrede mig, det gjorde mig godt. Jeg blev i nogle Minutter saa optaget og fyldt af denne stakkels fremmede Sorg, at mit Sinds kvalfulde Spænding faldt.

Eftermiddagen var saa klar, at det mørke, blaa Hav laa som i en Ring under Himlen. Langt borte gik to Dampere, kun Master og Skorstene var at se. Men rundt om Skibet, hvorpaa jeg stod, dannede Havet en Bule, det var som om vi tyngede Jordens runde Form lidt ned. Skibet pløjede sig frem, duvede lidt og ligesom virrede med Hovedet — huggede saa af og til Boven ned og flækkede Vandet.

Solen stod paa en gylden, lav Trefod i Vest. Maagerne strøg i tavs Flugt tæt over Vandet.

Og da Solen var kommen bagved, gik Skibet frem i klar grønlig Luft ... som en Olding, der hæver sin høje blanke Pande og vender sine blinde Øjne opad. Snart lyste Maanen — den gule Klode hang frit i Rummet uden at straale.

Vandet hulede sig og rullede lindt om Skibet, Bølgerne legede at bytte Gaarde. Og langt borte smuttede Smaabølgerne gyldent stille ud og ind af Maanestriben.

Og *da* — i et pludseligt Nu — faldt et Meteor lige fra Zenith — det straalede lodret ned og hang som en Knebel i Himlens Klokke — og var borte.

Skibet blev troligt ved at vandre, og de to store Vindslugere oppe ved Skorstenen rakte sig Halsene lange, gjorde sig til lutter udkrænget Gab og maabede, maabede hver sin Vej ud i Tusmørket.

Om Natten begyndte det at blæse, Skibet lagde sig uroligt fra den ene Side om paa den anden. Blæsten sang i Rigningen, stædigt og evigt. Oppe et Sted var der et Stykke hult Jærn, som Blæsten fløjtede i. Søen vaskede tungt.

Saaledes sang Hav og Blæst hele Natten. Det var som om en gammel og stivsindet Organist blev ved at variere oppe i de højeste

Registre. Naar Skyerne skiltes, kom Himlen tilsyne og de milehøje Søjler, de sølvhvide Bundter af Piber ... og han blev ved at holde Tonerne og tage begge Hænder fulde af alle de mindste hvide Piber.

Bøf med Kartofler og Vin fra Valdepenas! Min Opvarter blev glad ved at se mig igen. Han konverserede mig med en Finger støttet paa Bordpladen. Om jeg havde været paa Rejse.

Ja, jeg havde været i Tanger.

Ah saa! Opvarteren smilede. Solo? spurgte han smigrende betydningsfuldt.

De har glemt Salt! svarede jeg bistert advarende. Han forsvandt knust.

Solo! — Det spurgte min Værtinde mig ogsaa om. Hvad er det for Sæder og Skikke her!

Jeg spiste saa længe der var noget. Bagefter rullede jeg mig en Cigaret, klemte den kærligt flad og tændte. Hah! Jeg drak og svælgede Røgen, jeg smagte med alle indre Vægge, og omsider gav jeg halvkvalt to Straaler fra mig gennem Næsen. Oho! Vinen fyldte mig, jeg saa mig om med Behag.

Min Kafé laa afsides i Byen. Der plejede gærne at sidde nogle faamælte Par i Hjørnerne og annamme et eller andet Sakrament, Is, Vin eller søde Kager. Det gjorde der ogsaa i Aften.

Jeg bestilte mig ogsaa Vanilleis og begyndte at grunde, medens jeg spiste. Solo! Ja, jeg var alene, og jeg vilde være det til den yderste Dag. — Isen var kold, kold, men denne Iskulde gik Haand i Haand med delikat Sødme. Jeg tænkte med stor Barskhed paa mange Ting og befandt mig dog inderligt vel. Alt skulde nok blive godt, uden Tvivl, tænkte jeg, men imidlertid skulde der ske Alverden en Ulykke. — Saaledes sad jeg og mæglede og søgte Udsoning, og Tiden gik.

Men Humøret listede fra mig, da min Sorg lod til at sove. Min Sorg vaagnede og laa alene i Mørke. Jeg blev mig selv uudholdelig. Ingenting kunde nytte.

Da jeg var kommen hjem i min Stue, gav jeg mig til at gaa op og ned og synge. Det var en gammel slæbende Salmetone, der var faldet mig ind — just en af de Toner, der rummer Aarhundreders skrækkelige Klage. De maatte gøre noget eller dø, bygge, bygge ... tage Jorden ind til Rids af Huse ...

Og medens jeg gik op og ned og sang, kom jeg ganske af sig

selv til at forestille mig en Skikkelse. Det var en høj Mand med hvidt Skæg — svagt gulligt, som havde det været rødt, før det blev hvidt. Han var meget gammel — hans Fingre var hvidlige af Ælde, de saa ud som skoldede Pølser. Korra forekom det mig, at han hed.

Her er jeg nu!

Hvor han talte lavt og jævnt.

Vil du ikke snart til at holde dig stille? Hvorfor synger du af Smærte? Hvorfor stormer du ørkesløst? — Du skal bie efter Livet — Lykken kommer til den rolige.

Ja, han *havde* Ret. Han var bleven stille selv og kunde sige det... men i det samme forestillede jeg mig dette høje Hoved tvunget op mod en Mur og kvaset ud over Stenene med Enden af en Bjælke.

Nej! Nej! Jeg sang, og min Tekst var et eneste Nej. — Det var for let og billigt, det! Desuden havde jeg, at jeg kunde skyde mig, naar jeg vilde. Af Vejen alle gamle Stoddere.

Hen paa Natten begyndte det at storme. Der jog hele Byger af skarpt Støv mod Ruderne. Jeg kunde høre Havet knurre. Søvn eller Hvile var ikke at tænke paa, og Natten var skoldende hed. Men jeg lagde mig ubevægelig paa Ryggen og samlede min Forstokkethed om mig som en Kappe og lukkede Øjnene til.

— Som jeg laa saaledes hen, huskede jeg Dolores. Hun bekymrede mig ikke længere.

Men besynderligt nok kom jeg fra hende til at tænke paa en helt anden Kvinde. Hende kunde jeg heller ikke faa, hun var død for flere hundrede Aar siden; det var Dronning Bengerd, jeg tænkte paa. Jeg har en Gang set et Billede af hendes Kranium. *Hun* var skøn. Bengerd, den eneste Kvinde, jeg kunde elsket.

Jeg tænkte paa hende hele Natten og længtes. Jeg besluttede at skrive en Bog om Bengerd. Saa stærk var min Længsel efter denne min døde Frue, at de fremfarne Tider kom tilbage og gabede om mig som et Mørke. Jeg følte min Hjærne knitre, mens jeg klyngede mig til det umulige, det døde.

Jeg blev inde hele næste Dag. Stormen tog til derudenfor i det hvide Solskin, Loftet og Dørene sukkede, og der støvede Kalk ned bag Tapetpapiret. Blæsten var saa strid, at den rev Vand fra Bærernes Spande ned paa Gaden og splittede det op i Luften. Cadiz's Svaler flagrede i Læ af de hvide Murkroner, kæmpede og krydsede sig frem fra Tag til Tag. Men trods Stormvejret var Dagen forunderligt stille.

Sent hen paa Aftenen gik jeg ud. Det var meget mørkt, og den hede, tørre Luft slog gennem Gaderne, strømmede voldsomt forbi ved alle Hjørner. Nede paa de aabne Pladser indenfor Ringmuren dansede høje Støvskyer; de kunde lige skimtes i Mørket, hvor de saa fik Lys fra. Undertiden var der to vilde Figurer, der mødtes og hvirvlede hinanden om Halsen og røg til Himmels med et Kast.

Det oprørte Hav brændte imod Muren og svandt tilbage derfra igen. Et Sted, hvor Murene dannede en Vinkel, rasede Vandet og Stenene imod hinanden hver paa sin Vis; det var, som om Kronos rallede sit Dødsspyt op og ned i Svælget.

Men Natten var øde som i de Tider, da der ikke levede noget Kræ paa Jorden. Stormen og Støvet kunde more mig, men ikke videre. Hvad brød jeg mig om Nat og Hav. Jeg gik ude, fordi jeg ansaa det for hygiejnisk rigtigt. Mit Sind brændte som Helvede.

Jeg kom hjem og lagde mig til at sove. Men hen ad Morgen brast min psykiske Taalmodighed. Jeg vaagnede pludselig og rystede Knytnæven op i Luften.

Forbi! Forbi!

NY APPETIT

Det er en underlig Ting, at der skal leve Mennesker, for hvem alt bliver spekulativt ... skønt alt dog kun er saa at sige spiseligt. Vi udgør vist en Kaste.

Efter at jeg havde afstedkommet lidet mindre end et Jordskælv, fandt jeg Frelse i at bringe en Smule abstrakt Tanke til Verden. *Vi vinder Rummet ind!* — det kom jeg i Tanker om den Nat. Togene, Dampskibene, Telefonerne ...

Men denne Indsigt bragte alt til at skifte Farve for mig — ligesom en enkelt lille Draabe Syre kan omfarve en Opløsning.

Ja, efter at jeg havde gjort denne storartede Opfindelse, kom jeg mig. Jeg gik til Barber og lod mig klippe og stadse op, jeg følte den højeste Tilfredshed. Min hule, uhelbredelige Tand lod jeg trække ud. Huden faldt af mig, jeg fældede og blev som ny. Var det i det hele taget mig, der havde sørget? Og jeg begyndte at skrive en stor Bog; mit Hoved straalede og strømmede fuldt af gangbar Literatur som et Hus under Stormflod. Jeg gik nu ogsaa ud mellem Folk igen i Byen. Noget af det første, jeg tog mig for, var at besøge Katedralen.

Klokkeren talte ikke daarligt Tysk — altsaa han gjorde mig til Tysker. Og jeg lod det gaa. Medens han førte mig omkring, sparede jeg ikke paa Entzückung. Her skulde jeg se, Kirken var nylig bleven restaureret — nye Piller — Marmor til hundrede Mark pr. Kubikfod. Hvad gav jeg for disse magnifike Stolestader! flunkenye ...

Wundersch ... pludselig fikserede jeg Manden skarpt. Efter at have set Udtrykket i hans Øjne sagde jeg med vaagnende Entrüstung:

Sehr schön, mein braver Mann! Aber wo sind die weltberümten Tafeln — Murillo, Palmavechio?!

Han tav og skrumpede sammen. Nu saa jeg først, at det var en

mager forkumret Fyr, Klokkeren. Men jeg gik ham paa Klingen, jeg havde ham oppe i et Hjørne. Han peb og sang, men bekende maatte han — Katedralen i Cadiz ejer hverken Tavler af Murillo eller Ben af St. Peter, den har hverken Revner i Hvælvingerne fra Frihedskrigens Tid eller Fresker, der har været overkalkede i lange Tider. Den er rent ud moderne. Jeg spurgte Klokkeren, hvordan han da bjærgede Livet ... det var jo ogsaa en pinegal Historie, at han havde lagt sig efter Tysk! Men jeg skulde se, om jeg kunde hjælpe ham.

Og jeg tog i min Vestelomme og hentede den Tand frem, jeg for ikke længe siden havde faaet trukket ud. Det var en stor Kindtand af Form som en Trefod og betydelig hul — den bød jeg ham. Rigtig nok brugte jeg mine hule Tænder til at skrive om ... men ligemeget, han skulde have den.

Bitte, nehmen Sie's nur. Eine Katedral ohne Reliquien empört miener Seele Tiefe. Eine Katedral ohne ... da empfinde ich zum erstenmals das „Ding an sich". Nun nun — schon gut! — spenden Sie dem höchsten diese dankbare Zähre! Hier mit der Hand — da!

Und sprach's und ging.

Og jeg tog fra det stormfulde Cadiz og kom en kvælende hed Juliaften til Granada. Toget løb ind under Sierra Nevada, der dækkede 45 Grader af Himlen. Tinderne stod højt oppe med blaalige Isblink, den evige Sne stirrede som en Ihjelfrossens Øjne. Men dybt inde i den sortgrønne Dag tittede, tindrede Lysene i Granada.

Det gik mig ikke bedre her end i Sevilla. Jeg spurgte efter Hotel de la Paz, men man kørte mig aabenlyst til et helt andet Hotel. Saadan er Maaden, Modstand nytter ikke. Jeg lod mig slæbe afsted og fik et Værelse anvist.

Men der fløj jeg straks i voldsomt Klammeri med Kusken, som havde baaret Bagagen op. Omsider fik jeg ham paa Døren. Varmen var frygtelig. Jeg smed Tøjet og øste alt det Vand op, der var at finde. Jeg var bleven dygtig stiv af Rejsen og tog en lang Jærnslaa, der stod i Krogen ved Døren, og gjorde Gymnastik med den.

I det samme tonede en Opvarter ind. Da han saa mig der med Jærnstangen over Hovedet, greb han et Skærmbræt, der stod, og med det foran sig veg han baglængs, skrigende ud ad Døren. Jeg hørte ham dundre ned ad Trappen og raabe Alarm — og uvilkaarligt oversatte jeg hans spanske for mig selv — ein tobender Deutscher auf Nr. sieben und zwanzig!

Hvad Granada angaar, saa skal jeg kunne beedige, at Alhambra ligger der lige ved. Men disse gamle, rustne Taarne giver ingenlunde nogen Lyd fra sig Morgen og Aften, saaledes som Memnonstøtterne gør. Jeg var inde i Patio de Leones. Løverne der ligner de Fløjteheste af brændt Ler, vi fik i Markedsgave som Børn, dem vi i vor lovlige Uskyldighed kaldte Pibeirøvheste.

— Jeg havde det godt i Granada.

Mangen Nat vaagnede jeg op og hørte Vandet suse og synge gennem Jærnrørene i Hotellet — jeg følte Verdens og min egen Identitet og sov videre. Om Aftenen, naar jeg laa og læste, kunde jeg skelne ganske svage Nuancer i min Glødelampes Lysstyrke — netop saa ubetydelige Stigninger og Fald, som der kan være i en Dampmaskines Stempelslag. Og saaledes var min Sjæl — et følsomt Lys, der sporede hvert Aandepust, Verden drog.

Ja, og jeg havde mig selv i min Haand, kunde sige Marsch! eller Staa stille! til min Skæbne. I mange Dage bestilte jeg ikke andet end at nyde selve min Viljefrihed.

Da følte jeg mig en skøn Aften ensom og kom til at mindes Dolores. Jeg tog Billet til Sevilla og rejste hele Natten. Tidlig næste Formiddag kørte jeg fra Hotellet over til Bêtis. Men jeg opholdt mig der næppe en halv Time.

Den første jeg saa var gamle Madre, hun „sad“ inde i Gaarden. Det var til hende jeg maatte gaa, vidste jeg — hun havde den afsvalede og tillige strænge Livsanskuelse, der kunde omgive Fornuft med Autoritet.

Jeg lod Madre forstaa, at vi talte under fire Øjne — mimisk — hun begreb det straks. Men da vi skulde til at tale, gik det kun med største Møje. Saaledes faldt Ordene:

Madre: De siger, at De vil . . .

Jeg: Ja, jeg vil sørge for Udstyr til Dolores.

Madre: Vil De sørge for Udstyr til Dolores?

Jeg: Ja jeg . . .

Madre: (nagler Blikket paa mig) Naa, saa De vil sørge for Udstyr . . .

Jeg: Ja, jeg vil sørge for Udstyr til Dolores.

Madre: Siger De, Herre, at De vil . . .

Jeg: Jeg siger.

Madre: Oho! De vil sørge for Udstyr . . .

Jeg: Ja ja.

Madre: Til Dolores. Oho!

Jeg førte kun min Sag gebrokkent. Men mine smudsige Pengesedler talte rent og flydende. De tav talende. Madre og mine Sedler tav med hinanden.

Pludselig syntes Madre at ville slaa alt hen som umuligt. Men samtidig saa hun mig i Øjnene som en Mand og forklarede i en almindelig Tone, at jeg nok havde glemt noget Vasketøj, da jeg rejste. Om man skulde lade det bringe over paa Hotellet?

Ja vel. Tak. Om jeg maatte betale, saa ...

Man betaler ved Modtagelsen, sagde Madre og lo, saa hun gungrede. Vi stoler gærne paa Folk, navnlig Englændere. Tøjet skal nok komme i Aften og Regningen med.

Dermed gik jeg. Men da jeg kom gennem Porten, raabte Antonio paa mig — han sad og forsaalede Støvler —

Hov! Ssss!

Det var den Skede ... jeg havde nok glemt den. Men den *var* færdig. Værsgod!

Jeg betalte de tre Realer og bød Antonio en Cigaret af de gode. Vi skiltes i høfligste Forstaaelse.

Om Aftenen kom Dolores til Hotellet med mine flunkende renvaskede Skjorter.

Og næste Dag kørte jeg over Bjærge og Sletter, gennem Tunneler og over dundrende Broer tilbage til Granada.

PAA BJÆRGET

TIDLIG en Morgen begav jeg mig afsted for at bestige Mulhacén. Jeg saa mig ikke tilbage, før jeg havde naaet den første frie Højde — — det var hen paa Formiddagen. Dalen laa under mig; Granada saa ud som et stort Stenbrud dybt nede ved Bjærgets Fod. Det var et mægtigt Panorama, jeg saa tværs over — Land og Bjærge — et Rum af Luft, mange Kubikmil.

— Naar dette Land en Gang bliver vort, tænkte jeg, skal vi faa noget andet ud af det. Til at begynde med vil der nok løbe Tab paa — hvis vi skal overtage alle de falske Veksler, som Mystikere, Digtere og Jesuiter har sat i Omløb i Spanien. Dette Land var altid en Lomme, hvor Løgnerne kunde hente Mønt. Blot de havde *Præget,* Mønterne ...

Nuvel. En stor Del af de mislige Papirer løber jo ogsaa ude i Evropa — og dem indfrier vi ikke. Lad Tabet svie til de altfor forlegne — lad mangen en driftig Jobber ryge af Pinden! Det bliver et Chok ... jeg hører Tænderne klapre som Castagnetter. Fallit, Fallit!

Lad os saa se ... naar vi administrerer Alhambra og Sevilla Dom fornuftigt, saa længe de kan bære sig ... siden kan vi rive ned og realisere ved Avktion til Museer og Privattyskere. — Skal vi ogsaa komme til at sidde lidt fortrykt de første Aar — — saasnart vi er kommen til en Smule sunde Penge, lader vi en Skrabe gaa over Landet fra Pyrenæerne til Gibraltar og maler alt det gamle Murværk til Fyld. Og naar vi har faaet Landet planeret, begynder vi paa de nye Rids ...

Jeg vendte mig mod Bjærget igen og steg højere op. Efter at have passeret en Kløft kom jeg op paa en vid, stejltskraanende Stenslette.

Her var ensomt. Jeg ved ikke, hvor lang Tid der gik; men Solen kom bagved og stak mig slemt i Nakken.

Mellem de hvasse, solskørnede Sten groede der hist og her en Tot graa Timian, der duftede tørt og krydret. Farveløse Græshopper

svirrede i Vejret og faldt ned med et lille Dump et andet Sted. Af og til saa jeg en stor laadden Edderkop, der kilede hen til sit Hul og styrtede sig i Behold.

Det var over Middag, og Sletten vilde ingen Ende tage. Der var nu færre Sten. Jeg gik paa temmelig jævn og haard Klippebund. Men Stenen var saa ophedet af Solen, at den brændte gennem mine Sko. Saaledes fuldkommedes det, at jeg gik frem paa Jorden, skønt den var gloende.

Da jeg næsten var naaet over, viste det sig, at der endnu laa en bred og dyb Kløft foran selve Snetinderne. Jeg satte mig modløs paa en Skrue af Sten, en Varde, som en eller anden havde rejst deroppe. — Sveden flød ud over mine Øjenbryn, og jeg hørte Blodet bruse og dunke.

Solskinnet flimrede og fosforescerede ned over den ensomme Stenmark; Dalen laa dybt, dybt nede. Og pludselig veg Stenmarken sidelængs bort, Dalen og Bjærgene ligeoverfor vandrede lydløst rundt til højre. Besindelsen gik fra mig, og da jeg rejste mig fra den bøjede Stilling, for alt hvad jeg saa med et Spring ovenud — det mørknede mig for Øjnene.

Jeg krøb indenfor Stenkransen, rullede mig sammen paa Siden og stak mig ind i den Smule Skygge der var.

Ildebefindendet veg straks, jeg havde kun gaaet vel længe i Solen. — Men jeg blev liggende og undrede mig over den totale Ensomhed og Stilhed. Jeg følte uden at røre mig eller aabne Munden, at om jeg raabte, vilde Lyden dø sporløst nogle hundrede Alen henne. Solvarmen brændte mig i Siden; jeg vidste med lukkede Øjne, at Solen stod tavs og luende paa Himlen, tavs som for Aartusinder siden.

— Da jeg havde hvilet mig en Tid, stod jeg op og maalte Landet dernede.

... Vi var tre, der rejste ud sammen paa Ekspedition. Vi vidste ikke, hvad vi rejste efter — men der manglede os noget, og det vilde vi finde.

Den ene af mine nære Venner var en ret mærkelig Fyr. Han havde til sit tyvende Aar været blind og havde saa ved en Operation faaet sit Syn. I den første Tid saa han Tingene paa Hovedet — men han *saa,* alt var nyt og dyrebart for ham. Hans Stemme slog over af Fryd. Han ønskede ligesom Nero, at alle Menneskers Hoved sad paa én Hals — for saa kunde han falde dem om Halsen allesammen paa en Gang.

Min anden Ven og Stalbroder var født med skarpe Øjne og overnaturlig fin Hørelse, og hans Følesans var saa nøje, at han kunde tælle Haar med sine Fingerspidser. Derfor opfattede han al Skade i Verden mangedobbelt — han gik og skulede af Nag, med sortklædt Sjæl.

Da vi tre havde rejst en Tid sammen, blev vi enige om at skilles og drage hver sin Vej. Og nu mødtes vi igen her paa Sierra Nevada.

Min glade, livslystne Ven kom først. Han slæbte sig frem med sænket Hoved, sammenknuget af Sorg, knust af Skuffelser. Min anden Ven, den mørke, kom i fuldt Løb. Af og til standsede han og krogede sig sammen om sin Mave — saa løb han igen med Armene hvirvlende i Luften. Han fraadede af Latter, da han kom, svedte af Grin.

Vi taltes ikke ved, vi vekslede ikke et Ord; mine to Venner lagde sig ned paa Ryggen og faldt i Dødskamp. Den første græd sig i Søvn, den anden lo sig en kolossal Brok til.

Og da de nu var døde, lagde jeg Ligene til Rette og satte mig tankefuld hos dem.

Solen stod lige ned paa de to Dødsmasker og viste de mishandlede Træk. Det ene Ansigts lige, tillidsfulde Linjer var brudt i Stykker som en Skrift, der er bleven krasset og skændet med et Søm. Det andet Ansigts redelige Trods var sprængt af Lystighed, gydt over med Sødlighed, forvrænget af kynisk Krimskrams.

Jeg var alene — jeg vendte mig opad mod Bjærget igen. Da jeg var kommen et Stykke frem, mødte jeg Satan. Vi hilste overrasket paa hinanden og kom i Snak.

Du rejser saa meget omkring, sagde den Lede. Du skulde slaa dig til Ro et Sted.

Raader *du* mig til det?

Ja. Se til mig, jeg er stadig, og jeg staar mig ved det. Forretningen gaar godt . . . ved du, at jeg har sat det hele paa Aktier nu? Skal du have en? Vi giver Bonus. Forretningen og Salighed er to to Ting, Jensen — jeg sælger Aktier til Seraferne! I Ny og Næ gaar der en Aktie til Digterne — du maa sgu have en! — forleden solgte jeg en Aktie til en Digter og fik hans nye Bog i Betaling. Den begyndte saadan: Nu dal mig fortæl en Histolie, tom, saa dal I hør! Skidt, jeg tog Oplaget, mine Sjæle dernede kan faa en hver. — Skal du for Resten til Tops?

Har tænkt paa det, mente jeg. Men der er langt endnu, og jeg har

hverken Mad eller Drikke med. Jeg tror, jeg vil vente, til vi faar en Tandhjulsbane derop.

Satan lo. — Du kan jo flyve med mig, sagde han, kom kun her.

Vel, saa fløj jeg med ham derop.

Og da vi havde set lidt paa Udsigten, viste Satan mig i et Syn al Verdens Lande og deres Herligheder. Han tilbød mig det altsammen ... paa Betingelser. Jeg mindedes Faust og andre Skikkelser, der havde haft svære Betænkeligheder. Men jeg var snart enig med mig selv. Grundene var stegen fabelagtigt i Pris siden den Gang, Jorden var mindst dobbelt saa meget værd ...

Godt, jeg slaar til, sagde jeg.

Satan trykkede mig varmt i Haanden.

Saa fik vi Slutsedlen underskrevet — hele Forretningen var paa mindre end et Vers. Satan førte mig derpaa høfligt tilbage til Stenmarken, og jeg begyndte at gaa nedad for at overtage min nye Ejendom.

— Et Stykke nede mødte jeg Zarathustra, der kom med Ørnen og Slangen og Løven. Jeg standsede brat og pegede ham midt paa Brystet —

Det er godt jeg træffer dig! Du gaar heroppe og ved af ingenting. Jeg kan forsikre dig, at du er gennemskuet dernede. Det er en bekendt Sag, at du er en uhelbredelig Forvirring af Budhisme og Hunkatolskhed, af Flyveprosa og gammelt Testamente. Ved du ikke, at det er en mosaisk Reminiscens af dig at stolpre heroppe paa Bjærget i Torden og Lynild? Du er en falsk Veksel, min ærværdige Figur, du er opdaget, vi indfrier dig ikke. Din Selvopholdelsesdrift hæfter paa Luft, vi har kasseret dig. Vi tilgiver ingen — lad dem siden være døde, korsfæstede eller gale. Men dem, vi har sat højest en Stump Tid, dem sætter vi siden lavest, at det dog kan fuldbyrdes, som skrevet staar!

Zarathustra rykkede Hovedet tilbage og blæste paa brøsig Gammelmandsvis Munden ud og sugede den ind igen — ud og ind, ud og ind ...

Jeg gik videre. Og da jeg var kommen næsten ned, traf jeg en stor Flok, der stod og ventede, at nogen skulde komme til dem fra Bjærget. De famlede mig over Ansigtet med Øjnene, satte et Ben frem, tøvede og spurgte endelig:

Er du den Antikrist, der skal komme?

Nej, svarede jeg. Og jeg kunde ikke bare mig for Foragt. Aa hvor jeg kendte disse Folk. Dèr kløR deres Ryg efter Svøben, og de raaber paa den store Spotter. Men kommer han en Gang ...

Jeg vilde helst give dem et Spark hver. Men jeg svarede dem i en raa Tone:

Nej — I maa hellere vente en anden. Jeg er en Forkynder, jeg døber. Af Vejen Pak, lad mig komme ned mellem Folk!

LOUISON

BOULEVARDEN

MADEMOISELLE!

Mademoiselle tier.

Pardon — Mademoiselle!!

Monsieur?

De vil spise til Aften sammen med mig? Jeg gik nærmere til den unge Dame. Hun tittede ind under min opslagne Frakkekrave. Vi fulgtes ad ... prøvende. Det var paa Boulevard de Clichy.

Hvor skal De hen? spurgte jeg, hvad er det for en lille Flaske, De har der?

Det er Sprit. Den unge Pige smaalo. Til mit Krølleapparat. Jeg skal ingen Steder hen.

Skal vi gaa hen i „Møllen", hvad? De danser jo.

Ja-a. Nej. Ikke „Møllen".

Hvorfor ikke?

Hun pegede paa sit bare Haar og lo tyst. Ser De ikke, jeg er barhovedet!

Ja hvad saa! Jeg tav og faldt i Forundring over det pragtfulde sorte Haar. Vi kom under en Lygte, og jeg saa, at min Pige havde blaa Øjne.

Ja hvad skal vi saa — det er for tidligt at soupere.

Hun svarede henkastende som den, der naturligvis ved Besked.

Tage en Apéritif!

Jeg bemægtigede mig nu den unge Dames Arm — hvad hun hed? Louison! — og vi spaserede veltilmode afsted. Louison trippede en-to Gange for at komme i Fodslag. Vi gik uden om Folk, og Folk gik uden om os paa Fortovet. Jeg prøvede paa at lette Louison Marschen.

Ho haa! Jeg maatte snøfte henrykt over at have Louisons spinkle, lune Arm i min. Det bevægede mig forunderligt at mærke Varme fra en Levende — igen efter lang Tids Forløb.

Og De? spurgte Louison. — Nemlig, hvad jeg hed. — De er Russer?

Ja. Aa ja. Kasimir! Jeg er Maler.

Det kunde jeg se, mente Louison. Og jeg er Model.

Vi fulgtes nu ad ind i en Kafé, som Louison kendte, og her indtog vi et Par Glas. Vor lette, forsøgende Holdning fra før gav Plads for gensidig Tillid. Opvarteren betjente os fidelt og distingveret. Og Kaféen var hyggelig, der var strøet Sand paa Gulvet, Spejlene var plettede, og Marmorbordene havde Messingkramper om. Alt var slidt og fundet brugeligt derinde. Den hjemlige Hygge forøgedes ved at Opvarteren gik i Skjorteærmer.

Louison drak ud. Saa spaserer vi en Tur, foreslog hun. Jeg hjalp hende tænksomt Slaget over Skuldrene. Louison var slank og fuldvoksen, men alligevel af en vis Ufærdighed i Formerne. Hun bevægede sig med en lidt plump Ynde — omtrent som en Kvie.

Vi kom ud paa Gaden igen og slentrede afsted Arm i Arm. Louison førte an med smaa Tryk af sin Albue, og jeg fulgte, jeg vidste ikke længere, hvor vi var. Hvordan skulde jeg hitte Rede i alle de krogede Gader paa Montmartre. Og vi sludrede.

... Javel, sagde Louison. Men vi vil ikke gaa hjem til mig endnu. Det er for langt. Men det gør ingen Ting. De tager mig med paa Hotel.

Hov! — Ja selvfølgelig.

Vi er lige ved et, jeg kender, forklarede Louison, og hun pegede op paa en rund Lygte, der hang i den skumle Gade som en Maane i tyk Luft. — Hvad siger De ... Aa meget gentilt! Det koster femten Sous for os begge to. Kom kun.

Gennem en fæl snæver Gang smøg vi ind til Trappen og naaede op paa første Sal. Louison pikkede paa Glasruden, og Værtinden viste sig. Vi kunde faa Nr. 1 — det var tidlig paa Aftenen — og Værtinden lyste os frem.

Værelset var lille og nøjsomt. To Stole, et Spejl og en Seng, det var alt. Men der brændte en venlig Kulild i Ovnen. Louison beordrede Garçonen hid, han fik Bestilling og kom stilfuldt tilbage med Varerne. Derpaa ønskede han os Godnat og forsvandt.

Her har De nok været før, bemærkede jeg og mønstrede Kamret.

Ja det er klart! — Louison var i Færd med at pakke sin Krølletang ud. Jeg skænkede i Glassene.

Louison stillede sig frem for Spejlet og begyndte at hægte Tøjet

af. En Gang vendte hun sig og gav mig et sært sky eller granskende Blik. Det kunde sige saa meget som: kan jeg nu ogsaa lide paa ham, er han en af *vore?* Jo jeg var en af Louisons Folk.

Men denne lille Forlegenhed veg af sig selv, efterhaanden som Louison tonede ud af Klæderne. Der stod jeg overrasket grebet!

Nej dog, hvor du er yndig — *Louison!*

Jeg havde om Formiddagen været i Louvre for at tilbede Venus, men nu sendte jeg en pietetløs Tanke til dette skamroste Marmor. — Jeg kom uvilkaarligt til at spærre Munden op og raabe — højere og højere — jeg udsang Ros og Lov, tumultuerede ...

Tys! sagde Louison formanende og meget tilfreds. Hun voksede i Ro og Værdighed af Triumfen. Men jeg greb Louison paa mine Arme og svang hende lyksalig op i Luften. Saa lagde jeg hende varsomt i Seng. Og der gik en rum Tid.

— Nu maa vi tænke paa Aftensmad, udbrød Louison langt om længe. Jeg stod nødig op. Men Louison havde soleklar Ret. Vi kom paa Benene og fik gjort Toilette, puslede fredeligt om hinanden og smaasnakkede i det lille, hærgede Kammer. Jeg lagde bekymret Mærke til, at Louisons Støvler var baade slidte og sumpede. Louison krøllede sig, og det tog Tid. — Lige ved Panden var Haaret kort og tykt som en Børste. Jeg følte paa det.

Brændt! forklarede Louison i en syngende flygtig Tone. Hun virrede med Hovedet og lod Øjnene flakke rundt.

Da vi skulde gaa, tog Louison Lysestumpen og pakkede den ind sammen med Krøllesagerne.

Det var bleven fuld Aften, og Trængslen havde faaet en anden Karakter nede paa Boulevarden — lettere, mere menneskelig. Arbejdsdagen var endt.

Louison og jeg bevægede os frem i gyldent Humør. Lyset faldt ud fra Ruderne, og hver Gang bøjede jeg mig frem for at se min Piges bløde, sorgfri Træk og hendes fine Haar. Endelig faldt vi ned i en Restaurant, og Opvarteren førte os med Omhu ind bagved. Billardspillet stansede, mens vi passerede, og forskende eller høflige eller kyndige Øjne fæstede sig paa os.

Inde bagved — et støvet, klamt Kabinet — satte Louison sig i Sofaen og saa rundt med et tindrende Blik. Det var, som kastede hun Favnefulde af god Luft ud til alle Sider, hun straalede Rummet fuldt af Varme. — Garçon!

Han kom og gik. Louison tog Historien i sin Haand og befalede,

hun gav smaa, distinkte Ordrer, mens hun spillede paa Bordet med Fingrene. Og jeg fulgte hende gudsdyrkende med Øjnene.

Dèr sejlede Opvarteren om Hjørnet med et Fad Østers — svup! saa trak han en Flaske op — ting, ting, lagde han Knive og Gafler ved Tallerknerne.

Maaltidet skred frem, og Louison spiste med en attenaarigs hele flyvende Appetit. Jeg saa hen til den travle Opvarter — Gud velsigne ham, han stod og aabnede Østersen med en stor Portnøgle.

Fade vekslede, Louison forstod sig paa det. Vinen strømmede ind i hendes unge Mund, og hun forlangte mere. Jeg sad i hellig Undren, skønt jeg selv ikke spiste lidt. Og Louison dunkede i Bordet og lo — *det* maatte jeg ikke sige ... eller *det* kunde jeg lide ... Naar Louison lo, blev hendes Stemme jo længere jo klarere og muntrere — ligesom naar man tager et Krus fuldt — en hel Skala op.

Hm! Hm! Hvad vi saa skulde tage til Dessert? Louison traf Bestemmelse, og Opvarteren adlød blindt. Vi fik Frugter og Mandler og en Flaske krydret Vin. Men da det altsammen var sat til Livs, pustede Louison, saa sig tøvende om og erklærede, at hun var tørstig. Og derpaa drak hun virkelig en Stob Øl ovenpaa alt det andet. Da rømmede jeg mig rystet som en Hest, der ser et Lokomotiv.

— Nu var Klokken bleven mange. Vi kom ud paa Gaden — Droscherne rullede lystigt. Louison gik med Kendermine hen til en, der holdt — Rue de Clignancourt 109!

Ja, min Frue!

Og da vi var kommen til Sæde i de kølige Polstre, vendte Droschen, saa vi tørnede til Siden — Lys og Mørke vekslede paa Ruderne. Klap, klap! Nu duvede vi dulmende langs ad Sporvognsskinner — Av! der bragede vi paa Stenbro igen. Louison tav, hun var nok bleven træt.

Da vi naaede op paa Femtesalen, hvor Louison boede, var vi saa trætte, at vi ikke saameget som tændte Lys.

I HJEMMET

Hvor var Louison henne? — jeg vaagnede i Himmelsengen næste Morgen — hun trippede ude paa Gulvet i luftigt Kostume med en Kaffekande i Haanden. Haandtaget sad paa Siden af den, saa at den lignede en Kølle.

Louison!

Ja min Ven — er du vaagen. Louison kom.

— Du kysser med saa stort Spektakel, Louison. Forstaar du det ikke bedre? Du lader til at tro, at det er Detonationen, det kommer an paa.

Hver har sin Sædvane, sagde Louison. Du er nu maaske vant til at kysse anderledes, siden du er en Russer. Saaledes da!

Nej ... søde Louison!

Og jeg henfaldt til at tænke over, at dette lille forfarne Menneske forstod alt uden just at kysse. Der uddelte hun disse tørre Smæld, hun havde lært som Barn, rigtig den Slags Trompetkys, man stempler paa Barnekinder! Hm! Jeg fik mange Tanker.

... Ser du — Louison kom med Kanden — vi maa drikke Kaffe. Og Kul skulde vi ogsaa have. Hun talte som i Bevidsthed om en Brøde og slog Øjnene ned. Denne bange Hustrumine ...

Louison! Jeg for op i Sengen. Ræk mig dog mine Benklæder. Det manglede bare. Se saa!

Louison nynnede og tog lidt Tøj paa for at gaa ned. Hun nikkede til mig og gik.

— Det var et almindeligt Hotelrum, saa jeg. Men paa Væggene hang nogle Blæktegninger og Studier og paa Kommoden flød et Par Fleuretter og en Bunke smaa Hæfter. Jeg bladede i nogle af dem, det var lutter obskøn Literatur. Der var ogsaa en Stilebog, hvori Louison med Skønskrift havde indført Viser og Vers. Hvilken løjerlig umyndig Haand, hun skrev.

Jeg hørte Byen summe — det lød op som en dæmpet lykkelig

Kogen. Solen skinnede derude, jeg skimtede en Forvirring af Skorstene og Tage. Nogle Steder sad der lange Rækker af Rør sammen som Panfløjter, andre Steder stod der enkelte, tynde Rør med Knæ — de lignede knækkede Hanefjer i Hatten paa en Landsknægt. Byen summede emsigt ... hvor det lød levende, det spillede som en fjærn Mundharpe. Lyse Morgen!

— Louison kom skinnende tilbage med Favnen fuld af Papirsposer. I Hælene paa hende viste der sig en sodet Fyr bøjet under Vægten af en Sæk Kul.

Der! Louison kommanderede. Tak, Værsgod!

Drageren gik under store Taksigelser.

Louison puslede om og lavede til, hun havde faaet Fødderne i et Par røde Tøfler og havde taget en figurløs Klædning paa. Det var noget gustent og spættet Tøj, der mindede om Bugen af en Salamander.

Da vi skulde til at drikke Kaffen, kom Louison og rakte mig en rød Fez. Godt, jeg tog den paa.

Vandpiben, jeg har haft, er bleven slaaet i Stykker, sagde Louison sukkende, halvt for sig selv.

Bedst som vi nød Morgenkaffen, bankede det paa. Det var Vaskerkonen, der skulde have Tøjet. Hun kunde bare komme ind. Og mens Konen stod høvisk henne ved Døren, fandt Louison Tøjet frem. Hun stak sin bitte Pegefinger i Nøglehullerne, krogede den og fik Kommodeskufferne halet ud. Saa talte hun Linnedet sammen og skrev op paa en Seddel, meget geskæftig. Jeg laa henne i Sengen med Fezens Kvast dinglende frem over Panden. Der var ikke andet for end at sætte en familjefaderlig Mine op.

Tak Frue! Madamen gik.

Louison puslede fremdeles rundt, og jeg saa, at hun blandt andet lagde mit Tøj saare pillent til Rette og glattede Bulerne ud i Kravetøjet. Pludselig saa hun hen paa mig.

Staa nu op, du tykke Rad!

Javel Louison. Men hvad skal vi i Dag?

Spasere. — Louison tog sine Støvler frem og saa paa dem.

Gaa med det samme ned og faa dig et Par nye Støvler, Louison! Vi afhandlede Tingen nøje, og Louison gik. Hun kom snart igen med et Par flunkenye samt en stor Vægkalender, hun havde faaet i Tilgift. Jeg maatte vende op og ned paa Støvlerne og pikke dem paa Saalerne. Jo de var udmærkede. Louison viste mig derpaa sine Kjo-

ler og lod mig føle paa Stofferne. Der var forskelligt andet at tale om, og jeg viste Deltagelse for alt. — Imidlertid blev Klokken elleve.

Jeg har ogsaa et Ur, sagde Louison. Men det staar paa Mont-de-Piété.

Ah saa!

Vi burde egentlig løse det hjem.

Jeg lod Øjnene løbe aandsfraværende over Loftet, og der paakom mig en Hoste.

Jeg synes, vi burde.

Louison vilde ikke forlade Emnet. Og jeg bragtes gennem forskellige Overvejelser til pludseligt at stejle. Se der havde hun nu straks listet sig Vilje til. Ho ja ... i Færd med at tage mig ved Godmodigheden. Om lidt skulde vi vel faa at se, at hun vilde hævde Magten ved Hjælp af en Afmagt! Men troede hun, at jeg blindt hen havde skabt Regel ved min Generøsitet ... Hah, jeg tænkte nok over det i Aftes — hvor rapt befæstede hun ikke alle de Gebeter, jeg fredeligt rømmede.

Nej, afbrød jeg den blide, intetanende Louison. Nej! Brutalt Nej!

Haa! Louison knejsede.

Nu skulde Slaget staa. Og nu gjaldt det at holde sig i Afstand fra Sengekanten, vidste jeg. Jeg knappede min Frakke Knap for Knap og begyndte med megen Ro at rulle mig en Cigaret. Louison tav, og jeg omgav mig med arktisk Kulde.

Da gav Louison tabt. Hun kom og lagde begge sine Hænder paa mine Skuldre.

Du kan jo ikke lide at kysse mig. Hun sukkede. Men ...

Hvem har sagt det! Men?

... Tror du ikke, vi skulde gaa ned og spise Frokost?

Jo, min Pige. Lad os det.

Louison sukkede igen med skyet og taalmodigt Ansigt. Hun fjærnede med omsorgsfuld Haand et Dun fra mit Frakkeopslag.

Temmelig tavse og harniskklædte begav vi os ned paa Gaden. Vi fandt vor Kafé og spiste i trykket Stemning. Men dette kunde ikke blive ved at gaa. Jeg (der bestilte Varerne i Dag) sørgede for Stimulation. Det hjalp; da vi kom ud paa Gaden igen, smilede Louison imod Solen, rødkindet og blid. Hun løftede Kjolen op og skulde titte paa sine nye Støvler. Da brast det næsten for mig. Men jeg svor et dyrt Nej alligevel.

Vi gaar vel hjem til mig og drikker Kaffe, spurgte Louison lydigt.

Som du vil.

Da vi kom op paa Værelset, tog jeg en af Fleuretterne og spillede med den. Vips, der snappede Louison den anden. Hun forstod sig ikke mere paa at fægte end en Kalv, saa jeg havde Møje nok med at parere. Louison begyndte at le, hun faldt ud og lo, blussede ...

Pas nu paa, en garde! raabte jeg selvfølgelig tilsidst, og i det samme smed jeg Fleuretten og afvæbnede Louison med de bare Næver, *overmandede* hende. Som sig burde. Saaledes kom Freden tilbage.

MED OMNIBUS

DET var noget over Middag, da Louison og jeg entrede op oven paa en Omnibus ved Gare du Nord. Vi var i den højeste Feststemning begge to — nu agtede vi os ud i Byen. Alle Ruder lo i det skære Vintersolskin.

Og Vognen bragede afsted med sine tre mægtige Heste for. Vi stod lænet mod Gelænderet foran paa Vognen og kunde se ned paa Folk og travle Droscher. Louisons blanke Haar gnistrede i Solen, det var fuldkommen sort. Louisons blaa og klare Øjne ... hun stod og holdt sig i Gelænderet — jeg vidste, at alt var ægte og i Orden under Halløjkjolen, hun havde paa.

Louison!

Der var smaa Bukler paa hendes friske Læber af Luften. Aa jeg kendte *det,* huskede dette lille Træk. For mange Tider siden havde jeg lagt Mærke til en ung Piges Mund i Sommerblæst — eller i en Høststorm — hvor og naar?

Vi dundrede ned ad Rue Lafayette. Hver Sidegade, der aabnede sig, virkede som en ny Lyst.

Da vi svingede ned ad Rue Faubourg Poissonnière, fik Farten en anden Nuance. Gaden er gammeldags og skæv. Vi bevægede os frem i Højde med Skiltene og saa ned i Butikerne — Kaféer, Kontorer, Parykforretninger — jeg saa Louisons slanke Billede fare over Spejle og over Ruder. Hvad var det, hun optoges saa stærkt af — Damerne nede paa Fortovet, deres Toiletter.

Vi sejlede om paa Boulevarderne, og det var som at komme klar af et Kap ud i det aabne Hav. Her havde jeg gaaet saa ofte før og set, hvorledes den meningsløse Trængsel og Tummel blandes sammen, og hvorledes alt dog løses ud fra hinanden, bedst som det synes urede — jeg havde kørt her mangen Gang og modtaget et andet Lag af Indtryk — oven over Markiserne og Folks Hoveder. Men i Dag forekom det hele mig forandret. Jeg saa og hørte, som

maatte det altsammen henvejres og blive til ingen Ting, glemt, begravet, hvis jeg ikke opfattede det nu. Træerne, der stod sorte og nøgne ved Plakatsøjlerne, en Mand, der bøjede sig ind ad en Dør, en Flok, der løste sig. Der gik fire Fabrikspiger i lange Babyforklæder. En rød Kjole — Reklamebogstaver af hvide Glødelamper. En Hest gled paa Brolægningen og sparkede sig fortvivlet paa ret Køl — inde i Porthjørnerne saa jeg Glimt af de forstenede Sjæle, for hvem en Dag er hundrede Aar og Livet en Dag, Tiggerne; og nede paa Fortovet gik de, der kun kender to Slags Mennesker — dem, der vil tage Sedlen, de rækker frem, og dem, der ikke vil tage den. Og der var de Smaahandlende, hvis sugende Øjne jeg kendte. Hvert Menneske, der gaar dem forbi, tænder og slukker et Lys i deres Blik.

Omnibusser dumpede afsted som Hvaler, Droscher pilede frem i Bue, paa Kryds og tværs som Delfiner. Og Cyklerne glimtede som Hundestejler. En Lastkarre med Jærngods rullede langsomt afsted som en fremmed Skabning paa Gennemrejse. De kolossale Hjul glippede paa Stenene og ligesom følte sig for, Navene klunkede mod Akslerne — gu gu bum! — vilde man lade den komme igennem saa skulde den ikke gøre nogen noget.

Og paa hver Side af den strømmende Vej fortsatte Livet sig ind gennem Dørene, grenede sig i Butikerne, filtrede sig sammen i Stuerne og op gennem alle seks Etager. Her endte det hele under Himlen i Skorstenene, Røgen forflygtigedes op i Luften. Men nedenunder Gaden og de mange Levende strømmede Kloakerne i deres murede Leje, Gas og Vand havde sine Rør, og elektriske Ledninger snoede sig i krogede Bundter gennem den sorte Jord.

En Flok Mennesker stod i Halvkres om en Plakat — idet vi kørte forbi, vendte jeg mig og saa i et Blik den hele Boulevard — en blaabrun urolig Kilde. Den mumlende Støj, den mangfoldige Larm blev i sin Sum til Tone.

Alle disse Mennesker! Ingen Tanke havde de, jeg ikke kunde gøre til min; var den aldrig saa sublim eller djævelsk!

Vi drejede til venstre og krydsede gennem et Par snævre Stræder. Saa slap vi ud paa den aabne Plads foran Børsen. Bremsen sled og skreg mod Hjulene, vi holdt foran Gitret.

Et Minut.

En Hær af frakkeklædte Mænd flokkedes paa Trapperne under Peristylen, et Hav af funklende sorte Hatte bølgede mellem de svære Søjler.

Og hør! De raaber deroppe i Vrimlen — Numrene, Kurserne — de grelle Skraal stampes i Takt af Ekko under Søjlegangens Stenloft, Uordenen hamres i Rytme af Interferens.

Det lyder som et Brag af islagte Søer en Vinternat, som ynkelige Nødraab af Mennesker, der drukner —

Hjælp Hjælp Hjælp Hjælp!

Det stiger, stiger, fordi det er ens hele Tiden —

Mig Mig Mig Mig!

Det svulmer og svarer —

Haa Haa Haa Haa!

Hør det gjalder ud fra denne Stenhals som Gøen af en stor forfærdelig Hund —

Vov Hav Hav Vov!

Det drøner —

Rov Vov Vov!

PANOPTIKON

KLOKKEN var vel fire, da Louison og jeg vandrede lige lukt ind i Grevins Panoptikon.

Vi havde kørt med Omnibussen i Triumf over Seinen og havde set Floden med alt, hvad der flyder paa den, et Perspektiv af Broer til hver sin Side, Himlen og Eiffeltaarnet. Der gik en sval Solvind med Floden, Luften laa klar saa langt man kunde se. Vi havde krydset ovre paa den anden Side i høj Sø paa Grund af slet Brolægning og var endelig gaaet fra Borde ved St. Germain des Près.

Saa havde vi turet omkring, og Louison havde spist af alt, hvad der kom paa vor Vej, stegte Kastanjer, Snegle og Pandekager — og hun havde gjort Indkøb til Husholdningen. Vi var nemlig bleven enige om at leve sammen nogle Aar. — Vi havde ladet os opholde af det mekaniske Legetøj, som Gadesælgerne faar til at snurre rundt paa Fortovene; Louison maatte løfte Kjolen for ikke at feje dem omkuld. Siden havde vi vist os paa de fashionable Strøg om Operaen og Madelaine og var omsider naaet tilbage til Boulevarderne. Her saa vi *Grevin* i en stor Bue over Døren, Musée de Cire, og vi gik ind.

I den første Sal var der grupperet forskellige bekendte Mænd rundt omkring, og i Væggene aabnede der sig Nicher med Tableauer. Louison skænkede Tableauerne mest Opmærksomhed. — Af de berømte Mænd kendte hun kun Rochefort.

Nøjere? spurgte jeg pikeret.

Ak, nej nej. Hvor kunde jeg tro!

Louison fik Interesse for en gammel Herre, der sad med Hænderne paa sine Knæ og skelede hen i Luften. Gud, hvor han var tyk i Ansigtet, det var dog for galt! — Jeg tyssede paa Louison.

Det er Renan!

Herregud, den Stakkel ...

Ynk ikke ham, sagde jeg, han havde ikke Faaresyge, mit Lam. Kom!

Vi gik videre og saa paa Esterhazy. Vi saa Pierre Loti staa forklædt som Araberskøge ved en Ørkenbrønd med en Krukke paa Hovedet. Fremdeles saa vi Lucheni og Beethoven, Déroulède, Ravachol og Schiller.

Men nu kom vi til en Trappe, der førte ned i Rædselskælderen. Vi gik der ned uden at tøve. Der herskede Tusmørke mellem Pillerne, hist og her brændte en ussel Lygte.

Bedst som vi stod og saa paa det væmmelige Tableau, der forestiller Marats Død, følte jeg en lidt kold Haand, der famlende søgte min. Vi gik fra Skrækbillede til Skrækbillede, vi kiggede sammen ned i en Sprække og saa en Skindød glube op fra sin halvt aabne Kiste.

Louison blev først tilpas, da vi kom til Kroningsfesten i Kreml. Uniformerne optog hende stærkt.

Jeg tror, du gaber! sagde Louison. Morer det dig ikke — du, der er Russer? Har du da ingen Fædrelandsfølelse?

Nej!

Det kunde Louison ikke fatte. Et Menneske, der ikke vilde raabe *Vive la Patrie!*

Imidlertid fandt jeg et Skab tæt ved, der beskæftigede mig. Der var udstillet nogle ægte Dokumenter fra Revolutionstiden. Blandt andet var der en lille gulnet Seddel, en Blanket. Der var Plads til Dato, Navn o. s. v. Dømt til ... *mort* stod der. Men medens Navnet og det andet var skrevet med rask Haand, saa jeg at dette lille Ord var skrevet med Skønskrift, Bogstav for Bogstav. Det kendte jeg — naar det *gælder* at skrive, saa trues man af Agrafi. Der stak den store Revolution.

I et Skab ved Siden af hang der Dødsmasker i Voks af Robespierre, Marat og Mirabeau. De to sidste havde det almindelige Ligudtryk, et sødligt fjottet Smil. Men Robespierre ...

Jeg blinkede til ham.

Louison stod henne ved Kroningsfesten, jeg hørte hende skifte Fod paa Stengulvet. Jeg blinkede igen til Robespierre. Og det var, som stod der en Hvisken mellem dette Hoved og mig.

Husker du Goethes Digt — det om Lærlingen, der ikke kunde besværge Vandene, han havde rejst?

Robespierre huskede vist ikke Digtet. Men han huskede Vandene.

Jeg bøjede mig tæt ind til Glasset og hviskede: *Nu* kan vi Ordet. Vil du høre det — jeg ved det.

Robespierres Øjenlaag blev liggende, som havde han for evigt slaaet sine Øjne ned. Skabet var fuldt af Tusmørke. Marat gabede som en gammel Kælling, der sover og drømmer om Kaffe. Stille!

Da hviskede jeg Ordet. Robespierre aabnede Øjnene, han saa et Sekund paa mig gennem Halvmørket. Saa lukkede han Øjnene igen ...

Kasimir!

Naa! Hvad vil du, Louison?

Kom og forklar mig noget.

Jeg kom og forklarede.

Da vi gik, kom vi forbi Napoleons Feltseng. Den er af blaastribet Sejldug med Messingstel og med en lille Himmel over. Som vi stod der og saa paa det tomme Leje, faldt der mig en Tanke ind. Jeg saa til Louison ... men i det samme kom Opsynsmanden om et Hjørne. Da brast jeg i høj Latter. Louison forstod ikke, hvorfor jeg lo — jeg greb hende ved Haanden, saa lo ogsaa hun — og vi dansede gennem Salen forbi de berømte Mænd og ud paa Gaden.

— Det var vor Mening, at vi vilde været i Boulogneskoven og i den zoologiske Have der. Men Tiden gik fra os, saa vi maatte slaa det af Hovedet.

Vi begav os tilbage til Montmartre og spiste til Middag, gav os god Tid. Louison, der havde spist saa meget ureelt Smaatteri i Dagens Løb, trængte til et gedigent Maaltid.

Vi sad artigt ligeoverfor hinanden med Servietterne under Hagen. Hvor Louison forstod sig paa at blande Salat, og hvor hendes liflige Tænder sønderdelte de skøre Blade! Da vi havde endt Andagten, gik vi hjem for at drikke Kaffe.

Men derefter lænede Louison sig mod min Skulder. Hun var træt.

Jeg tænkte mig om.

Træt. Naar man er træt ... saa skulde du lægge dig lidt, søde Louison.

Ja jeg tror det, sagde hun svagt.

Men det tager en frygtelig Tid for Damer. Jeg vil paatage mig at klæde mig af og paa fire Gange i samme Tid.

Louison stod høj og smal i Chemisen midt paa Gulvet. Øng, dø, droa — Hopla! Hun satte med et Spring op i Sengen lige i mine Arme.

... Hør! Tys! Jeg lagde mit Øre over Louises Hjærte. Hør, hvor

det bankede levende, hvor det pulserede skyndsomt. Det var Paris' Hjærte, jeg hørte ... Louison!

Nu falder Mørket paa derude. Vor Stue blunder hen, det skumrer, her er fuldt af stille Skygge. Mørket stryger over dine Arme som Vandet langs dæmrende hvide Plantestammer paa Aaens Bund. Der slumrer en Sjæl i dine dunkle Øjne, en Drøm om noget endnu usket.

Jeg elsker dig.

Du er smidig, føjelig som en Kurv af Siv fyldt med grønt Græs — dine Ribben ligger vidunderlig blødt under Huden. Din Ryg er blid som en ungt Piletræ.

Jeg vil købe et Guldsmykke til Dig — en tung Barre af raat gult Guld, der skal tvinde sig om din Hals og i to Horn ned under din svale Barm.

Jeg elsker dig.

SACRÉ-CŒUR

LOUISON og jeg steg pustende op ad en Trappegade, der fører til Toppen af Montmartre.

Vi havde spaseret en lille Tur og havde været paa Mont-de-Piété for at indløse Uret. Derefter havde vi været inde og ætset vort Hjærte med en Absint, og nu var det faldet Louison ind, at vi absolut burde se Kirken deroppe, Sacré-Cœur.

Vi naaede Toppen og modtoges af et stridt, koldt Vindtryk — ingen Lygter heroppe — Louison førte an gennem en Smøge, der var lige saa kroget og knortet som et Væderhorn — og saa var vi inde under Kirkens mørke Mur.

Vi fandt Indgangen og gik gennem en lydløs Klapdør; det trak isnende fra Rummet. Vi stod i højt og køligt Tusmørke. Der brændte kun faa Lys. Piller og Buer fortonede sig, saa at man kunde se, hvor langt Lyskransen fra hver Flamme herskede. Loftet unddrog sig alt Lys.

Louison dyppede sin Finger i Vievandet og korsede sig. Saa tog hun min Arm, og vi listede forsigtigt rundt. Louison hviskede ivrigt og pegede paa Billederne — hun holdt Armen med den pegende Finger trykket ind til Brystet, som gik det aldeles ikke an at udfolde sig her og regere med Lemmerne. — Vi stod stille foran Julealtret, hvor Jesusbarnet laa i et lille Halmneg, omgivet af Hornkvæg og Lys. Flere tilslørede Damer laa paa Knæ og bad. En vendte sig om, og jeg saa et blegt, skæmmet Moderansigt. Hun havde mistet et Barn, kunde jeg se. Da hun opdagede os to — den forpjuskede, spillevende Louison og mig — størknede hendes Ansigt, hun vendte sig fra os.

Foran Højaltret kniksede Louison, og vi gik tilbage langs det andet Sideskib forbi Kapellerne og de ensomt Knælende. Louison hviskede, maabede, beundrede ustanseligt, hun gik ganske sam-

mentrykt af Ærefrygt og maatte befri sig ved tyste Udbrud. Hun nikkede med sit Smule Hoved, hendes store, dejlige Haar var inddrukket med Kirkemørke, sort som Nat ...

Idet vi smøg os ud gennem Klædesdøren, trak det koldt efter os, som blev vi pustet ud. — Louison kvidrede, og vi dundrede ned ad Trinene.

Kom her! Louison sluttede sig tæt til min Arm, vi marscherede afsted. Blæsten svøbte Hvirvler om os.

Da slap Husene, Murene pludselig bort til højre, og idet vi gik hurtigt frem paa fri Plads, drejede hele Paris, den vældige By der dybt nede, ind i Synskresen. En milebred Mark af Lys.

Vi stod stille. Det var, som om en lille sort og trang Kugle havde aabnet sig og spredt Gnister ud over det velsignet rigelige Rum.

Louison spejdede omkring. Hun opdagede en skummel Krinkelkrog nede ved Foden af Kirkemuren — trykkede min Arm let: Vent lidt! og forsvandt.

Straks hun var borte, slog Ensomheden sammen over mit Hoved, ligesom Vandet styrter sig om Hullet efter en Sten.

Dette Land af en By dernede! Lysene glimtede, glippede — hist og her skelnedes Dobbeltrækker, Gader — hvide Punkter svømmede i Lysdampen, røde Gran ulmede i Mørke. Byen laa der som en forkullet Tomt under Skyer af Aske. Alle Lysene var døende Emmer, Rester af Lyset og Dagens Brand.

Men jeg saa ned gennem Natten, tværs gennem Mure og Mørke. Ind i de svedende Værksteder, hvor Oljen oser, hvor Skygger fra sodsorte Stolper flakker forvokset op over Loft og Vægge. Dér vandrer en stor, hovedløs Polypod. Hjul hjælper Hjul, Vinkelstænger klipper afmaalt, søvnigt, som de maa, Krumtappe stamper lydigt, Svinghjul roterer urokkeligt med usynligt spillende Eger. Dampen ruger i Rørene som et Væsen, der spænder Albuer og Knæ og Hæle imod og knuger sig igennem.

Maskinerne vandrer paa brede Staalfødder som mægtige Larver, der bølger ad Ryggen og flytter Skivefødderne to og to ... tunge Stempler hæfter op og ned over Valser, spaserer støt og betrygget — og Valserne gaar væk underneden.

Vi bearbejder Jærn, vi træder det i Former, vi sønderdeler Stoffer og samler dem igen, som vi vil have dem. Vi virker Relieffer, Tavler af vore Bedrifter som Billederne paa Hamlets Skjold.

Hør den tunge Tone dernede fra, det mørke Havbrus!

Alverden er som en Hjærne, der er bleven varm helt ind i de inderste Kamre.

Det synger over hele Jorden af Hammerslag paa hedt Metal — der spruder Naftabaal, det ryger ... Menneskeflokke tumler i trange Gader. Blæsten piber i Telefontraade ... Panserskibe føler med Reflektorlys indover sovende Byer. Der brænder øde Lampeblus i Grenene af dybe Gruber.

Denne Jord, hvis Overflade er mere porøs og gennemhullet end nogen mærkelig Forekomst i den viljeløse Natur — den er min.

Alverden er min, siden jeg har friet til den, og Alverden ejer mig aldeles, fordi jeg har faaet ja!

MONTMARTRE

Da vi kom til Trappen og jeg mente, vi skulde ned ad den, holdt Louison igen og vilde have mig en anden Vej.

Skal vi saa ikke i Teatret? spurgte jeg.

Vist skulde vi det. Men denne Vej. Vi gik bag om Kirken og kom ind i nogle meget fordægtige Gyder. Louison førte sikkert an, men hun blev saa underfundig stille, syntes jeg.

Vi gik gennem en Port og smuttede ind i nogle mørke Render, saa til højre, saa til venstre — det var ikke andet end Spalter mellem Husene — jeg følte med Fødderne, at Stenene var hulslidte. Undertiden hang der Loft lige over Hovedet, saa gik vi med Rum over os igen. Luften laa tung og mættet af gammel Tømmerfugt. Tilsidst kom vi til en smal Gang, hvor der skinnede Lys ud fra.

Kom kun! hviskede Louison og greb mig resolut ved Haanden. Ligesom vi kom ind, gik en Dør op, og en gammel, mager Kvinde med Kappe om Ansigtet mødte os. Louison for til og hviskede til hende, den gamle løftede Brynene og saa paa mig.

Det var Louisons Moder. — Snedigt! tænkte jeg. Først Kirken, saa Familjen. Det skal du faa betalt.

Louison busede ind ad en Sidedør med mig, og — min Monocle duggede — vi befandt os i et badstuevarmt Sovekammer. En ung Pige rejste sig forlegen med et Barn paa Armen.

Det er min Søster! Og Louison kastede sig som en hungrig Menneskeæder over Barnet og kyssede det lille Hoved skævt fra den ene Side til den anden. Søsteren saa fortabt paa mig. Jeg pudsede mit Glas og opdagede en Gibsbuste af Zaren paa en Hylde.

Ah!

Louison talte løs som en Kværn, og Søsteren begyndte at smile venligt orienteret.

Værelset var ganske lille og lavt. Sengen fyldte en Tredjedel. Tværsover hang Bleer til Tørre paa en Snor. Ovnen hedede fælt, og Luften stank af Gaslugt og Damp af vaadt Tøj.

Det er hendes Dreng! forklarede Louison henrykt, han hedder Jerome, og se der — Louison klappede sin Søster varligt paa Maven — hun skal snart have en til.

Søsteren smilede med et stille Lys i Øjnene, og først nu stod hun helt ret op.

I det samme dukkede en tyveaarig Knøs ind ad Døren — Louison præsenterede ham som sin Svoger Michel. Michel gav Haandslag, gjorde et Kast, smilede fiffigt forekommende og purrede i Haaret — saadan som en Arbejder gør, naar han ikke ved, hvad han skal gøre. Saa fik han sin Søn og blev med et naturlig.

Louison rumsterede. En to tre, Søsteren afsted efter gode Ting ... Jerome, Jerome, Hu hej!

Søsteren kom igen med Absint og Kognak, og vi drak hinanden til. Michel og jeg tændte Cigaret.

Hvad skulde den lille, magtesløse Jerome stille op — han blev hvistet og vendt med Benene i Vejret. Se han havde Lomme, en rigtig Lomme i Blusen! Jo jo, Jerome vidste nok det, han arbejdede sin spæde Haand ned i den og skuede ud med forstandige Øjne. Louison krystede ham. Nu hørte jeg det — javel — der var disse larmfulde Kys! Louison plantede det ene Knald efter det andet paa lille Jeromes Silkekinder.

Der var ikke Mage til Jerome.

Kan han raabe *Vive la Patrie?* spurgte jeg.

Ikke endnu. Men han kan spytte. Spyt, Jerome! Brillant!

Om han kunde gaa — rigtignok! Louison satte ham paa Gulvet — akkurat ligesom Legetøjssælgerne paa Fortovene — og Jerome stammede mellem vore fægtende Arme fra det ene Par Knæ til det andet. Det lille Maaneansigt lyste usikkert op, stivnede ængsteligt — men han holdt sig stejl. Efter denne hæderfulde Præstation gik han fra Favn til Favn, blød som Brusk og fugtig som han var.

Heden steg, vi gjorde en Tummel i det lave Kammer. — Men Død og Pine. Klokken er mange, vi kom for sent til Teatret! I Huj og Hast tog vi Afsked — Michel skrabede ud, haabede ... skulde det være en anden Gang ...

Louison stormede ud i Køkkenet til Moderen og ind igen — frem for Spejlet — og saa kom vi afsted.

Teatret laa nedenfor selve det stejle Montmartre, vi spurtede ned ad Trapperne og naaede at komme ind midt i første Akt.

Al vor Iver opslugtes straks af Stykket. Det var et langt, saligt

Drama, endeløst hjærtesvømmende, *Les deux gosses* hed det. Men Louison og jeg var i en saa udvidet Stemning, at vi saa Komedien som den eneste eksisterende i Verden, ja som selve Tilværelsen og Historien — vi blev stærkt grebne.

I hver hyppig Mellemakt søgte vi over i en Kafé paa den anden Side Gaden og nød Forfriskninger.

Saa tilbage til Komedien, og ... ja her var ikke andet at gøre end at lade staa til. Akcepteret i Djævelens Navn! Leve det revnende Hjærte! Forsaavidt som dette Stykke var en Kendsgærning, blev det spillet godt — All right, I skæbnesvangre Kvinder! Og I taarevaade Karlfolk ... go ahead! Føl Jer ud! Ret saa, flyd som en Dej ud over Rampen! Om lidt springer vi ved de evige Guder paa Hovedet ned i Parkettet og klinker de skallede Æg dernede!

Frem og tilbage mellem Kaféen og Løjerne. Det var, som havde vi hele vort Liv sværmet mellem Opstrammerne og Skuespillet. — Nu bad den syge, lille Dreng for sin slemme Fader. Han bad en evig Tid. Hele Teatret snøftede. Jeg skelede til Louison, hun græd bitterligt. Da var ogsaa jeg leveret, jeg græd og snappede med Kæberne som en Krokodil.

Ovre i Kaféen havde vi vor Stamplads. Nogle Trappetrin ovenfor var der Billardstue, og der gik en tre fire Haner og spillede. Hver Gang vi kom, var der en høj Fyr, der brystede sig over Billardet og saa paa os. Det var en Indfødt med langt Haar ned ad Skuldrene og i Fløjls Tøj.

En Gang kom han springende for at byde Louison Cigaretter.

Nej Tak, vi havde!

Han standsede meget kort — jeg stod op fra Stolen og gjorde et Skridt. Vi stod Øje i Øje et Sekund, han rejste Børster og krusede Overlæben fra Tænderne.

Louison halede mig i Ærmet — vi skulde derover. Stykket skred frem, det haglede med Spark over den syge, lille Dreng.

Længe havde jeg været plaget af en Trang til at erindre — det forekom mig, at jeg havde kendt alt dette før. Nu kom jeg paa det, henimod sidste Akt. Det var i Kristiania, jeg havde set Stykket, der hed det De smaa Landstrygere. Ogsaa der græd man, huskede jeg. Livet er ens hele Verden over, lutter Ulykke.

Jeg havde været en Svip tilside, og da jeg kom ind i Kaféen, tror jeg nok, den langhaarede Kunstner stod og talte med Louison.

Vi turede videre frem.

Men en Gang slog det mig, at Louison havde været tavs længe.

Oppe i Billardstuen skrævede Køerne i Tobaksrøgen ligesom Stylter under Akrobater, der selv var usynlige.

... Formodentlig var der gaaet meget for sig, som jeg ikke havde lagt Mærke til. Med et sad jeg alene, og Louison stod oppe hos Kunstneren. Men jeg maatte have fulgt med ubevidst, for det overraskede mig ikke.

Louison! kaldte jeg.

Hun vendte Ansigtet ned mod mig, det var koldt, glemsomt —

Non Monsieur!

Idet hun udtalte Ordene, saa jeg, hvor blussende fulde hendes Læber var. Kunstneren stod og talte tæt ind imod hende med sin lakrøde Mund og sin Kulmoustache. — Om lidt vilde hun løsne sine Kys paa ham! — Gud ved, hvad *han* vilde sige til at blive poffet i Ansigtet med en Hyldebøsse? Jeg saa ham rede Haaret med Haanden og samle Skyer paa Panden ... er det denne Russer, der har lært dig Barbari? — du skulde ikke flyde om med enhver Udlænding heller. —

O du Samson! Hun vil klippe dit Haar af dig og sælge det til en Parykmager! Du vil faa en rød Fez paa! Men nu skal vi nappes om hende —

Louison!

Jeg rettede mig og mærkede, at Tankerne ligesom skød sig i træge Kurver. Et Parti af min Hjærne var bedøvet, men jeg tænkte aldeles klart. Min Bevidsthed var som en Rude, der er matsleben paa den ene Halvdel.

Louison, sagde jeg og rejste mig op. Kom, jeg vil love dig noget.

Hvad er det?

Ja kom, saa skal du høre.

Louison nærmede sig tøvende. Kunstneren vendte sig fløjtende mod Billardet.

Følges vi ikke ad?

Nej, Louison kunde ikke. Denne Herre kendte hun fra før, det var hendes Ven. (Her talte Louison ikke sandt.)

Vil du da ikke tage med mig i Boulogneskoven i Morgen? Der skulde vi jo. Vil du ikke?

Hun tænkte sig om, gjorde et Overslag. Jo, sagde hun saa. Men jeg kunde se, at hun ikke vilde komme. Da bøjede jeg mig over hende:

Ringen! hviskede jeg. — Vi havde set paa en Ring i et Vindu om Formiddagen. Du skal faa den. Vil du saa møde mig i Morgen?

Hun nikkede hastigt.

Paa Hjørnet af Boulevard de Magenta?

Ja. Hun nikkede med Øjnene. Nu vidste jeg, at hun vilde komme. Og i det samme blev jeg ædru — jeg blev nøgtern ved den Tanke, at jeg selv *ikke* vilde møde. Nej akkurat. Se Louison spasere og spejde, gaa frem og tilbage og vente! Folk inde i Hjørnekaféen vil more sig over hende. Sporvogne vil køre forbi, den ene efter den anden. Louison gaar endnu og venter ...

Jeg trykkede hastigt Louison i Haanden, satte Hatten paa og gik.

Da jeg steg op ad Trapperne i mit Hotel, forekom det mig mærkeligt, at jeg kun havde været godt og vel et Døgn borte derfra.

HESTEKRÆFTERNE

Fra om Morgenen og til om Aftenen hele næste Dag tog jeg mig ikke andet for end at køre Byen rundt paa Kryds og tværs, fra en Omnibus og over paa en anden. Det var min Agt at rejse om Aftenen.

Som Solen var ved at gaa ned, befandt jeg mig i Nærheden af Père-Lachaise — jeg gik derind.

Det er en uoverskuelig Slags By af smaa omhyggelige Gravkamre i romersk Stil, et andet Afbillede af Paris i formindsket Maalestok. Saa smaa bliver Boligerne for det Folk, der elsker Gaden, Friluften og de brede Senge . . .

Og bedst som jeg nu gik mellem Gravene og havde fortabt mig mellem dem, kom jeg tilfældigt til at se i Vejret. Lige der, hvor mit Blik traf Himlen, gled en stor Ballon lydløst — og i det samme sprang Himlen ud som et bundløst Blaa!

Inde over Byen gulnede Dybet, Solen var nede. Men den aandeagtigt tynde Blære deroppe hang gennemskinnet af et brungyldent Lys. Hastigt trak den forbi, undertiden øgede den Fart med et Sæt som et Dun. Endskønt ingen Lyd naaede ned fra den, gik den som et bredt Trækfuglesus gennem Rummet.

Da jeg ikke længere kunde øjne den flyvende Boble og saa ned, var Mørket groet op mellem Gravstederne som Slør af graa Mug. Der var ganske stille rundt om, pinligt stille.

— Hen paa Natten holdt Toget i Amiens. Vi tog Kul. Den lange atletiske Ekspresmaskine sydede skingert. Hvilken ufattelig Spænding der! Hvilken *Mave!*

Og vi kørte igen.

Det gik frem med skærende Energi. Hjulenes Hakhak over Skinnerne fortættedes til et hurtigt, endeløst Versemaal. Over Stok og Sten, over Stok og Sten. Fremad med blind Vilje — og vi havde en Storm imod os.

Et Tog rev forbi den modsatte Vej, jeg hørte et Lydsprøjt, der sløjfedes — som en Stræng slappes — vi gik hurtigere end Lyden. Jeg anede Hoveder i de oplyste Kupéer. Pust forbi!

Vi tordnede over en Bro, vi gik som en svidende Pisk gennem Skov, og Træerne valsede i Maaneskinnet.

Vi kom over aabent Land, hvor Toget rullede knapt og lækkert uden mindste Genlyd. Smaa Huse kiggede op over Bakkehældene med lysforladte Ruder og dukkede sig igen. Landsbyer drejede sig ... som Hunde, der vaagner op og gaar en Gang rundt om sig selv, inden de lægger sig igen.

... Alle disse snævre Steder, hvor Skæbnerne bliver til ingenting, hvor Livet rinkes op som gamle Strømper til Stoppegarn for de nye.

Ud paa Morgenen lagde jeg mig ned paa Bænken. Og ligesom man kan se en Kahytsvæg hælde i Søgang, saaledes saa jeg Rygstødet ligeoverfor jage fremad, sprænge ind i Rummet. Med denne Følelse af fortærende Distancegraadighed faldt jeg i Søvn.

Toget sagtnede Fart, jeg vaagnede derved. Vi var i Calais.

... Saaledes kører Togene hver Nat og hver Dag. Jeg stiger ud og er i Calais eller Cadiz, i Chicago eller Melbourne. Lokomotivet svulmer ind under Hallerne og hyler — Afstandene var kun et Timespørgsmaal.

Er Rummet ikke mit, er Alverden ikke lige nærværende.

Syng Sange, lid af Længsel, I Boende! Flyv gennem dybe og usigelige Drømme, I, der ikke kan komme længere!

Behold Stederne, I Længselsfulde, og giv mig Rummet derimellem. Mit Hjærte er let, fordi jeg ikke har Sted. Adieu!

Der ligger en lille Ø i Ostindien ved Navn Misol, den kan jeg ligesaa godt rejse til som en anden Ø. — Kum hedder en By i Persien, den vil jeg kanske besøge. Hvad venter der mig paa Ceylon?

— Blinkfyret i Calais' Havn drejede sine Lysvinger op over Himlen som en Vejrmølle. Vi gik over Kanalen i Ruskregn og barsk Sø.

En Damper tudede.

Kapstaden! Singapore!

Jokohama! New-Orleans!

SKOVENE

BIRUBUNGA

BIRUBUNGA er et af de smaa malajiske Fyrstendømmer i Bagindien, der endnu ikke er naaet af den moderne Damptromle. Tid og Rum kendes ikke der, Landet har ingen Historie og er ikke et opmaalt Areal men en Evighed, en *Skov* der er dyb og barbarisk dejlig som det gamle Testamente.

Dette Rige ejes af en ung Sultan. Landet bestaar praktisk talt af en Flod, langs hvis Bredder fra Havet og op til de ufremkommelige Bjærge der bor en halv Snes Tusinde Malajer. Landet har ingen virkelige Grænser, det gaar paa alle Sider over i ubeboet tropisk Urskov. Rigets Indbyggere fortsætter sig med en gradvis Overgang i Aben, Elefanten, Næsehornet og Tigren, som taber sig i de tykke Skove. Her er alt hvad *Myten* begærer, Tid nok og den indre Uendelighed.

Sultanen er uafhængig. Han sender hvert Aar høfligt et Guldtræ og en skøn Kvinde til Kongen i Siam, men iøvrigt sidder han enevældig i sit Rige, som han har arvet. Franskmændene i Cambodja har endnu ikke tilladt Englænderne i Straits Settlements at gøre Birubunga til en kvadreret Tinmine, og Englænderne formener paa deres Side de Franske Adgang til at asfaltere Gebetet. Medens den ene Apostel for Civilisationen saaledes i Skinsyge forbyder den anden at tage Affære, nyder Birubunga endnu sin obskure Urskovstilværelse. Væverfuglens Reder titter endnu i Skovbrynet, er til Dato ikke bleven afløst af Telegrafklokker.

Er det godt, eller er det en sørgelig Tingenes Tilstand? Vise Købmænd i Singapore fortalte mig stammende af Indignation, at der gik uhyre Værdier tabt i Birubunga, fordi Sultanen foretrak at drømme i sit Harem i Stedet for at staa tidligt op om Morgenen og give dem Koncessioner paa alt det meget Tin, der var i Landet. Jeg gav dem Ret, Købmændene, naar jeg talte med dem. Men det var ikke frit for at jeg i mit stille Sind omfattede dem med rigelig

Foragt. Denne hellige og topmaalte Evropæer, der bevæbnet med en Nonius lever af at gøre Alting lige langt, af at etablere den stoktørre *Lighed,* hvor han saa færdes, lad ham blive hjemme ved Themsens Bredder, og lad os faa Lov til at boltre os i vor Nytteløshed her i de blaa Skove! Eller lad der gro noget paa ham, lad ham engang blomstre og give noget ogsaa han, saa skal vi ophøre at le af hans lamme Terrorisme og forære ham Koncessionen paa en lille Mine, for at han kan holde sin Mund.

Sultanen i Birubunga stiller sig heldigvis afvisende til Kulturens Indtrængen i Riget. I fornødent Fald vil han modsætte sig den med væbnet Magt. Han holder en staaende Hær, som til Stadighed er mobiliseret; den bestaar af otte Mand, udrustet med gamle Forladerifler, som hver Maaned bliver skuret indvendig og udvendig med Sand. Klimaet i Birubunga er saa hedt og fugtigt, at alt Jærn gror til med et Mos af Rust i mindre end otte Dage; og da nu Troppernes Geværer saaledes afvekslende ruster til og renses ud igen med Sand, er de saa rundslebne og glatte, at det er en ren Øjenslyst. De skyder paa en egen Maade, takket være det at de bliver saa omhyggeligt holdt, ligesom i Spiraler eller Hvirvelvinde, saa at de er meget virksomme paa selv kæmpestore Skiver. Man skal gaa meget nær til med dem for ikke at faa Kuglen hvirvlet flere Favne ud til en af Siderne; det er derfor overordentlig morderiske Vaaben. Malajerne, der ejede dem, omtalte dem som Bøsser, hvis Virkning grænsede nær til Trolddom.

Foruden Hæren beskytter Sultanen sin Residens med en Befæstning. Oppe paa en Høj bag ved hans Pauluner ligger der et halvt Dusin hollandske Kartover fra Middelalderen, som er af Bronce og næsten irrede op, og det er et meget ondartet Skyts. For nogle Aar siden prøvede man en af dem, og det kostede enogtyve Mennesker Livet; Brudstykkerne af Kanonen laa endnu spredte omkring i Græsset. Der var seks uprøvede tilbage for det Tilfælde, at der skulde blive Krig.

Sultanens Flaade er af større Betydning, i alt Fald malerisk, end Armeen. Den bestaar af fire store udskaarne og rigt malede Husbaade eller Galejer, hver roet af fyrretyve nøgne Karle. Med denne Armada gør Sultanen nu og da et Togt opad Floden. I den forreste og prægtigste sidder han selv ganske ene under Silketeltet, i de tre andre bag ved følger hans Harem. Sultanen er en ung Mand af ren malajisk Type, med uudforskelige Træk og med et Blik, som

var al Jorden ham fremmed og fjærn. Han sidder ene som en Fange i sin Baad, indesluttet og ene. Paa Teltstangen ved hans Side hænger en Dobbeltkikkert, som er kommen til ham fra dette platte og svovlede London. En Gang imellem lokker Solen, der staar i Zenith, eller den stikkende Refleks fra Bølgerne paa Floden et grønt Lys fra hans højre Haand, paa hvis Pegefinger han bærer en stor raa Smaragd. Bag ved skrider de tre andre Galejer med tæt tiltrukne Tæpper. Der høres Latter og Kvidder, Tøsestemmer, bag Forhængene, mens de teglrøde Rorkarle skovler Vandet til Skum langs Baadenes Sider med deres hjærteformede Aarer. Disse lattermilde Usynlige er Fyrstens Garde, og aldrig var nogen Flaade bemandet med en uovervindeligere Skare af Letbevæbnede. Malajinden pansrer sig ikke i Striden, for det er altfor varmt, hun slaas i Særken, og hun gaar paa, hun er disciplineret til Døden, Ingen staar for hende! I passende Afstand fra de armerede Baade følger en lang Række almindelige Prauer med Flaadens faste Stok af Tjenere, Kokke og Mundskænke. Fra slige Togter, der gærne varer en fire-fem Dage, vender Sultanen altid tilbage bedækket med Sejr. Han har gjort Indfald i Urskoven et Stykke oppe i Landet, har indtaget en Række tilsyneladende uovervindelige Maaltider og har slaaet Kedsomhedens frygtelige Drage ihjel.

Folket betragter disse Urskovsture med største Ærefrygt; enhver loyal Malaj padler sin Kano saa nær ind til Bredden som muligt, naar Sultanen langsomt staar Floden op midtstrøms med sin Eskadre. Ingen har nogensinde set et Glimt af Fyrstens Kvinder, for dels maa det bedøvende Syn af deres blotte Ydre ikke svækkes ved at man vænner sig dertil, og dels er det en hemmelig og ukrænkelig Statsakt, naar Sultanen tager i Urskoven og holder Raad med sine Yngste. De er jo ikke alene hans Livgarde i Felten nemlig, men Galejerne er Rigets skønne Parlament i tre Kamre, som Fyrsten fører med sig ud i det Frie. Han ønsker at regere under vilde Palmer. Han finder det formaalstjenligt for Riget at isolere sine fyrige Fjortenaarige, at Ingen skal forvende deres Sind, og at de ikke skal blive Genstand for Valgtryk. Han har jo Ret. For han er Muhamedaner. Han tænker som uskyldig Malaj kun paa Elskov og foregaar sit Folk med et Eksempel i det Store. Han har ikke lært Undseelse, han har ingen usund Sans for det Komiske. Han naar Lykken ad den korteste Vej, han er i født Ligevægt. Han er ikke i Tvivl om Tilværelsen, han bøjer sig ydmygt og fyrsteligt for dens Begræns-

ning, hvorved han forstaar den uafvendelige Skæbne. Denne Skæbne har fra Evighed bestemt ham for Elskov og for at dø.

For at Lykken nu kan have Varighed og ikke blive til Vane, er der sørget for en daglig Ufrihed i Sultanens saavelsom hans Undersaatters Liv. Malajen, som er født fri i den rummelige Skov, vaagner til Bevidsthed i et System af strænge Paragrafer og Paabud, der vokser med ham; han maa for sin Guds Skyld tvætte sig fem Gange i Døgnet i Birubungas suppevarme Strøm (det er godt for Huden!), ja hvis han paa Bedetimen ikke er i Nærheden af Vand, har han at bade sin Krop med hedt Støv eller Sand (Ah!). Vaske sig skal han, ønsker Muhamed, og det ligger naturligvis som et tungt Aag paa mange Folk. Malajen maa ikke spise Flæsk (Svinet raadner saa hurtigt i Troperne); der er jo Fisk nok i Floden og udenfor Sandrevlen i Oceanet, men det *er* jo kedeligt, at der er noget man ikke maa! Den unge Sultan er til daglig en Slave af sin forfærdelige Værdighed, og hvor han lider, fordi han *skal* læse i Koranen, ovenikøbet paa Arabisk, som han slet ikke forstaar ... den unge Sultan, der i Virkeligheden er fuld lige til Tænderne af Spilopper og Lyst til Sjov! Saa er det jo, at Profeten i sin Visdom tillader eller vel endogsaa strængelig paabyder Urskovsture en Gang imellem. Det er naturligvis et Skriftsted i Koranen, der dunkelt men med Fynd henstiller til dig, at du skal gaa til Skovene, naar du vil komme dig selv ihu som Menneske, og at du skal tage dine Veninder med for at lade dem se Gud.

Den unge alvorsfulde Sultan, der synes saa gnavet af Regeringens Aag og saa indvendigt fortæret af uhelbredelig Afstandsfølelse, ene som han ved slige Lejligheder sidder i sin Husbaad under Silketeltet, han er den muntreste Mand i Riget. Naar han først er kommen vel op i Skovene med sit Følge, bortlægger han saa meget som muligt af sin Værdighed, det vil sige sine Klæder. Men ve den, der formaster sig til at belure Fyrsten, naar han er i sin Naturlighed! Profeten sætter Dødsstraf derfor. Fyrstens Kvinder maa se ham i Skovene. De høje Herskaber forlyster sig paa Guders skyldfri og lette Vis, de slaar Telte op i Skyggen af Palmer, spiser, leger og muntrer sig den udslagne Dag. Undertiden sejler de langt op ad Floden til et Sted nær Bjærgene, hvor Vandet har Fald, og her morer de sig allesammen storartet ved at kane ned ad Vandfaldet og svømme i Hvirvlerne. De har en Svaghed for Vandlege ligesom deres Stammefrænder tusinde Mile borte paa Sydhavsøerne, der el-

sker at ligge med et Bræt under Ryggen i Oceanbrændingens lange grønne Braadsøer. Eller ogsaa forlyster Sultanen og hans Følge sig med at ride paa tamme Elefanter og arrangerer store Skinmanøvrer i Skoven, hvorunder de beskyder hinanden med Frugter og indfanger hinanden med Slynger af blomstrende Orkideer. Den loyale Malaj, der padler forbi med Øjnene rettet mod Bunden af sin Kano for ikke at komme til at se noget, hører den glade Tummel og tror, at Rigets Raad nu er paa et kritisk Punkt af Forhandlingerne, men at alt vil gaa godt og blive til Landets Bedste.

Af større Vigtighed for Sultanens Regering er *Musiken.* De nationale Instrumenter er Stortrommen og den menneskelige Strube. Der gives kun ét Numer, en og samme Variation, det vil sige, der dundres uafladeligt paa den store djævelske Malmtromme, hvis morderiske Stormløb paa Luften og Himlene er sød Klang i enhver Malajs Øre, og dertil synges der i timevis af de yngste og mest udholdende Karle. *Synges* — der skriges om Hjælp, der hujes fortissime; de muskuløse Sangere ligger allerhøjst oppe paa Stemmen i en endeløs Serie af sværmeriske Nødraab! Hver Nat høres denne Jættemusik i Birubunga, hvor den er den eneste folkelige Forlystelse. Saa ofte en eller anden glad Malaj giver en Fest i sin Palmehytte, en *makan besar,* hvilket er udlagt: stort Maaltid, eller hver Gang en Tyfonsky truer i det Fjærne, hænger de i med at tærske paa Tromme fire-fem Timer i Træk, svære Slag af en Mands fulde Kraft, saa at det lyder som en taktfast Række af Klippesprængninger, og samtidig synger Koret. Der er en Art bestialsk Musik i deres Spillen paa Strube. Malajerne kan ikke kaldes Vilde, uden naar de synger, saa bliver de svimle af Hjærtelighed, af et følsomt Raseri og giver sig hen i hylende Fryd. Mens de skriger ud af Halsen, er det som om de skiftede med Fingrene paa to Huller i Struben, saa at Stemmen gaar et Par Toner op eller ned, og naar de i nogle Timer har ligget saaledes oppe i Tonestigens mest svimlende Trin, og Natten er sort og skoldende hed, og en Tyfon staar som en Naalepude af Lyn i det Fjærne, saa er det, at Stemningen af Smærte og Livsfare rinder sammen og bliver til et med Følelsen af den højeste Fryd! Tekst: *Jeg er som Gud, jeg dør!*

Nætterne i Birubunga er sorte og hede, kogende fulde af Cikader, hvis tusindstemmige Gniden og Filen med Mellemrum kan samle sig som paa et Signal og stige til *et* hvinende Skrig, som blev et Væsen nu født.

Der er et vist Insekt i Troperne, som man aldrig ser, men som høres om Natten, det giver en Gang imellem en lang knivskarp Lyd fra sig, der er saa gruelig, at man tror at høre en Myrdet hive sit sidste Aandedrag gennem sin overskaarne Strube.

Dette Dødsinsekt skriger, just som Cikaderne med et skærende Fødselshvin bringer Livet i Erindring!

Og hør saa nogle Huse borte i den dampende Nat, hør denne Bersærkergang af en Stortromme, der er som selve Nattens dunkende Feberpuls, og hør Sangskriget, der lyder som vild Klage, men er Udtrykket for Appetit og Fryd ... det er den tropiske Nat!

DVÆRGHJORTEN

DER er kun een By i Birubunga, af samme Navn, den ligger lige indenfor Flodmundingen, i Læ for de lange, langsomme Brændinger, som Oceanet folder ind paa Sandkysten. De fleste af Husene er bygget af Bambus og flettede Maatter og staar paa Palmestammer ude i Floden. Nogle af Husene beboes af Kinesere, af hvilke der er mange i Birubunga som overalt paa den bagindiske Halvø. De vil om saa og saa lang Tid fortrænge Malajerne fra deres Jord, fordi Kineseren egner sig for en sjoflere Levevis; men den Tid om dét. I et af de største kinesiske Huse boede den eneste hvide Mand paa Pladsen, en Dansker ved Navn Boye. Kineserne, han havde lejet Huset af, kom hver Dag ind og satte Røgpinde paa Husaltret. Han gav dem Lov til det, skønt han jo kunde forbudt det, for han var en opdragen dansk Mand, og de Gule krøb saa fattigt for ham og saa saa venneløse ud. Ad den Vej er det de efterhaanden bliver de Mange paa en Plads. Og saa vil de en Dag trække glødende Staaltraad gennem Øjenstenene paa Hr. Boye for at more sig over, at det ryger, og at han beder saa bønligt for sig.

Jeg boede hos Hr. Boye, og hver Nat vuggede Huset saa blideligt paa sine Pæle, som Vandet kyssede, og hver Nat raabte Gekkoerne Dvak, Dvak! til hinanden under Palmebladtaget, naar de havde snappet et eller andet flyvende Insekt og følte sig stolte over det.

Hvad mig angaar, saa gik jeg i den bedste Stemning og skød Duer, Isfugle og Leguaner i Omegnens Jungle. Der var mange vilde Turtelduer, som kurrede da saa frydeligt i de varme Lunde. De havde en stiv lige Flugt, og naar jeg skød dem, brækkede denne Flugt ligesom midt over, og de styrtede som Stene til Jorden. Isfuglene fløj ogsaa meget hurtigt, og naar jeg ramte dem, kunde de tænde i Luften som et Pjask af Blaat og Rødt, idet Skuddet standsede dem. Leguanerne var fredelige, græsædende Dyr af et drageagtigt Udseende; jeg skød aldrig paa dem uden naar de løb, saa

jeg ikke kunde se, hvad det var. Her var god Sport for Doublet og Hagl Nr. 7 og 3. Men saa hændte der mig en Dag noget, der fik mig til at huske, hvad jeg var kommet til Birubunga for.

Det var en Eftermiddag en halv Time før Solnedgang, da Lyset var uden Kraft, at jeg gik inde i et sumpet Mangrovekrat. Jeg ser noget bene som en Streg over en Lysning i Krattet og skyder i samme Nu, skønt jeg egentlig tænkte det var en Leguan. Men det var et meget kortere Dyr, saa jeg, idet det stoppede op ramt og vred sig bagover, ganske som om det i sin vilde Fart pludselig var kommet i Tanker om noget yderst vigtigt, det havde glemt.

Det viste sig at være en *Dværghjort*, da jeg kom derhen, og den var ikke helt død endnu. Den saa paa mig med sine smaa sorte udvæltende Øjne og krympede de tændstikfine Ben i Dødens Afmagt. Hele den lille Drøvtygger var ikke større end en Høne.

Mørket faldt paa, og jeg stod og tabte mig i en underlig Bevægelse, en Følelse af endelig en Gang at have stanset det Mystiske paa sin Flugt! Var der ikke noget af Naturens inderste Sjæl i dette lille Fabeldyr, der rettede sine Øjne paa mig gennem Tusmørket? Jeg mindedes Forsteninger i New Yorks Museum af *Urhesten,* der uddøde i en fjærn Jordperiode og ikke var meget større end denne Dværghjort. Jeg sporede med Begærlighed og halv Skræk en sær ram Lugt, ikke udefra men i min inderste Erindring, som oplevede jeg en Stemning af Jorden fra de evigt mistede Urtider ...

Men da ser jeg, at Dværghjorten med stor Møje og i den sidste Krampe løfter et af sine aandeagtigt fine Ben og ligesom gør Tegn til mig. Og samtidig forstaar jeg Udtrykket i dens døende Øjne. Den har et Ærinde til mig, det gør den ondt, men den ligger her i en Mission fra selve Naturens Side, en grov Spøg maaske, men jeg maa endelig forstaa den, inden den dør. Den vil bare spørge mig, *om det er Dværghjorte jeg er kommen til Birubunga for at skyde,* om det er saadan en usselig lille Udgave af Skovens ædleste Vildt, jeg er rejst tusind Mile for at nedlægge? Jeg blev hed af Skam, jeg gik bort fra det lille Fabeldyr i Vildelse, beskæmmet helt ind i de mest palæontiske Dybder i mit Hjærte.

Den havde Ret. Jeg var jo ikke kommen til Birubunga for at skyde Turtelduer eller Klovdyr i mindst mulige Maalestok. Og nu saa jeg pludselig, hvilke Tanker det var jeg havde gaaet og lullet mig ind i her i denne „Jungle" — Uha, uha! — hvor den personlige Sikkerhed var lige saa stor som i Busketterne paa Kongens Nytorv

i Kjøbenhavn. Jeg havde gaaet og sagt til mig selv, at der bliver skudt saa mange levende Tigre mellem Aar og Dag af dødelige Mennesker, at der ikke skete stor Skade, om jeg levede her i Stilhed nogen Tid og siden rejste hjem og sagde, at jeg *havde skudt en!*

Nu var jeg bleven paamindet. Det, som jeg maaske kunde gjort før, saalænge det var ubevidst, det var nu umuligt. Jeg kunde ikke længere skuffe mig selv, og hvem kan man saa skuffe? Godt, saa *var* der ikke andet for end at gøre Alvor af det, hvorfor jeg dog var kommen til Birubunga: at opsøge og dræbe *Tigren.*

ALI

DET var ikke alene for at gaa paa Tigerjagt jeg var rejst op til Birubunga. Sportsfolk i Singapore havde fortalt mig om et mærkeligt Bjærg oppe i Landet, hvis Fod gik ned til Birubungafloden og som med sin Top næsten naaede den evige Snes Grænse. Det var aldrig bleven besteget af nogen Evropæer, fordi det havde sine store Vanskeligheder at trænge gennem Urskoven, der dækkede dets nedre Skraaninger. Der myldrede af stort Vildt her. Bjærget blev af de Indfødte kaldt *Bukit alam,* hvilket betyder Verdensbjærget. Det staar med sin Fod i de tropiske Sumpe, hvor *Nepentes,* Kandebæreren gror, den Malajerne kalder Abens Bæger, og det hæver sig gennem alle Zoner og Vegetationsbælter til de tynde og kolde Luftlag, hvor alt Liv ophører. Jeg anmeldte i Singapores Afdeling af det engelske geografiske Selskab, at jeg agtede at udforske og bestige *Bukit alam,* skydende Tigre til højre og venstre undervejs. Derpaa rejste jeg til Birubunga. Men havde det ikke været for dette Mødes Skyld med Dværghjorten, kunde jeg muligvis helt have glemt mit egentlige Ærinde og i Stedet sat Rekord som Turtelduejæger.

Jeg gik lige hjem og lukkede mig selv i Baglaas ved at meddele Hr. Boye, at jeg agtede mig længere op i Landet paa Jagt efter stort Vildt og for at bestige *Bukit alam.* Naar jeg sagde det, saa mente jeg det vel. Hr. Boye underhandlede koldblodigt paa mine Vegne med forskellige formaaende Malajer om Sagen. Jeg forstod endnu ikke videre Malajisk, men jeg hørte Hr. Boye atter og atter tale om *rimau,* hvilket betyder Tiger og *rimau, rimau* sagde Malajerne, mens jeg saa, hvor det gussede i dem, hvor de uvilkaarlige Frysninger løb ned gennem deres nøgne Krop, efterlod Knæene svækkede og fik Tæerne til at kravle. Det blotte Navn af *rimau* affarvede dem paa hele Kroppen, saa at deres blanke Kobberskind falmede, og de fik Blypletter i Ansigtet. De omtalte ikke desto mindre *rimau*

med stor Kæphøjhed paa Hr. Boyes Veranda, skønt Ingen ønskede at tjene mine Dollars som Fører op i Skovene.

Nuvel, Malajen er jo ikke bange. Men han har Nerver. Jeg havde en Dag to unge Knøse med paa en Jagttur i den fredelige Jungle omkring Birubunga By. Og en Gang da vi staar i et tæt Krat, ser jeg den ene af de unge Mænd rette sine Øjne et Sted hen og i samme Nu begynde at dø! Ja han synker ned i sine Knæ, hvorfra al Kraft svinder, han stivner i Ryg og Nakke og skifter Farve over hele den nøgne Krop, bliver gulliggraa i Stedet for varmt kobberrød, han *drukner* ligesom, Øjnene synker ind, og Munden staar lam om Tænderne, det er kun med en stor Anstrængelse han bevæger de kolde Læber og stammer et Ord frem:

Sladang!

Og da den anden hører Ordet og ser paa sin Kammerat, lægger han sig ned uden en Lyd, lammet i Ansigtet og allerede med kolde Lemmer. Han er den Yngste af de to.

... *Orang punja!* siger saa den Første og aander ud i en usigelig Lettelse, kommer i et Nu til Live igen, puster stærkt og brister i Sved og maa le. Den anden rejser sig, hulker et Par Gange, dirrer sig i Ro og ler, ler med forelskede, endnu syge Øjne ...

Sladang er Navnet paa den vilde Okse. Den er det eneste Dyr, der overfalder Mennesket uden først at være angrebet; hvilket man jo maa vente sig af en Okse. Det var den Malajen havde troet se. (Det *kan* hænde, at vilde Bøfler strejfer helt ned til Byen.) Men i samme Aandedræt opdager han, at Oksen han har set er *orang punja,* en Mands, det vil sige tam. Det hele varer mindre end et Sekund, og i den Tid har de to unge Vildes Nerver reageret netop saa voldsomt, som jeg har skildret. Det maa antages, at næsten alle de Malajer, der bliver ædt af Tigren, er stendøde inden den rører dem med Kloen.

Derfor kan Malajen jo godt ytre sig med største Frygtløshed om den store Kat.

Imidlertid fik vi fat i en Mand, der ikke skjulte sin Angst for Tigren; og netop han erklærede sig villig til at føre mig op i Skovene, hvor den gik! Jeg tror nok han var den eneste Mand i hele Birubunga der var bange for Tigren, saa det var jo et rent Held, at jeg overhovedet fik nogen Fører.

Ali hed denne Mand. Han boede en god Dagsrejse oppe ad Floden, hvor han ejede en Lund med flere Hundrede Kokuspalmer.

Han kom undertiden ned til Byen for at levere Hr. Boye sin Copra og Peber, og ved saadan en Lejlighed var det at vi indledede Underhandlinger med ham og fik en Kontrakt i Stand. Han gik ind paa at føre mig opad Floden og ind i Skovene ved *Bukit alams* Fod. Naar vi var saa vidt, skulde en anden Mand, som han kendte, ved Navn *Matti,* overtage Førerskabet til Toppen af Bjærget, og selv skulde han sørge for Bærere og Forplejning. Denne Matti havde Hr. Boye godt hørt Tale om, han var en Omstrejfer og Jæger, der holdt til oppe i de vejløse Skove; han havde været Soldat i Penang og talte Engelsk. Ham var det jo, jeg maatte i Forbindelse med.

Ali var en gammel tør Malaj med sure Øjne og ikke for to Øre Kild i Kroppen. Hans graa Bryst lignede en gammel udbrændt Kulrist med Aske mellem Stængerne, og hans Mave var saa indtørket som en Gummibold. Nervøs var den Mand absolut ikke, og bange for Tigren havde han virkelig ingen Grund til at være; der var ingen lækre Steder paa ham. Iøvrigt var han *haji,* det vil sige han havde gjort Pilgrimsrejsen til Mekka og bar den hellige Turkisring paa Fingren. Han satte Rekord paa sin Pilgrimsrejse, idet han gjorde den lange Tur billigere end det nogensinde før var gjort af nogen Malaj. Det var jo en god Anbefaling. Og den Kontrakt vi sluttede med ham var ogsaa meget gunstig for mig; han skulde have en latterlig ringe Sum om Dagen for at levere mig Bærere og hvad jeg ellers skulde bruge paa Ekspeditionen. Ali var en Alvorsmand, han var god for mig at have med. De Gange vi saa ham, mens vi underhandlede, havde han en smuk Turban paa Hovedet og en gammel kostbar *Khris* i sit Skærf, men den Dag han kom sejlende efter mig, havde han en elendig Las paa Hovedet og ingen Stadsvaaben; det gjorde ogsaa et godt Indtryk paa mig. Her var en sparsommelig Mand, som desaarsag var rig, en af den Slags der begynder med at finde en Knappenaal paa Gaden og aagre med den; han vilde sikkert vise sig at være den rette Mand for mig.

Der var tre lange Malajer i Baaden, Folk som Ali havde lejet til Ekspeditionens Bærere og Rorkarle, de var hans Sønner alle tre; Saa meget des bedre, Ali *haji!* Endelig ingen Undseelse!

Vi fik nu mine Bøsser og Sager stuvet i Baaden. Jeg medførte en Madrats med Tæpper og Moskittonet, en Kaffekande og et Fyrtøj for det Tilfælde mine Tændstikker skulde blive vaade (det kunde jeg sparet mig, for de Orang Utanger jeg siden traf paa Ekspeditionen brugte *Jönköping* Tændstikker). Jeg havde lidt Konserves,

men ikke meget, da jeg jo kunde skyde til Føden, en Daase Kaffe, Salt i en Flaske, for at det ikke skulde flyde hen af Fugtighed, og saa naturligvis nogle Pund hermetisk beskyttet Tobak. Af Whisky havde jeg tolv Flasker, ikke mere. Det er saa skadeligt i Troperne. Det var *Royal Whisky* fra *William Sanderson & Son i Leith,* og kan jeg paa det varmeste anbefale denne Whisky som ypperlig egnet for Opdagelsesrejsende.

I BAADEN

JEG kunde desværre ikke blive fotograferet ved Afrejsen, fuldt udrustet som jeg stod med min *khaki* Dragt lige fra Skræderen i Singapore og uden en Fold, min Patent Korkhjælm og mine Patronbælter korsvis over Brystet. Men jeg lovede mig selv at lade Haar og Skæg staa oppe i Skovene til Fordel for Interviewerne, naar jeg kom tilbage med Tigerskindet og Rekorden fra *Bukit alam*.

Det var tidligt paa Formiddagen, da vi tog afsted. Ali var til at begynde med snaksom, men da jeg ikke forstod mange Ord af hvad han sagde og selv kun kendte faa malajiske Gloser, tav han snart stille. Jeg havde en lille engelsk Ledetraad i Malajisk, som jeg gav mig til at studere i. Foruden den havde jeg af Lekture et Numer af *Straits Times* med flere højst interessante Artikler og en Mængde fængslende Annoncer. Denne Avis holdt mig aandelig oppe under hele Ekspeditionen. Jeg læste Annoncerne som Vers, skanderede dem højt og nød dem, som kunde det være fornem Poesi, jeg vil ikke sige af hvem.

Varmen blev snart haard, og Reflekset fra det nære Vand plagede Hovedet. Ali sad paa sine Laar og havde drejet den tykkeste Del af Turbanen mod Solen, han indrettede sig paa at vente, sløvede væk. Hans Sønner, der aldrig talte, for malajiske Børn tier i deres Faders Nærværelse, selv om de er voksne Folk, sad paa Knæene og roede, to i Forstavnen og en bag i Baaden. I Midten af det smalle Fartøj sad jeg med min sammenrullede Seng bag mig og med en kinesisk Solskærm over Hovedet. Det ferniserede Papir blev hedt i Solen og stank som kogende Lim.

De første Par Mil var Landskabet paa begge Sider af Floden uden Afveksling, det var endnu stadig Kokospalmer og atter Kokospalmer, da der boede mange Folk her. Varmen tiltog, Solen kløv højere og højere og var ikke langt fra Zenith; der blev saa bagende hedt i

Baaden, at man næsten ikke kunde røre ved Træet. Solen stak lodret ned, jeg led i mine Fødder, fordi jeg havde sorte Skaftestøvler paa. Ali sov med Hovedet mellem Knæene. Men de tre Knøse roede ufortrødent, blev ustanseligt ved at grave ned i Floden med den korte Spade af en Aare; de havde forlængst lagt alt Tøj paa nær Lændeklædet; deres lysebrune Kroppe spejlede af Sved i det intense Lys. Pludselig holder den ene op at ro, snapper Øsekarret, et sammenfoldet Palmeblad og rækker ud i Floden efter en Drik. Flodvandet var graat og varmt, men Fyrens Ribben bugnede af Graadighed, mens han drak. Jeg kunde ikke have rørt dette Flodvand, for jeg havde jo baade Whisky og Kaffe hos mig. Siden lærte jeg at drikke fulere Vand end det i Birubungafloden.

Skønt vi roede mod Strømmen, gjorde vi en betydelig Fart, Baaden var let, og de tre Malajer ved Aarerne lod til at blive jo længere jo hidsigere. De var i en Slags Rus, havde glemt alt om sig, de roede som i en Besættelse.

Malajen har en Tilbøjelighed til at *gaa amok* i alle Ting, og her gik de *amok* ved Aarerne. Det er jo en Art Bersærkergang, et Afsind, hvorunder de næppe ved af sig selv og ikke holder op før de styrter. At Malajens Form for Selvmord er at gaa *amok* mellem Venner og Bekendte med *Khrisen,* indtil man faar Livet af ham, er bekendt; men jeg iagttog, at Malajen overhovedet ved alle Lejligheder hidser sig ud over sig selv, som nu her, hvor de roede som vanvittige Mennesker. Jeg tror, denne Tilbøjelighed til at gaa *amok* skyldes en Ophidselse af *Musklerne,* det er en Art Kødrus, en Overophedning af Muskulaturen. Malajerne er de kødfuldeste Folk i Verden, de er faste som Buldogge, Kødet trænger sig paa deres Krop. Deres Livsfølelse er derfor nærmest bestemt af det Kraftindtryk, de faar af sig selv; deres Muskler er i Stand til at tage Magten fra dem. Derfor springer det i deres Sind som Staalbuer, og de er i et Nu utilregnelige.

Det skummede for Boven af den skarpe Baad! Og idet jeg nu sad der med hele mit krigeriske Apparat om mig i Baaden, Doublet, Riffel og Revolver, saa hvor hurtig vi kom afsted takket være de tre fuldstændig rasende Vilde ved Aarerne, fik ogsaa jeg et let Tilfælde af Svimmelhed. Heden var bedøvende, mit Blod rejste sig i en Bølge, saa at det sortnede mig for Øjnene. Tiger, Tiger! Jeg rakte ind mellem mine sammenrullede Tæpper efter Whiskyflasken.

Ah! Hvor saa denne Flaske allerede kunstig ud! Det var en hvid Flaske af bedste Fabrikat, vel blæst, uden mange Blærer. Etiketten var nydelig trykt i tre Farver, et helt lille Kunstværk. Jeg vil glæde mig ved det i Skovene! Evropa laa langt borte nu. Skaal! Jeg er paa Vej til *Bukit alam,* Verdensbjærget, hvor det store Vildt fordeler sig i Zonerne ... Tiger, Tiger!

TIGERSAGN

En Slurk Whisky gør rolig. Mens vi sejlede videre, begyndte jeg meget fattet at tænke paa de forskellige Tigerhistorier, jeg havde hørt af Jægere i Singapore, Historier, ud af hvilke Tigrens Billede sprang saa levende, at jeg maatte tage en Slurk til af Flasken for at blive nøgtern.

Tigren, sagde jeg til mig selv, er en kæmpestor Kat, det fuldkomneste Rovdyr i Skoven. Typen er saa fuldendt, at Naturen ikke har kunnet variere den. Katten, *felis tigris,* er det selvsamme Dyr, hvad enten den ligger spindende i en lille Piges Skød, eller den slider Arterierne op paa Hjortens Hals og drikker af Blodstraalen. Tigren bærer sig i alle Ting ad som en Kat, kun i kolossal Maalestok. Den er et System af Staalvirer og Krudt, dens Kød spiller i Regnbuens Farver af Elektricitet, den har syv Liv ...

Der sidder fire Herrer og spiller Kort paa en Veranda et Sted paa en Plantage inde i Sumatra, de har en Lampe paa Bordet, og et Par Skridt fra dem sover en kæmpestor tysk Dogge paa Gulvet. De hører et voldsomt Rusk nede i Haven, mærker et Lufttryk og ser en Tiger sætte i et Spring op paa Verandaen til dem, gribe Doggen og springe ned igen med den i Flaben. Just saadan vil en Kat springe op paa Køkkenbordet, tage et lille Stykke Kød og springe ned igen. Saa vil den skyde sig baglængs ind i en Krog og knurre over sin Mundfuld. De fire Whistspillere blev Vidne til et Tyveri af en stor Missekat, de hørte den humme sig ud gennem Haven og knurre, fylde Luften med Vibrationer, bedøvende som et Hammerværk! Verandaen sank under den vældige Kats springende Vægt og fjedrede op igen, da den lettede ud i Luften med Doggen, som en enkelt Gang raabte paa sin Herre og Ven i et smærteligt Hyl. Det hele varer et Sekund, og det hele er som et hæsligt Mareridt, som en eneste Lue af Rædsel, der svider alting af og efterlader Aske. Det er ved saa-

danne Lejligheder man bliver saa kold i Hovedhuden, at Haaret ikke siden farves. Der kan gaa andre Ting i Stykker.

Hr. Baum, en tysk Herre, med hvem jeg gik paa Vildsvinejagt i Singapore, fortalte mig, hvordan det var gaaet Hr. Lessinger, en anden Tysker, der var hans Ven og Jagtfælle. De gik meget paa Vildsvinejagt sammen; Hr. Lessinger var en god Skytte. En Søndag havde de som saa ofte før sammen med fire andre Kamerater arrangeret Klapjagt og havde taget Stand i en lang Kæde foran Junglen. Der var et Dusin *Kling*-Mænd, Hinduer, ude i Krattet tilligemed Hundene for at jage Svinene op. Og Kling-Mændenes Hyl og Hundenes Glam nærmede sig, der begyndte at falde Skud i Kæden — saa hopper ikke et Vildsvin men en kæmpestor Tiger ud af Bregnerne, ti Skridt fra Lessinger.

Nu maa man vide, at der ikke er Tigre paa Singaporeøen længere, de er blevet udryddet for en Snes Aar siden. Men det hænder nu og da, at en Tiger svømmer over det smalle Stræde fra Johore, og det er gærne gamle og dristige Dyr. Det var saadan en Omstrejfer, der springer ud af Junglen faa Skridt fra den intetanende Lessinger.

Han var i det Held at staa med en seks Skuds Magasinriffel, ellers jager man i Almindelighed Vildsvin med store Hagl. Da han ser Tigren, fyrer han og saarer den, og Tigren gør øjeblikkelig Front imod ham. Han fyrer igen, mens Tigren nysende kravler nærmere. Saa springer den med et umaadeligt Brøl, men Lessinger kniber sig til Side og undgaar Poten, han fyrer paa to Skridts Afstand mod Tigrens Hoved og løber saa nogle Skridt tilbage, mens Tigren sunder sig, og skyder paa den for fjerde og femte Gang. Nu har han kun *en* Kugle tilbage. Tigren bløder og vakler, men den hviner af Raseri som en Dampkeddel, der er læk, og samler sig til et sidste Spring. Den har Dødskrampe i sine Lemmer, da den med et forfærdeligt Brøl rejser frem i Luften; og i det samme fyrer Lessinger sit sidste Skud ind over dens Tunge. Tigren faldt saa at sige død ned fra Luften, plumpede sammen i en Hob to Skridt foran Lessingers Fødder, stendød. Lessinger segnede forover oven paa den. Da hans Kammerater et Øjeblik efter kom til, fandt de ham bevidstløs. De hældte The i ham og fik ham stablet paa Benene, han brækkede sig, græd bitterligt, og hele hans Krop gik i Skælvinger, saa han ikke kunde staa alene. Da han omsider faldt i Ro, og de fik ham bragt hjem, var han saa træt, at han lagde sig og blev liggende i otte Dage. Vennerne troede, han vilde dø, han lignede en Død; og han kom sig

heller aldrig mere. Lessinger var en svær, bredskuldret Karl, ret en atletisk Teuton, Øldrikker og et Jærn i sin Forretning før den Duel. Han levede halvandet Aar efter uden at kunne hænge rigtig sammen, han rejste hjem og brugte sine Penge til Nervelæger, laa paa Sanatorier i Schweiz, men nedbrudt var og blev han, sprængt et eller andet Sted i sit Inderste. Han skød sig.

Tigren han nedlagde var saa stor som en Ko. Da de skindede den, fandt de nogle og tredive Projektiler indkapslede eller overedrede i dens Skrog. Der var tunge fladtrykte Blykugler fra en eller anden Malajs Forladebøsse, der var nikkelbeklædte Spidskugler fra moderne Repetergeværer, Winchesterkugler af diverse Kalibre, der var Søm og Jærnstumper i den fra en Bøssefælde, den en Gang var gaaet i. Paa den ene Bov havde den et gammelt edret og forraadnet Saar, som vilde have slaaet et hvilketsomhelst andet Pattedyr ihjel, men det synes ikke at have generet den videre, den var godt ernæret. Det var en Hun.

Tigren er sejglivet. Der brød en Tiger ud fra et Bur i Singapore og blev skudt under Billardstuen paa Raffles Hotel. Jeg var i Byen den Gang og saa, hvordan den døde. Det var ikke noget særlig stort eller glubsk Eksemplar; men hvilket Postyr der var i Singapore fra den brød ud og til den blev fundet! Jægere gennemstrejfede Øen paa alle Kanter, og der blev gravet Faldgruber for den allevegne i Skovene paa Øen. Jeg skulde selv have været ude paa Cykle og lede efter den men havde det smærtelige Uheld at punktere! Det var jeg imidlertid siden glad over, for jeg vilde kun spildt min Tid ved at søge omkring udenfor Byen, saasom Tigren hele Tiden havde ligget under Billardstuen paa Raffles Hotel. En Markør opdagede den der og raadede de Spillende til at vente lidt, mens Tigren blev fjærnet; de kunde nok huske hvor de laa saa længe. De indvilligede allesammen i at gaa en lille Tur. Nu tonede Alverden frem med Bøsser, her var en rar Jagt, Tigren laa under Billardstuen og var vist kommen i Klemme derinde. Men de havde saamænd Mas nok med at faa den dræbt. Efter at være bleven ramt af en eksploderende Kugle mellem Øjnene var den endnu længe levende og udfordrede sine Modstandere med Brøl, der rystede hele Hotellet. Først da hele Hjærnen blev bortskudt, tav den og døde. Men endda lod man den ligge derinde en halv Times Tid; for de Refleksbevægelser, der kan udløses i dens Lemmer, er stærke nok til at sønderrive et Menneske.

Hvor det var haardt, hvor enhver Tanke om Naade var fjærn

paa begge Sider, da den Tiger blev dræbt! Den var jo ikke i sig selv ond, for den havde ligget stille en hel Dag der under Billardstuen, rimeligvis nærmest skræmt og raadvild. Men da de skød ind paa den, gjorde den Front imod dem i et majestætisk Raseri. Den vilde ikke ud fra det mørke Sted, ud til dem i det blændende hvide Solskin, men den gav dem Lyn paa Lyn fra sine gule Øjne, som aldrig veg, den blottede sine Tænder og reducerede dem til Mad, *Mad,* som plagede den, som stak den; der fandtes ikke det i det smidigste af alle Dyr paa Jorden, som lod sig bøje eller tæmme. Nej. Hvor det var bittert at se Tigren slæbe sig om derinde ved Forbenene alene, efter at Bagparten var bleven lammet ved et Skud i Ryggen. Og hvor den grinte ukendelig og truende med sit knuste Ansigt, da den endelig blev halet ud, uskadelig og død!

En anden Historie om en Hollænder og en Tiger. Et Selskab af Tyskere og Hollændere var ude og sejle en Søndag i en steamlaunch og mødte en malajisk Prau, hvis Skipper raabte dem an og spurgte, om de vilde købe en Tiger. De gik hen til Prauen og saa, at der i Bunden af den laa et langt smalt Bambusbur, ikke meget større end det vilde Bæst, der stak i det. Malajen havde taget Rovdyret i en Faldgrube og prikket det med et Spyd, til det kravlede ind i Hylstret. Saa hejsede han Hylster og Tiger op og sejlede ad Singapore til for at sælge den. Nuvel, vore Evropæere saa paa Dyret. De overbeviste sig om, at Bambusburet var saa smalt og saa vel omvundet med Ratan og andre sejge Fibre, at Tigren ikke kunde bryde ud, simpelthen fordi den ikke kunde komme til at bruge sine Kræfter paa den snævre Plads. En af Evropæerne, en Hollænder, købte Tigren og bragte den med største Forsigtighed hjem til sin Bungalow i Singapore. Der dræbte han Tigren gennem Aabningerne i Hylstret, hvorpaa han lod sig fotografere med Riffel, Feltflaske, Daggert og det hele og med sin ene Fod hvilende paa Krydset af den døde Tiger!

Han var jo en Begynder. Siden faar man Øvelsen. Man viste mig i Singapore en gammel Englænder og hviskede respektfuld, at det var Indiens *Champion* blandt Tigerjægere. Det var en høj spøgelsetynd Mand med hvidt Fuldskæg, næsten en Olding; han saa ud som en Tuberkelpatient paa det sidste Stadium og var brun som Tjære af Tropesolen. Men han havde unge blaa Øjne, den Slags smaa flade Øjenstene, man træffer hos Lodser og Præmieskytter. Hvordan jager han nu Tigren?

Til at begynde med har han ikke andet at bestille og er rig. Han

rejser med femogtyve Kufferter. Han kommer til Rajahen eller Sultanen der hvor han vil jage og gør ham en fyrstelig Foræring, lejer en Flok Elefanter og nogle Skokke Indfødte og sætter afsted ind i Junglen. Tigren omringes og gennes ud, og den Gamle, der egentlig kun er en Art Filatelist i Tigerhuder, skyder til Maals efter Rovdyret fra Toppen af sin Elefant. To à tre Indfødte faar et Lem eller Hovedet afrevet; maaske vanker der en ekstra Sindsbevægelse, idet Tigren angriber Elefanten og bliver traadt ihjel af den. Saa noterer den Gamle Jagten i sin Rekordbog og tager ned til Singapore for at gaa og dingle med sine Skeletarme i Hotellets Vestibule og høre Alverdens næsegruse Hvisken omkring sig ved Table d'hôte.

Oh, mine Snobber og Monomane, tænkte jeg, mens jeg sad i Alis Baad, og Middagsheden og Rejsens Feber og Fart havde gjort mit Hoved stort. Oh ho, I smaa Sjæle, her kommer en anden Slags Tigerjæger! Ikke kan det gaa mig som Lessinger, det Trampeldyr, hvis Nerver svigtede, fordi han aldrig havde bævet før i sine Dage. Jeg kommer her frisk fra Overkulturen i Evropa, nervøs og dirrende som en Delirist — ikke af Drik, for Spiritus beroliger, Skaal! — men fordi jeg er mig *bevidst* lige ud i de yderste Forgreninger af mine Nerver, samtidigt med at jeg er et blændende Straalebundt af en hed Indbildningskraft, og jeg vil se mig selv kold og fuldkommen rolig foran Tigrens Ansigt! Jeg rider ikke herlig ud paa Elefant for at samle paa Tigre, jeg er her for at give den en Chance og fægte med den. Jeg vil være paa Højde med Jordens vildeste Skabning i Hurtighed og Benyttelse af Nuet! Jeg vil glemme at tøve eller dø! Tigren er en Fortætning af den store Natur, den er Skovenes Sjæl, den er Inkarnationen af det *Kvindelige,* jeg vil maale mig med den! Den er en Fjende, man kan være bekendt, jeg vil lære det rene Selvforsvar af den!

Der kom en mægtig Ørn sejlende lige imod Baaden, højt, meget højt oppe. Jeg greb Doubletten, hvis Løb var brændende hede af Solen, stak en Patron i og skød. Ali for op af Søvne og saa forvildet paa mig. Men den tunge Fugl susede ned og faldt med et svært Plask i Vandet et Par Alen fra Baaden. Hverken Ali eller hans Drenge vilde røre ved den, da Ørnen er uren for Muhamedanerne.

Derimod sikrede den yngste af Alis Sønner sig med Aviditet det tomme Patronhylster, og fra det Øjeblik havde jeg ham trofast i Hælene, han var og blev fra den Stund Samler. Om nogle Aar vil

han eje den bedste Kollektion af brugte Patronhylstre paa hele Malakkahalvøen ...

Da ingen vilde røre ved mit Bytte, fiskede jeg selv Ørnen op og saa, at et Hagl, det eneste der havde ramt, var gaaet gennem det ene Øje og skraat ud af Hovedet; den maatte have kigget ned paa mig, idet Skuddet faldt. Hm, tænkte jeg. Normalt skulde jeg ikke have skudt paa den Ørn, den var langt udenfor rimelig Skudvidde. Man skal kunne skelne Øjet paa en Ørn for at have nogen Udsigt til at dræbe den med Hagl, og her havde jeg skudt paa en Distance, hvor jeg ikke en Gang kunde skelne Hovedet. Men skød jeg ikke uden at tøve? Jo, og jeg mindedes en anden Dag, da jeg — *efter at have betænkt mig lidt* — fyrede paa en Ørn, der sad rolig i et Træ og var saa nær, at jeg kunde se den blinke forlystet med sit gule Øje, idet den uskadt lettede og fløj sin Vej! Jeg kvad en Vise:

Ørnen, hvis Øje du skelner,
skyder du skammeligt Bum paa;
mens du paa ravgal Distance
rammer en Ørn i Øjet!

Siden roede vi videre. Det var over Middag, og Heden var overmaade tyngende. Selv Ali, der var saa tør og taalmodig, pintes. De tre Sønner stirrede, mens de roede, blodskudt ud efter et bestemt Punkt paa Flodbredden, hvor der var lovet dem Hvile, den ældste havde Fraade for Munden. Jeg faldt i Søvn.

DEN TAMME ABE

BAADEN laa stille ved Bredden, og jeg var alene i den, da jeg vaagnede. Vi var ved Alis Hjem. Han sad oppe i sin Hytte og aad Ris.

Der havde samlet sig en hel Flok Malajer, gamle og unge, for at se paa den hvide Mand. Der stod nikkende Oldinge, støttet til deres Spyd med det sammenbøjede Skelet stikkende frem allevegne under den visne Hud, unge Mænd med fulde blanke Brystmuskler og Khris'er i Bæltet og Sværme af okkerrøde Drengebørn. Alis Sønner, der var vigtige af mig, lod min Kikkert gaa rundt, og hver eneste, der saa i den, ligegyldig fra hvilken Ende, skruplo af Undren.

Et Par unge Mænd steg ned til mig i Baaden og tog hver en Haandfuld Tobak af min Daase, der stod paa Toften. Det havde jo sømmet sig for mig som hvid Mand og højere Væsen at sparke dem ud af Baaden; men jeg vidste fra min Barndom, at det er et primitivt Udtryk for Imødekommenhed frivilligt at tage imod Foræring af en Fremmed; de to høflige Malajer ønskede at give sig Aarsag til Taknemlighed imod mig. Skulde det kunne falde dem ind at byde *mig* Foræringer? Hvem var de? Jeg forstod deres Takt og vogtede mig vel for selv at *byde* dem Tobakken og sige Værsgod, for derved vilde jeg jo have forspildt hele Tilnærmelsens Paradoks og Duft. Da de gik, smilte de til mig, og deres Smil var jo ogsaa ganske rigtig en høflig og mere kultiveret Form for at vise Tænder: Se her alle mine Tænder, Ven, jeg bider ikke! Jeg har *taget* fra dig men ikke i ond Mening, for jeg synes om dig og vil godt skylde dig noget. Oh, vi forstod hinanden.

Kvinderne paa Bopladsen turde ikke komme nær, de stod inde mellem Palmestammerne i de grønne Skygger og stirrede. Jeg saa store sorte Øjne i Sprækkerne af de flettede Vægge af Alis Hus og hørte blid betaget Samtale; det var Kvinder fra Stedet, der skjulte stjal sig til at se paa det udenlandske Dyr.

Alis Hus stod under taarnhøje Kokospalmer, der groede helt ud til Vandskorpen. Imellem Kokospalmerne voksede der paa de mere

aabne Steder vældige græsgrønne Pisanger og tynde snorlige Arekapalmer, hvis Stammer ligner Hvirvelsøjler. Ali havde ogsaa et Par store Rambutantræer og et enkelt gigantisk Duriantræ, der hang fuldt af disse store piggede Frugter, der skaffer nogle Opkastninger og andre Topmaalet af Henrykkelse, og som altsaa *maa* være Frugter der er gode at æde af. Jeg havde desværre endnu ikke lært at spise Durian, for man bliver jo ikke Østerlænder saadan lige med det samme. Durianfrugten smager som Sæbe; det siges, at den befordrer Elskov. Malajen kender ikke til Tyveri, men Durianfrugten *stjæler* han, naar han kan se Lejlighed til det. Derfor gaar der gærne Vagt ved Træerne. De er altid indhegnet i en Omkreds saa stor som Kronen, for at Børn ikke skal løbe ind under dem og blive slaaet ihjel af Frugterne, naar de falder ned. Durian er ikke for Børn.

Her paa denne Plads begyndte Urskoven allerede at lade sig mærke. Ikke hundrede Alen bag den dyrkede Strimmel langs Flodbredden stod den høje vilde Skov, hvor man straks kunde glemt, at der var Mennesker i Nærheden, hvis det tætte Slyngkrat ikke paa Kryds og tværs var gennembrudt af Stier. Der er noget eget ved en Menneskesti i Skoven; man føler straks, at her tør man gaa; om end med Varsomhed. Jeg hørte stærke Fugleskrig oppe i den tykke Skov men saa ikke, hvad det var for Fugle.

Paa en lav Stang nær Alis Hus ved Grænsen mellem de dyrkede Palmer og den vilde Skov sad en voksen og snusfornuftig Abe. Den var lænket, men der var stor Filosofi i den Maade hvorpaa den bar det. Den rev sig ikke ihjel, hængte sig ikke i sin Lænke; den sad ædruelig og holdt den i Haanden, for at den ikke ved sin Vægt skulde trykke og spolere Halsen. Jeg følte mig tiltalt af den og gjorde Tilnærmelser, men den vilde ikke taale Klap. Aa nej, behøvedes ikke, den sad ikke og havde ondt af sig selv. Den var nok tam men ikke til Fordel for Gud og Hvermand eller mig, og den følte ikke Trang til at gøre Løjer som en firføddet Hund. Det var en Abe af god Familie; de tætsiddende lysebrune Øjne var forstandigere og havde mere Fatning end de fleste Menneskers og var uden moralsk Ondskab eller Frivolitet. Den var bleven fanget i Skoven ved egen Skrøbelighed (havde jo stukket Haanden i et hult Græskar, hvori der var dejlig Mad, havde ikke villet lukke sin Haand op, da den først havde fat om Maden og var saaledes bleven stikkende og taget til Fange af de slette og overkloge Mennesker); men nu havde den arrangeret sig, var forlængst i Ligevægt med sig selv og sine Omgivelser i den bundne Stilling.

Ali ejede Aben, han holdt den til at hente Kokosnødder ned. Jeg bad om at se den gøre det, og Ali løste den, sagde et Par Ord og pegede paa en af Palmerne. Aben entrede op uden at skynde sig og valgte mellem Nødderne oppe i Kronen, til den af Alis Raab forstod, hvilken den skulde tage; saa drejede den Nødden saalænge om sin Stilk, til den faldt ned, hvorpaa den sindigt kom ned igen. Den satte sig af sig selv op paa sin Stang, glippede to Gange sobert med Øjnene og lettede de lange Læber over Tænderne med en næsten umærkelig Trækning. Det var Spyttet der begyndte at komme; de lysebrune Øjne saa paa Nødden . . .

Ja og nu forstod jeg, hvorfor Aben ikke løb bort, naar den blev sendt op i Træerne! Alis Søn aabnede Nødden; og det maatte jo se vidunderligt ud for den store Abe, der trods sine Hænder aldrig havde kunnet komme til Kokosnøddens Kærne. Alis Søn huggede Enden af den grønne Nød med sin Skovkniv, til han kom til Kærnen; i den gjorde han et trekantet Hul og bød mig den. Den snehvide Kærne var kun faa Linjer tyk, Hulheden var fuldt af Saft. Da jeg havde drukket den ud, spaltede Alis Søn Nødden helt og gav den til Aben. Den tog imod den med Hænderne, uden at kunne skjule det tynde Minespil og det varme Lys i Øjnene, der betød Tvivl og Tak. Den blev saa glad. Men den *bad* ikke, før den fik Nøddekærnen; for hvor skulde den have lært, at det nyttede?

Hvor den kunde spise! Den havde Tænder, og den havde Tunge, og dens Læber var uhyre følsomme for Mad. Den kunde sidde og fimre med en lille bitte Krumme mellem de bevægelige Læber og drikke Velsmagen ud af den til det sidste, den aad pludselig graadigt til, malede store Stykker i Kæberne og sank og smattede med et fugtigt Blik; saa opdagede den igen en Krumme den havde tabt nede paa Jorden, tog den op og skød den efter nøje Undersøgelse ind til sine Gummer. Og da den havde spist alt, lagde den Hænderne korsvis over Knæene og satte sig til at krympe og trække Læberne paa alle Maader, for om der skulde være en Krumme endnu mellem dem og Tænderne. Den rakte ned paa Jorden efter et sammenrullet Blad, foldede det op, slikkede det, skønt den Ingenting fandt, og lod det igen falde. Og de klare Øjne saa alt hvad der foregik om den. Den var hele Tiden fuldt nærværende og omhyggelig, stadig behersket og delikat skønt kold i sit Væsen som et Dyr der forstod at nyde.

Her sad den paa Grænsen mellem Mennesket og Skoven.

ABEHORDEN

ALLEREDE Dagen efter, da vi var rejste videre, saa jeg en stor Flok vilde Aber i Skoven. Jeg havde ofte før set Aber, enkeltvis, i Træerne; men her blev jeg Vidne til en hel Hordes Vandring.

Vi havde forladt Birubungas Hovedstrøm og rejste op ad en snæver Biflod gennem et fuldkommen vildt og tropisk Landskab. Skoven var saa høj, at vi roede som paa Bunden af en Gade i New York. Men snart blev Flodløbet saa smalt, at Skoven lukkede sig ovenover det. Træernes Stammer, som vi roede lige op ad, og hvis Rødder laa som lange Kroppe paa Bunden af Floden, var favnetykke og stræbte ranke op i Luften, runde og uden en Lyde i Barken, som Lemmerne paa græske Statuer. Der stod Kæmpetræer friske og lige som Havrestraa, de var groet lige op uden Omveje og uden nogensinde at have fejlet noget. Disse Søjler, der svulmede af Livskraft og frodig Vækst, bar Skoven. Nogle af Stammerne havde Stræbere forneden ligesom Domkirker, skraa og kantstillede Udløbere, der med den mindst mulige Vedmasse gav Træet den dobbelte Fasthed ved Roden. Højt oppe i Luften begyndte Grenene og vandt sig ud og ind mellem hinanden i en Forvirring af Løvværk, i et Væv af Lianer, som hang ned og fyldte Mellemrummet mellem Stammerne og forenede sig med Underbundens uigennemtrængelige Krat af Bambus, Ratan og graadigt udbredte Buskvækster. Og her oppe mellem Stortræernes vidtløftige Grenehang kom Abehorden rejsende.

De store Grene syntes for dem at være lige saa mange Landeveje, de tyndere Grene Stier og Lianerne Broer. Abekaravanen trak i en lang enkelt Kæde frem i det luftige Terræn, op og ned, ud og ind og i en langsom men ustanselig Marsch. Det var umuligt ikke at komme til at tænke paa selve *Udviklingen* ved at se denne Abedrift skride frem gennem Skoven; den var som sat i Bevægelse en Gang for alle, der var et koldt *Fremad,* et haardt og velfornøjet *Andet*

ved vi ikke, end at vi maa i den Troskab hvormed den vandrende Række hang sammen, Hoved ved Hale, den ene tæt bag den anden.

I Spidsen gik en gammel svær Hanabe med en lang skabet Hale; han marscherede jævnt og flot paa alle fire langs Grenene. Der var en mægtig Sikkerhed over ham, han kendte Vejen, kunde man se. Han saa sig kun sjældent om efter de andre, han bevarede et stærkt og værdigt Tempo, og det var mærkeligt at se hvor han fordelte sine Kræfter netop med dette for Øje. Han lod være at skynde sig over de lette Passager, og Vanskelighederne tog han saa voldsomt og forceret, at Gennemsnitsfarten hele Tiden bevaredes. Han lod til at se sin Ærgærrighed eller sin Sport i saaledes at balancere Tempoet af. Det var ikke for at blænde de andre, der kom efter, men for at nære sin egen kolossale Vigtighed, han gjorde det. Det var en Styrkens Overdaadighed. Han morede sig med efter en uhyre Kraftanstrængelse, et Dødsspring, at lande paa alle fire og gaa roligt videre, lade som Ingenting ogsaa for sig selv, skjule sin Forpustethed og optage det nemme og sindige Trav fra før Springet. Det gjorde han tit. Jeg har set visse Akrobater, som forstod dette Raffinement af Styrken, der ligger i at bevare et givet Tempo og i med sine yderste Kræfter at lade som Ingenting. Beherskelsen er jo nemlig Kraftens sidste og fineste Tilegnelse.

Det var saaledes ikke tilfældigt at den gamle skabede Han var Fører for Horden. Det var Legeværk altsammen for ham. Han smøg elegant bag om Stammer paa Vejen, kløv gennem Gafler, ruskede voldsomt i en Gren, før han gik ud paa den, for at prøve om den var god, halede sig op hist og hejsede sig ned her. Bag ham kom saa i en lang Række de andre, lidt efter lidt aftagende i Størrelse. Mellem de Sidste var Mødrene med deres Smaa hængende fastklamret i Pelsen under Bugen, de havde travlt og maatte skynde sig alvorligt for at holde deres Plads. Allersidst kom en ganske lille Abe, der travede af alle Livsens Kræfter for at følge med og hele Tiden peb. Jeg maatte tænke paa et Cyklevæddeløb, hvor det altid ser ud som om Numer Sidst kører allerhurtigst af hele Klumpen og er saa langt den mest energiske.

Aberne gik samme Vej som vi, veg ikke fra Floden, skønt Skoven var tæt og én Masse af Træer til alle Sider. Der syntes at gaa en gammel Færdselsvej i Træerne langs Floden. Horden gjorde omtrent samme Fart som vi i vor Baad nede paa Vandet; den tilbage-

lagde Vejen med alle Hindringer i en konstant Marsch, der gav et stærkt Indtryk af *Vandring,* af Drift i Skoven.

Naar der engang imellem maatte springes, satte den gamle Fører af først og uden ringeste Betænkning, og han landede altid let og præcis som en Luftgymnastiker med Hænderne om den Gren, han havde udset sig, og øjeblikkeligt gik han videre, fulgte gaaende de andre med Øjnene efterhaanden som de sprang. De klarede det alle mere eller mindre fint; nogle af de sidste, Mødrene, tøvede ængsteligt og søgte forgæves efter Omveje, inden de sprang. Men den Allersidste turde ikke vove det lange Spring, den græd og fægtede med Armene, og omsider, da den saa sig forladt, kastede den sig højt skrigende ud med alle fire Lemmer udbredt for at fange noget, det første det bedste, og hænge fast; den landede i en Løvtop langt nede og maatte arbejde sig op og styrte afsted for at naa de andre, der ikke ventede og ikke saa sig tilbage. Denne arme Abe var den eneste i Rækken, der altid løb i Galop, fordi den var Numer Sidst. Den havde ikke Forspringet. Og sakkede den blot nogle faa Abelængder bagud, da „svømmede“ den, da kom den udenfor Virkegrænsen af dette Mystiske og Ubønhørlige, som man kalder *Pacen,* og var fortabt.

Aberne talte hele Tiden indbyrdes, mens de var paa Vandring. De ældste gryntede sammen i dybe Strubetoner, og Mødrene knyede bekymret og kivagtigt hen for sig, mens de benede af og havde det saa haardt; de kunde dog godt faa Tid til at gaa paa tre Ben en Gang imellem, mens de med den fjerde Haand enten støttede Ungen, der hang under dem, eller gav den Dada, naar den bed eller gravede Neglene i.

De unge Hanner havde svært ved at holde sig rolige, de gryntede og gøede højrøstet sammen; deres Sprog lød anderledes end de Gamles, man havde det Indtryk at de talte en Art Slang, en ung og kæphøj Mundart. De havde det med at tage et hastigt Maal af den Gamle i Spidsen for at se, om han var med sine Øjne andre Steder, og hvis han var, gjorde de brutalt Afstikkere fra deres Plads og ud til Siderne for at se paa et eller andet eller for at nappe en Frugt i et Rambutantræ. Opdagede den Gamle det, saa sprang de unge Letben med purt uskyldige Miner tilbage paa deres Plads, og saa var det dem tilgivet.

Men længe efter, naar det hele var glemt, kunde den gamle Fører foretage en Manøvre, som ad Omveje i dens Hoved stod i Forbin-

delse med Overtrædelsen før. Den kunde vende sig og gøre et forfærdeligt Spring ind i Kæden, lande paa en Gren med alle fire og ryste den, ryste den med en saa bestialsk Voldsomhed, at hele Træet kom i Oprør, og det spillede som af Staalbuer i Skoven. Dette Trick, som den anvendte sine Lemmers fulde Kraft paa og udførte med alt det Raseri, den kunde lægge for Dagen i sit Minespil, var af en mægtig terroriserende Virkning paa Horden.

Selv paa mine Nerver virkede det som Tilløbet til den paniske Skræk. Og jeg ved hvorfor. Enhver stærk Lyd, der begynder pludseligt og hurtigt *vokser* i Voldsomhed har en Evne til at overrumple Bevidstheden og hidse den til en uhyre Overdrivelse af det elementære Angstindtryk, en Lyd altid er.

Hver Gang den store Fører havde lammet Flokken ved med et Slag af hele sin Vægt at bringe en Gren til at tone som til Dommedag, vidste den at trække sig ud af det uden Tab af Respekt og det paa en meget mærkelig Maade. Der vil jo følge en Reaktion paa den store Forskrækkelse, naar den stigende Lyd hører op, og Dommedag udebliver ... men saa kommer *han selv!* Efter at Aben med alle fire Lemmer paa Grenen havde bragt den og sig selv i en saadan Vibration, at han var baade halvt usynlig og af overnaturlig Størrelse, stanser han pludselig Spillet og lader sig se staaende paa alle fire stive Lemmer i en Glorie af rejste Børster! I denne Stilling gør han sig hastigt større og mindre som for at forvirre ved Tvivl men ender saa med at lægge alle Børsterne og staar der et Nu uden mindste Bevægelse som sin egen *Fortætning!* Blikkets Farlighed, Ansigtskammene og den forfærdelige Krans af Tænder danner Maske paa Baggrund af det vældige opskudte Skulderparti. Hele denne Del af Manøvren virker som et lammende: Det er mig, i højeste Grad ikke andre end *mig,* men det er MIG! Og Horden skælvede.

En enkelt Gang statuerede han Eksempel, raat og med en ubeskrivelig Energi. Det var den eneste Gang der blev en Stansning i Fremrykningen. En af de unge Hanner blev omsider for næsvis og vilde ikke af Føreren lade sig *se* bort fra en Afstikker, den gjorde i et den uvedkommende Træ. Da var den Gamle over den, tavs og i en Serie af store lynende Spring. Den Unge havde den Dristighed at flygte, og nu stansede hele Fremmarschen. Men den blev snart indhentet i et Træ, og nu brød Føreren ud i frygtelige Brøl, mens den holdt den sprællende Modstander og fandt sig frem til Nakken med Tænderne. Den Unge giver sig og trygler om Pardon, flyver op

i gennemtrængende, skærende Skrig, der genlyder i Skoven. Og da den Gamle slipper den, farer den ham om Halsen, smyger sig under en Masse ydmyge og sukrede Smaaklynk ind til ham med alle fire Lemmer og er *saa* ulykkelig. Da fører den Gamle ham under sig, korporlig talt, staar paa hans Hæle og reducerer ham med en kraftig Gebærde til den, der faar af Handyrets Naade, Abetøsen, og med det lader han ham løbe.

Hele Tiden mens jeg fulgte Abekaravanen, laa jeg paa Ryggen i Baaden. Og Skoven deroppe aabnede sig som en ny eller som en gammel Verden for mig. Jeg saa ind i et Perspektiv, som var glemt, men som jeg kendte.

Hvor der var luftigt oppe i dette Land af sammenhængende Kroner. Det lignede et Kort i tre Dimensioner med tusind Veje, udad til alle Sider og op og ned mellem Himlen og Jorden. Men den ene Dimension var tabt for mig.

Længe efter at Abehorden var af Syne, kunde jeg endnu høre deres Grynt og Passiar i den dybe Skov. Det lød fremmed og med en sær Kulde, det kom langt borte og højt oppe fra og rungede sælsomt som gennem Lydhuller i de klangfulde Skove.

DALEN

Bifloden blev mere og mere snæver. Samtidig gav den et stærkere Indtryk af Hastværk, af med forøget Fart at føre et bestemt Sted hen ind gennem Skoven. Selv de store Træer ved dens Bredder syntes at befinde sig paa Vandring ind i Landet og at være ved godt Mod nu. Skoven blev jo længere jo mere smaragdgrøn og dejlig. Her var stille.

Der laa en tyk spraglet Slange i et Nøgle paa en Gren lige over vore Hoveder, vi roede saa tæt under den, at vi kunde have naaet den med Hænderne. Hvorfor skød jeg den ikke? Et Solrefleks fra Vandspejlet vuggede paa Slangens skællede Bugter; Luften hvori den laa paa sin Gren var dunkelgrøn af Skyggen fra Løvet.

Paa Grene ud over Vandet sad der store blaa Isfugle med ildrødt Næb færdige til at lade sig plumpe som et Lod ned i Vandet, om en Fisk skulde komme forbi. Og idet vi nærmede os, flyttede de sig i et Par Hop længere væk paa Grenen og lagde Hovedet paa Skakke for med det ene Øje at se, hvem vi var. Var de flygtet, tror jeg nok jeg havde skudt. Men nu saa jeg ind i det lille sorte Øje, der vendte sig frittende imod mig, og tog Fuglen god som en Kamerat, jeg mødte i Skoven.

Leguaner af flere Alens Længde rejste det kammede Hoved fra Planterne paa Bredden og saa tyggende efter os. Jeg hørte Tungen slime behageligt i den lange Mund og saa de pansrede Næsebor aabne sig saa elskværdigt paa Snuden. Min Leguan, Goddag i Skoven!

Oppe i et Træ sad seks grønne Papegøjer med røde Kraver Side om Side paa en Gren som seks gamle Borgere i grønne Livkjoler; de førte en højst fornumstig Passiar, der lød som en eller anden uddød Dialekt. Abra, cabra, dabra, sagde jeg op til dem for at tale deres Sprog og blive forstaaet; men de ænsede mig ikke i deres Paradis.

Græshopper og Cikader filer uafbrudt i Skoven. Det er den evige

Lyd, paa Baggrund af hvilken man hører, den er uadskillelig fra den smeltende Hede under Skovkronerne og det stadige Syn for Øjnene af Frodighed, af den hvide Drivhusem der staar i Bambuskrattet, af Varmen der dirrer opad Palmestammerne og af den fugtige Halvnat inde i Tykningen. Denne evige Insektmusik er en Lydtaage, som man ikke *hører,* uden naar den en Gang imellem som paa et Signal samler sig og stiger til et eneste stingende Hvin. Saa, nu føder hun igen, den Evige i Skovene!

Bifloden blev omsider saa grundet og smal, at vi maatte stage os frem eller skyde Baaden afsted ved at stemme Hænderne mod de uhyre Stammer, der stod ned i Vandet. Men samtidig blev Skoven mere og mere aaben til den ene Side, og tilsidst kom vi til en temmelig stor Lysning i Skoven. Det viste sig nu, at vi hele Tiden havde fulgt en dyb Dal, i hvis Bund Bifloden løb. Her hvor Skoven aabnede sig og gav Plads for et lille jævnt Terræn, var Udsigten fri, og det gjorde godt at se op over de mægtige Skovhøjder, der omsluttede Dalen.

Jeg spurgte Ali om *Bukit alam,* og han pegede bagud. Bjærget laa altsaa vis a vis den Skovhøjde jeg kunde se, og jeg maatte over det aabne Terræn for at faa Udsigt dertil. Dette aabne Stykke Land var dyrket og laa som en nøgen Plet i Bunden af Dalen, omsluttet af Skovbjærge paa alle Sider. Her skulde jeg blive foreløbig, vi var ved *Bukit alams* Fod. Der boede en halv Snes Malajfamiljer paa det ryddede Land, Udflyttere, og de havde inddelt Dalbunden i firkantede Smaaagre med lave Balker imellem. Der stod Vand i alle Agrene, det var Rismarker. For Tiden var der ingen Korn. Store Vandbøfler gik her og der og æltede i Mudret. Disse uhyggelige halvtamme Dyr er omtrent nøgne paa Kroppen og er blegrøde, fordi de for det meste ligger og gasser sig i et Dyndhul med kun Øjnene og Næseborene ovenud. Naar de langsomt skyder sig op af Pløret, ser det ud som Jorden fødte dem, og det ved de ikke om de er glade ved; de puster, knejser med Hoved og Horn og glor skummelt frem med deres smaa røde Øjne.

Efter at have balanceret en Timestid frem langs Balkerne mellem de oversvømmede Marker naaede vi til det Malajhjem, hvor Ali i Forvejen havde tinget mig ind. Paa Frastand lignede det en lille Palmelund. Det laa frit ude paa Dalbunden nær Skovbrynet paa modsat Side af *Bukit alam.* Det var mørkt da vi kom dertil og paa høje Tid at naa i Sikkerhed indenfor Pladsens tykke Bambushække.

AF DAGBOGEN

ALIS Sønner fører mig i Skoven, og jeg nedlægger hver Dag en hel Del Smaavildt. Her er Turtelduer i Mængde, som kurrer Skoven fuld, men jeg skyder dem med Maade for ikke at komme til at sætte en værdiløs Rekord. Jeg har oplevet en spændende Jagt paa to Paafugle med blev desværre saa ivrig at jeg skød Bum paa dem begge to. Det var pragtfuldt at se Hannen rejse sig til Flugt og gaa som et regnbuefarvet Luftskib med det lange Slæb højt over Trætoppene. Jeg var utrøstelig den Dag over mit Vanheld.

Iaftes hørte jeg i det korte Tusmørke høje Fugleskrig i Toppen af en Palme udenfor Huset. Det lød slaaende som et Æsels Skryden. Er der kommen et Æsel op i Træet? tænkte jeg. Hvad vil det der? Nærer Æsler sig af Kokosnødder, som de stjæler ved Aftenstide? Jeg ilede ud, skimtede et stort Væsen oppe i Palmekronen og fyrede derop i Retning af. Det var en Fugl, den kom ned saa hurtigt, at den nær var falden i Hovedet paa mig, og det viste sig at være en Næshornfugl *Buceros bicornis,* med et stort hult og puklet Næb. Dem havde jeg set mange af, de fløj jo altid to og to og skrød livligt oppe i Luften, som om de var paa Bryllupsrejse. Men det er tilfredsstillende at faa et Dyr at se nær ved; saa ved man hvad det er og forveksler det ikke med andre fjærntstaaende Arter.

Her er fuldt op af Bekkasiner, der krydser som Lynstraaler over Vandspejlet paa Rismarkerne. De er saa hurtige, at jeg endnu ikke har drevet det videre end til at slænge Haglene i Vandet bagved dem. Saa har jeg mere Held med mig med de flyvende Hunde, der er saa hensynsfulde at hænge sammenfoldede oppe i Træerne, hvorfra jeg plaffer dem ned til Tidsfordriv.

Jeg har skudt paa en stor Hvepserede; men det kunde nær kommen mig dyrt at staa. Jeg har væltet et Termitbo og drillet den beundringsværdige Republik i dets Indre med en Pind. Det morer mig nu, for der sidder de i dette Andelsforetagende, de har klinet

op med deres eget Skarn og er saa smaa, at man ikke kan se dem, og er en Magt ved deres Enighed, deres klæbrige Allemandsregimente, deres Topmaal af et kommunalt Selvstyre, og saa kommer jeg i en ledig Stund og vælter hele Boet! Naar jeg har Tid tilovers fra Tigerjagten.

Apropos Tigren! Jeg er ærlig talt ked af alle disse smaa Narrestreger. Mit Ærinde trækker i Langdrag — hvor bliver Matti af?

Ali lover og lover, at han skal faa fat i ham, men der kommer ingen Matti.

Imidlertid er jeg hver Aften udstillet i Hytten som en Kalv med to Hoveder. Alle Dalens Beboere kommer og hilser *Tabe* med Haanden paa Brystet, sætter deres Spyd hen i en Krog og nedlader sig paa Gulvet. Naar de saa har faaet deres Betelgrejer frem, og Hovedet paa dem er kommen i fuldt Sving ved en frisk Ild inde paa Tænderne, hengiver de sig til at se paa mig. Der er undertiden tredive umætteligt seende Malajer, til andre Tider ikke flere end tyve. Jeg plejer at sidde paa mit Tæppe og koge Kaffe eller æde Ris, naar jeg ikke smøger Tobak, og aldrig viger disse udholdende Vildes Øjne fra mig. De samtaler dæmpet om mig og peger paa mig og spytter Betelspyt og ryster i dybeste Beskedenhed paa Hovedet. De sidder i en Halvkreds om mig og gør mig til Centret i et Hulspejl af Opmærksomhed, indtil jeg dirrer af Tyndhudethed, af Ensomhedsfølelse, Raseri og Smærte. Dette er Forsmagen paa det Ry, der venter mig naar jeg nu har nedlagt Tigren. Hvor jeg *længes* efter at mætte mig med at blive lagt Mærke til derude i den store Verden, mens jeg her i det indre Malajland sidder skælvende og nyder Sødmen ved at blive begabet af den intetanende Hob!

Der er Øjeblikke, hvor jeg med koldt Blod kunde tømme min Revolver paa disse Folk, der ikke mener det ondt; der er andre Øjeblikke, hvor jeg kunde lægge mig ned og græde midt i denne Ring af taabelige og skaanselsløse Nysgerrige.

Hvor jeg gaar og staar er jeg beset, og det er en Lidelse, som næsten ikke er til at bære. Jeg opdager et Par sorte Øjne i en Busk i Skoven, og naar jeg kommer nærmere, glider en malajisk Pige lydløst tilbage ind i Krattet og forsvinder. Det at hun har set paa mig, er mig til saa stor Plage, at jeg end ikke tænker paa, at det er en Kvinde; jeg maa anvende alle Kræfter i min Bevidsthed for blot at styre mig, for ikke at skyde hende lidt, for ikke at rive Haar og Ansigt af hende med et Skud Hagl.

Dette er jo sygeligt, jeg ved det godt. Det var meget naturligere baade for hende og mig, om jeg nedlagde Vaabnene og med de bare Næver fik hende til at slaa Øjnene ned. Men naar jeg er syg, betjener jeg mig nu en Gang ikke af en sund Fremgangsmaade; det stiller sig som vigtigere for mig at naa til Bunden af et ufatteligt Raseri end at springe over det. En af Grundene hvorfor jeg lever og trodser er at rejse uforgængelige Standbilleder af Typerne for de menneskelige Sindstilstande, af hvad Art de saa er, hvor gemene de er, ligegyldigt hvad jeg faar for det. Her nytter ingen Klap paa Skuldren. Gaa væk, jeg arbejder!

Den ganske Nat sidder Forsamlingen hjemme i Hytten og snakker om mig, mens jeg ligger under mit Moskitonet og snorker med Revolveren ved Siden. Aa jeg ser rødt hver Morgenstund naar jeg vaagner og finder de Utrættelige paa samme Sted.

Jeg skaffede mig nogen Lindring forleden ved at dræbe en Abe, mest derved at den lignede et Menneske. Mens jeg gik i Skoven, hældede den sig ud fra en Glug i Løvværket og gloede paa mig — jeg skød den et Skud grove Hagl lige i Ansigtet. Jægere i Singapore advarede mig mod at skyde Aber fordi de altid græd og jamrede saa hjærteskærende, naar de blev ramt, som kunde de være Mennesker. Her var jo en Grund mere for mig. Den Abe jeg skød flæbede forresten slet ikke eller rakte Armene tryglende i Vejret, den tumlede stendød ned gennem Løvet.

Jeg er nervøsere end nogensinde, jeg samler mig fuld af en fatal Spænding, mens jeg gaar og venter paa det Shok, som enten skal slaa mig ihjel eller hæve mig ud over mig selv. Og samtidig med at jeg ædes op indefra af Utaalmodighed, bliver jeg udadtil mere og mere isoleret, naturligvis. For jeg mister enhver Evne til at give mig hen i Øjeblikket, da alle mine Kræfter er rettet paa en Fremtid. Jeg kan ikke bøje mig for det der *er*.

Derfor er jeg en Fremmed her og vil vedblive at være det, ligesom jeg var en Fremmed i Evropa. Der kunde jeg jo aldrig klæde mig med Dagens Farver, fordi jeg var andre Steder engageret. Det der er det letteste i Verden er for tungt for mig. Men jeg lider mere her i Skovene, fordi Springet var saa let at gøre her, hvis jeg blot kunde.

Hvilken Bagatel var det ikke for mig at gaa over til Islam, jeg der lærer saa let udenad, og som i en Haandevending kunde lade mit Hoved rage og anskaffe et Harem? Hvis jeg gjorde det, hvis

jeg kunde bekvemme mig til noget, som i og for sig er en latterlig Form, vilde man ikke med naiv Haardhjærtethed henvise mig til at tage Bad alene i et Kær udenfor Hytten, men jeg vilde faa Lov til at bade i det fælles hellige Vandhul, hvor man faar lige saa meget Slam over sig som Vand, og hvor man bagefter maa pille Hesteiglerne af sig. Hvis jeg gik over til Islam, vilde de strængt totalafholdne Muhamedanere ikke længere se paa mig med aaben Rædsel og Væmmelse, naar jeg blander mig en Whisky og Vand; de vilde lukke Øjet i for en Broder og Rettroende, der forsynder sig groft og godt ved, hvad Straf der følger paa, men som saa *har* haft Rusen. De vilde ikke længere anse mig for et inkommensurabelt Dyr men vilde basune mig ud som Stammens brølende Vidunder. Den gamle Malaj, der forleden i ubetvingelig Nysgerrighed rørte ved mig med en Finger og bagefter under Bøn tvættede det forurenede Lem i helligt Vand lige for mine Øjne, *han* vilde føre sine fjortenaarige Døtre til mig mod Solnedgang og bede mig se til dem i Naade.

For intet aabner Adgangen til et Samfund, en Klump, som Villigheden til at falde for en Svaghed. Allah er stor, øv en *lille* Sjofelhed! En Skærv til Forudsætningen for vor Eksistens!

Men bøje mig paa dette Punkt eller paa noget Punkt kan jeg ikke. Jeg er nemlig for Tiden beskæftiget med selve Trodsen som et af de Værker jeg i mit Liv vil have gjort færdigt. Og jeg sælger jo ikke mit Marmor for at købe Hammer og Mejsel for Pengene. Lad mig alene, jeg arbejder!

Matti — hvor bliver han af? Hvorfor gaar hele min Ekspedition istaa, hvorfor *kommer* Matti ikke?

Jeg har Ali *haji* mistænkt for at holde mig hen med Snak bare for at tjene flere Penge paa mig. For hver Dag der gaar uden at Ekspeditionen føres videre, sidder han med en ren Indtægt af næsten alle de Penge han skal have om Dagen. Han trækker mig op paa andre Maader hver Dag, forlanger ublu Priser for Æg og Bananer. Jeg ved han tjener tre *pythis* paa et Æg; for Folkene i Huset tog ikke mere end to en Dag jeg selv købte et af dem, og Ali beregner sig fem for Stykket. En *pythi* er en Tinmønt, som kun er gangbar mellem Malajerne; der gaar en Skovlfuld paa en meksikansk Dollar. Jeg har omtrent tyve Skovlfulde med; men der er jo Ende paa enhver Sum, naar man dagligt bliver bedraget. Jeg forsvarer mine Midler overfor Alis Griskhed, jeg passer paa som en Smed, men jeg føler stadig, at han finder paa nye Udveje til at

trække mig op og udsuge mig. Jeg ser mig rasende paa det gamle Ildsted, der tiltrods for al Forslugenhed aldrig yder Varme mere alligevel. Han er en *Samler* til Ribbenene, som han ejer saa mange af, han er altid i Virksomhed for at forøge sit Bo. Naar Dødningen ikke samler paa Naade fra oven ved at bede uhyre lange arabiske Bønner til Allah, hvoraf han ikke forstaar et Ord, ligger han altid ned paa sin Maatte og kalkulerer og tæller og stabler de Hundreder af *pythis,* han ved alle smudsige Midler vrister fra mig. Og Matti kommer ikke.

Men hvor Dalen og Aftenen her mellem de høje Skovbjærge er dejlig. Jeg sniger mig tit ud fra mine Plageaander og sætter mig paa et af de lave Diger mellem Risagrene. Et Par Stykker af de Indfødte følger mig undrende til Aabningen i Bambushegnet og gaar saa ikke længere. Efter Mørkefald gaar Malajen jo ikke ud, han frygter de vilde Dyr og Skovens onde Aander. De der kommer paa Besøg bliver Natten over. Jeg kan paa den Maade blive alene. Jeg sidder og ser paa de store halvvilde Vandokser, der gaar ude om Natten; de kan forsvare sig mod alle Fjender. De driver omkring i Tusmørket som Klumper i det, eller jeg ser dem skyde sig op af Dyndet, som om de langsomt blev til af Jorden og Mørket. Varmen føles kun som et lunt Bad om Aftenen, og Mørket kvæger. Der er en forsonligere Stemning i Naturen, mens Lyset svinder. Jeg sidder og ser det gule Spejllys i Risagrenes Ruder af Vand langsomt falme. Og for denne Hendøen uden en Lyd bøjer jeg mig i mit slet ikke haarde Sind. Jeg ryger min Pibe, jeg kvæder:

Natskyggens sorte Naade
fornedrer ikke mit Hjærte;
jeg tager imod Pardon
af Tobaken og tier.

Natten i denne Dal er ufredelig. Tavsheden der falder over Alnaturen under Mørket er forunderlig ladet. Natten er kun stum fordi den holder Vejret. Jeg føler Ensomheden om mig som en hed Puls, som et Liv der taarner sig i vild Vækst og luder kvælende over mig i Mørket. Nu og da kan Spændingen løses, eller dog dulmes idet man faar Vished for at den er der, ved at et Lyn tegner sig paa Himlen uhyre langt borte og et Nu staar paa Nattens Tinding som en svulmende Aare, eller naar jeg over mit Hoved i Pal-

merne hører det raa Skraal af en Høg og næsten i samme Nu et ynkeligt Pip af en Sangfugl, der bliver dræbt paa Reden. Natten er saa frodig og saa grum.

Det bliver nu ikke mere helt mørkt, Maanen er i Tiltagende, dens Segl ligger i vandret Stilling oppe over *Bukit alam.* Selve Bjærget kan jeg ikke se, heller ikke om Dagen, for Dalen er saa dyb, at den første store Skovhøjde paa *Bukit alams* Fod skjuler det selv. Jeg har ikke en Gang været ovre paa denne Skovhøjde endnu. Der gaar det store Vildt. Men hver Gang jeg vil ad den Kant, bliver mine Førere altid saa hurtig trætte, hvad enten det er Alis Sønner eller nogle af Husmændene her fra Dalen jeg har med. Saa skal de sætte sig ned og lave Betel, saa hedder det fortrydeligt: *mau makan,* jeg er sulten, og Kluden med kogt Ris kommer frem, eller saa bliver de pludselig lamme og peger i Pine paa deres gamle Bensaar, som ellers ikke generer dem. Malajen er altid høflig og ønsker at gaa bagved den hvide Mand; men naar vi kommer over ad de Kanter og befinder os ved Indgangen til en skummel Sti i Skoven, er der ingen Ende paa deres Belevenhed; den hvide Mand maa endelig gaa meget i Forvejen, de bøjer sig og slaar ud med Haanden som rene Franskmænd: *Après vous, après vous!*

Men om Aftenen, naar jeg sidder ene og ser op paa det skovbevoksede Bjærg, der er *Bukit alams* Fod, drager det mig, binder det alle mine Livsaander som en navnløs Længsel efter svundne Urtider.

Ja. Og samtidig begynder jeg vist at nære et hemmeligt Nag, en Længsel tilbage ... et Savn af Kysten og Havet!

Er jeg naaet *saa* dybt ind i Skovene, og skal jeg saa — med en snigende Havlængsel i mit Hjærte — skal jeg saa alligevel aldrig naa frem til Skovenes Inderste?

UVEJRSNATTEN

Da kom Uvejret.

Vi saa før Solnedgang, at det vilde komme; og Ali *haji* begyndte straks at hviske sammen med Allah om sin personlige Frelse.

Hele Dalen var omringet af blaasorte, svulne Skyer, som ved deres Basis syntes at hvile paa en kvalt Ild, de fjærne Lyn. Det lignede ikke Skyer, det var én bespændt Inflammation af Himlen. Alt var stille, dødsstille i Naturen. Da Mørket var faldet paa, blev det saa varmt og kvælende trangt i Luften om os, at vi følte det som en overhængende Livsfare allesammen. Og dette Tryk varede i et Par Timer, før det første Lyn kom.

Allah, Allah! hørte jeg Malajerne hviske omkring mig hengivne til Døden, mens de bøjede Panden mod Mekka. Men jeg holdt mit Hoved oppe i den sorte Luft og nærede mig med en lykkelig Følelse af Foragt og indre ustyrlig Brutalitet, der om der havde været en Gud til vilde have indviet mig til Satan.

Vi opholdt os inde i Hytten, hvor Ali laa ned paa alle fire og afsang et lidenskabeligt Psalter, da det pludselig blev fosforblaat om os og saa lyst, at jeg saa Myrerne kravle paa Bambusgulvet. Skraldet fulgte straks, og Regnen kom susende som den vilde Jagt. Lyn! Ild over os!

Ali slaar Panden mod Gulvet og sætter fuld speed paa Psalteret, ligesom en Fyrværkerisol, der har roteret for en enkelt Straale men nu hvirvler og blusser hele Vejen rundt. De andre ligger ned og har vredet sig om med Ansigtet mod det haarde Gulv.

Vejret er over os, og det er en Springdans af Lyn, et ustanseligt Himmelbrag, et stormende Sus af Vand. Regnen ligger imod Palmebladstaget som en tung Vægt, saa det synker flere Tommer under Presset og snart begynder at lække. Lynene kommer Slag i Slag i alle morbide Kulører, og der breder sig en Lugt i Luften som af Hammerslag paa Granit. Ved hvert Lyn ser jeg Alis ekstatisk for-

drejede Træk, hans lukkede Øjenlaag, han frier til Allah nu, han messer højt og tungefærdigt og i en underlig glad og sprængt Tone. De tre usselige Pariahunde, der holder til mellem Pælene under Gulvet i Hytten og ernærer sig af hvad der falder ned mellem Bambusstængerne, bryder paa dette Tidspunkt af Uvejret ud i en sær vild Hundegraad, som synes at forfærde alle. Nu er der ingen Redning, siden Hundene fortvivler.

Rummet er et eneste Brag. Det dundrer og skralder tilbage i de milevide Haller deroppe! Ah, der styrter Søjlerne, jeg hører de lange Marmorskafter tordne i deres hele Længde mod Stengulvene og knuses i hundrede Brokker, jeg hører Kapitælerne eksplodere som Bomber i Faldet og sprede en Regn af Stenstumper over Himlens Gulve! Der styrter Gudebillederne i de inderste Tabernakler, jeg hører dem kvaske deres Kroppe med en Vægt af tusind Centner mod Grunden! Nu revner hele Fæstningen! Jeg ser ingenting mere for Lyn. Nu gaar Allah og Gulvet og Grunden og det hele!

Men da Vejret og den elektriske Udladning var paa sit Højeste, kunde jeg ikke længere holde mig stille. Haarene rejste sig paa hele min Krop, jeg blev iskold og begyndte at dø i Hænderne. Jeg gik udenfor, ud i den varme Regn, der faldt saa tungt, at naar jeg holdt en Haand frem var det som om jeg havde et Lod i den.

Det lynede bag Regnen, jeg stod som i et Rør af Ild med høje Stænger af blaa og grønne flydende Metaller. Jeg smed Klæderne og tog Badet som det faldt. Det var som om Regnen holdt Liv i mig, for den var varm, og jeg rystede af Kulde saa jeg daarligt kunde staa. Lynene og de sønderrivende Skrald isnede mig ind i Hjærtet. Et af Lynene kom mig saa nær, at det var som om Hvirvelsøjlen med et Rusk blev slidt ud af min Ryg. Det var mere underligt, at jeg skønt ganske ligeglad ikke døde af Skræk den Nat.

Da Skybrudet var ovre, gik jeg ud paa Rismarkerne og saa Vejret staa over *Bukit alam.* Hvert Lyn belyste hele Dalen til de mindste Enkeltheder. Lynet viste de store Trægrupper i Skovhøjderne rundt om. Og i et saadant kort Lynglimt saa jeg en Flok Elefanter jage over en Lysning i Skovbrynet ovre paa *Bukit alam,* i plump Galop og alle med Snablerne rejst i Bissegalskab. Det slog mig paa en og samme Tid, hvor det tilsyneladende nære Skovbryn var langt, langt borte, og hvor Elefanterne var smaa mod den taarnhøje Skov! De lignede Bladlus, bitte smaa Skabninger, som benede af i Skovbunden.

Men da jeg nu havde set Liv i Skoven, begyndte jeg ogsaa uvilkaarligt at lytte. Og da var det at jeg efter at have vendt Øret til længe opfangede en underlig fjærn Lyd, som blev ganske tydelig da jeg først havde fat i den. Det var Brølet af et stort Dyr langt borte og dybt, rungende dybt oppe i Skoven. Det lød saa mystisk fortvivlet, kvalt som det var af den store Afstand og brudt af Genlyd, det lød saa afmægtigt rasende og truende. Det var Tigren!

Nu var Vejret over den! Nu laa den ene i Skoven med Kløerne paa alle fire Lemmer kastet dybt ned i Jorden og brølede sin Graad og sin Angst og sin Trods op imod de blaa Lyn! Jeg kvad en Vise:

Frygter du Lynet, Tiger!
Lad mig din Smærte læge!
Jeg kender en Kur imod Dødsangst —
Kuglen gennem dit Hjærte!

KAMPEN

SAHJA *mau pegi temba rimau ini hari,* erklærede jeg til Ali næste Morgen lige ud af min Ledetraad i Malajisk; jeg vil ud at skyde Tigre i Dag. Jeg havde gjort Riflen i Stand og stukket tyve Dum-Dum Patroner i Lommen.

Ali, der er udslidt efter Nattens anstrængende Syngen Psalmer, protesterede og forsikrede, at Matti snart kom, men jeg vilde ikke høre hans Præk, jeg stod væbnet til Tænderne og forlangte i Henhold til min Kontrakt at faa en Fører. Da Ali mærkede, det var min Alvor, stak han Hovedet sammen med de andre Malajer, og Resultatet af Underhandlingerne blev at to Mand stillede sig til min Raadighed, en ung stærk Knøs og en ældre Mand med et erfarent Ansigt. Den Gamle tog et svært Spyd med, og Knøsen væbnede sig med en gammel Kavalleripallask, som paa en eller anden Maade havde fundet Vej til Egnen. Saa satte vi os i Bevægelse i Retning af *Bukit alam.*

Mine Førere gjorde ingen Ophævelser idag, for nu skulde det være, vi gik tværs over Dalen og ind i Skoven paa den anden Side. Efter et Par Timers Marsch naaede vi op i en Kløft, hvor Træerne stod højt og tæt; det var en ganske anderledes vild Skovegn, end jeg nogensinde før havde gaaet i. Mine Førere gik stille og bøjede sig ofte ned for at lede efter Spor i Skovbunden. Her maatte jeg beundre deres fine og sikre Sans; de kunde med en mig ubegribelig Lethed blive ved at forfølge et Hjortespor paa et Jordsmon, hvor jeg stod absolut hjælpeløs. Hvor jeg intetsomhelst opdagede, gik de lige til, vendte et vissent Blad og afdækkede Sporet; de saa sig frem paa Ting, som jeg slet ikke opfattede, *læste* sig frem ligesom, uden at det var mig muligt saa meget som at faa Øje paa Alfabetet. Deres Syn var jo langt skarpere end mit. Ved andre Lejligheder havde mine malajiske Førere hver Øjeblik vist mig Fugle i Træerne, som jeg først ved Kikkertens Hjælp kunde gøre synlige. Jeg er nærsynet

men ser med Lorgnet lige saa godt som Evropæere i Almindelighed. Kunde jeg saaledes ikke maale mig med Malajerne i at se og spore, saa er der ingen Tvivl om, at jeg var langt opmærksommere. Noget der *rørte* sig indenfor Synskredsen opdagede jeg meget før end de og var langt hurtigere indstillet derpaa; jeg havde jo faaet Sanserne uddannet i de store Byer. Hvis en Malaj kom til London, vilde han se, hvad Klokken var paa et Taarnur en halv Mil borte, og blive kørt over af en Omnibus.

Vi fulgte længe en Sti op gennem Kløften, men den tabte sig tilsidst i Bregner og et Krat af Slyngplanter, saa at vi maatte bane os Vej med Skovkniven, som Malajen altid bærer paa sin Lænd. Det var en yderst anstrængende Marsch, da Kløften skraanede stejlt. Skoven over os var saa høj og tæt, at vi gik i et skummelt Halvlys, og dog var Heden saa stærk, at mit Lærredstøj snart klaskede gennemvaadt til Kroppen.

Den badstuehede Fugtighed herinde drev fra Stammerne, alt saa trøsket og svampet ud og fløð med grønligt Slam som Loftet i en Kloak. De væltede Træer i Sumpbunden var sorte som Kul og brast sammen i en levret Grød naar man traadte paa dem. Vækst og Forraadnelse fulgte hurtigt efter hinanden her. Jeg saa Slyngplanter, der endnu hang proptrækkersnoede i Luften, mens Træet, de havde svunget sig tilvejrs ved, forlængst var raadnet væk. Naturens Gang er en Spiral lige mod Maalet.

Det giftgrønne Bambuskrat stod fuldt af en hvid tung Gas, som ikke vilde lette, og de alenlange kødfarvede Skud i Bunden, der ikke kunde være stort mere end en Time gamle, gav et varmt Pjask af Saft fra sig, naar man trak dem gennem Haanden. Her groede der *Nepentes* i Mængde, overalt saa jeg de gustne Stobe staa paa Gab mellem Bregnerne. Og her vrimlede det med Jungleigler. De sidder med den ene Ende fastsuget til et Blad eller et Straa i Bregnekrattet, og naar noget Levende kommer forbi og strejfer dem, hæfter de sig fast med den anden Ende og suger Blod. En Gang imellem skrabede mine Førere dem af hinanden med Skovkniven. Det er af disse Iglebid de faar deres Bensaar, Malajerne, som de saa siden holder aabne Resten af deres Liv ved at salve dem med Fejeskarn fra Mekka. Iglerne kunde ikke komme gennem mine Klæder, men jeg fandt dem fastsuget i Folderne ventende paa at jeg skulde knappe op. Jeg undersøgte en af dem og fandt, at det var bløde, meget udvidelige Dyr, der dog syntes at foretrække den langstrakte

Form; Hovedet gik i et med Kroppen, og de havde en Sugemund i hver Ende, hvis Læber var lange og smidige; deres Blik var drømmerisk og de fleste af dem hed Mimy eller Lily eller Edele ...

Vent, hvad er det, Atmosfæren herinde genkalder i min Erindring? Denne eddikesøde, svimlende Lugt, der hænger over de groende og henraadnende Vækster i den hede Sump ... gødede Marker i Skumringen ... Rug, der dræer ... Sminke og harske Parfumer paa Boulevard de Clichy ... Pigens Skød og den beklumrede Seng ...

Fremad! Vi vader i Bregner og Græs lige til Øjnene, bliver stukket af rasende røde Myrer, sidder fangen i grønne Spanskrørsstængler og hugger os ud med Kniven, og Sveden hagler.

Hvad er dette ... store Elefantspor i Skovbunden! Den Gamle viste mig dem og pegede med sammenkneben Mund op paa Træernes brækkede Kviste og paa de nedtraadte Bregner. Jeg spændte Hanen paa Riflen. Det var en Mauserkarabin af moderne Type med fem Skud og eksploderende Projektiler. Foruden den havde jeg en svær belgisk Revolver i Bæltet og en Jagtkniv. Vi fortsatte nu Fremrykningen, uden at der dog viste sig hverken Elefanter eller Næsehorn. Med Hensyn til Tigren var der ingen Sandsynlighed for at træffe paa den i saa høj Skov. Men da vi havde aset og svedt i nogle Timer, naaede vi ovenud af Kløften og kom op paa et jævnt og temmelig aabent Plateau, bevokset med Bregner og Græs og spredt Buskværk, der lukkede Udsigten. Det er den Art Jungle, der er Tilholdssted for Hjorte og Tigre. Her begyndte vor Jagt.

Men inden vi gik videre vilde mine Førere spise, og denne Gang var der ikke noget at sige til det; jeg var selv sulten. Vi holdt Rast i Skyggen af et Træ. De to Malajer fortærede deres stride Klump Ris, og jeg spiste en god Omelet af Æg, Flæsk og Syltetøj, som jeg selv havde bagt om Morgenen. Jeg siger der skal nu en Gang være Forskel paa Herren og Tjenerskabet. Det syntes Malajerne ogsaa, de betragtede med dyb Foragt den Mad, som jeg hedenske og lavtstaaende Hund satte tillivs. Min Feltflaske var forlængst tom, jeg havde slugt dens Indhold af Kaffe og Whisky derinde i det vaade Helvede af en Skov. Jeg tørstede og Malajerne tørstede, og vi saa os om med syge Miner. Drikke maatte vi, og da vi havde afspist, gav vi os til at søge efter Vand.

Vi havde snart det Held at finde et mudret Hul, hvori der stod noget Vand og slimede over Ryggen paa et sjældent stort Eksemplar

af Pipatudsen, og ved denne Lejlighed havde der jo været en Lejlighed for mig som Opdagelsesrejsende af Gennemsnittet til at vende tilbage til min Barnetro. Men jeg var naturligvis enten for tørstig eller ikke tørstig nok til at drage Konsekvenserne af mit Delirium. Vi jog Tudsen væk fra Hullet og gik i dens Sted. Jeg paastaar ikke, at Vandet smagte godt, men jeg ved, at jeg aad og slurkede i det lige saa graadigt som den unge Malaj med hans store Flab. Den Gamle rystede paa Hovedet og drak ikke, han havde Selvbeherskelse nok til at fylde Munden et Par Gange, skvulpe det rundt og spytte det ud igen.

Det var over Middag. Heden under den aabne Sol var knap saa byrdefuld som inde i den dampmætte Skov, hvor man ikke kunde faa Luft. Men herude stak Solen tørt, og alt det Vand jeg havde svælget kogte ud af hver Pore.

I to Timer gik jeg nu frem gennem Junglen med Fingren paa Aftrækkeren. Førerne vilde ikke gaa foran og vise Vej, og det behøvedes heller ikke, blot de kunde finde Vejen tilbage igen; jeg gik lige paa gennem Buske og Bregner. Der var levende oppe og nede af mindre Dyr, som jeg idag ikke ænsede, min Mening var at jage en Tiger op og tage Følgerne.

Nu var der jo ikke meget System i at trampe afsted med Bøssen og vente paa, at Tigren skulde rejse sig som en Hare foran mig, det havde være mere rationelt at opsøge et Spor og følge det til jeg fandt Tigren. Men jeg kunde ikke nøjes med noget mindre end den totale *Overraskelse*. Det var denne afgørende Prøve jeg ønskede at byde mine Nerver. Jeg vilde have Tigren hoppende ud af Bregnerne i min umiddelbare Nærhed, for at det skulde vise sig, om jeg tøvede eller skød, om jeg var en Handlingens Mand eller en Frokost, der serverede sig selv for Tigren. Nu da Afgørelsen nærmede sig, følte jeg at den hang i et Haar, jeg forudsaa Øjeblikket og begyndte at lammes af Skræk, og samtidig var jeg saa rasende, at der fløj mig Skygger for Øjnene. Skulde mine Nerver prøves nu, saa undslog de sig i hvert Fald ikke, de gjorde deres Tilstedeværelse gældende allesammen paa en Gang, der gik Ryk igennem mig paa alle Leder, jeg dirrede, spillede af Angst og Raseri. Her var jeg — med Fingren paa Aftrækkeren! En farlig Mand med en Bøsse i Haanden!

Min Iagttagelsesevne og mine Sanser var skærpet til det yderste og ikke alene det, men de forstørrede alle Indtryk, saa at det sva-

rede smærteligt igen i mit Hoved. Ikke et Blad vendte sig indenfor Synskredsen, uden at jeg saa det og sved derved, ikke en Kvist faldt ned, uden at jeg hørte det, saa det gjorde ondt. Hvert Øjeblik skræmte jeg et græsgrønt Firben op, der med højt rejst Hoved pilede hen til sit Hul og styrtede sig derned, og der stod tyk Luft af Rædsel mellem det lille Dyr og mig, Lyden af dets Fødder i Græsset bedøvede mine Øren som Skralder!

Vi havde været paa Benene i mange Timer og anstrængt os betydeligt; jeg havde passeret Træthedsgrænsen et Par Gange og gik nu paa en eller anden Reserve i Kroppen. Men give mig vilde jeg ikke. Jeg mærkede ikke Trætheden som et Ophør af Energi, snarere som en ædende Vrede, en Saarbarhed, der værkede i Sjælen. Jeg kvad en Vise:

Træt er jeg og tirret,
omtaaget af Smærte,
jeg tærer paa min Galde —
men *gaar* jeg ikke, I Guder!

Og da ... et voldsomt Rusk, Knald af brækkede Kviste ... *Tigren, Tigren* ... Aa nej, ikke den! En Familje af Vildsvin straalede ud af et Buskads og ind i et andet, Papa med værdige Hugtænder og Mama med hængende Bug og omgivet af fire stribede Smaagrise! Den Sindsbevægelse jeg kom i var saa voldsom, at den næsten udtømte mit Hoved for Bevidsthed. Jeg vilde ikke have kunnet Talrækken, om man havde prøvet mine Aandsevner i dette Øjeblik. Men jeg havde ikke følt Frygt. Og jeg havde ikke mekanisk brændt et Skud af, jeg havde haft mig selv tilstrækkelig under Kontrol til ikke at skyde, da jeg i den Tro at det var en Tiger saa, at det var et Vildsvin.

Jeg gik roligt videre. Men da jeg var kommen en halv Snes Skridt, fordelte der sig en Mangel paa Kræfter i min Krop, ikke Mathed, men en Fraværelse af al Følelse, som den man kan have naar man har „forløftet“ sig. Ikke desto mindre gik jeg fremdeles rolig frem i Terrænet, og jeg tror ikke, man vilde kunne have set nogen Svaghed paa mig. Men lidt efter konstaterede jeg en ubeskrivelig *Ligegyldighed!* Og det var Udbyttet af min Jagt!

Den forfærdelige Spænding var brudt. Det kunde være det samme nu. Jeg vilde hjem. Jeg gik tilbage til Førerne, som var sakket mere og mere agter ud.

Pulang! sagde jeg. Lad os vende om.

De nikkede. De nikkede tilfredsstillet og gik videre i samme Retning.

Pulang! bød jeg opfarende. De nikkede igen og pegede fremad i Terrænet.

Hvadbehager! For at komme hjem skulde vi vel tilbage ad samme Vej vi var gaaet ud. Og efter min Beregning havde vi over fire danske Mil at gaa for at naa hjem til Hytten. Men de maatte vel vide Besked. Vi gik altsaa videre i samme Retning længere og længere bort fra Dalen, bildte jeg mig ind. Men ikke en halv Time efter begyndte Terrænet at forekomme mig bekendt! Jovel, og i Løbet af faa Minutter var vi ude i Dalen! Jeg saa vor Hytte ligge i sin Palmeindhegning ovre paa den anden Side.

Havde de to Malajer da ført mig i en Rundkreds og ikke, som jeg hele Tiden antog, lige ud? Havde Ali, Ali den Hellige, indblæst dem dette Raad som det sundeste baade for dem og for mig? Jeg forskede i deres Miner; de saa fromme ud men kunde kun med en vis Udtryksløshed møde mit Blik.

Meget vel. Der havde jeg altsaa, lod det stærkt til, gaaet i flere Timer — for mig en Menneskealder — med Livet i Hænderne som gratis Forlystelse for to Malajer overlegne i Forstillelseskunst. Der havde jeg i Desperation udsat mig selv for den saa godt som visse Død, mens jeg gennemsøgte et tigerfrit Terræn, væbnet med Magasingevær, seksløbet Revolver og en gyselig Kniv! Jeg følte mig som taget i Munden af højere Magter og igen spyttet ud.

Mon de to havde set mig i de faretruende Øjeblikke, hvor jeg sænkede Skydevaabnene for at tørre Sveden af mine Briller og rullede vildt med Øjnene i Mellemtiden, angst og bange for at Tigren skulde hoppe ud af Junglen netop i det forsvarsløse Øjeblik? Jeg kvad en Vise:

Mindre hæderfuldt for mig
er det, at falske Malajer
frelser ved fule Rænker
mig fra Tigrens Tænder!

Jeg var saa værkbruden af Træthed og af Afslappelse efter den store Sjælekamp, jeg havde gennemgaaet, at jeg ikke syntes, jeg kunde gaa det allersidste Stykke Vej over Rismarkerne; jeg foreslog Hvile. Vi styrede vore Skridt hen imod en Rasthytte, der laa paa denne Side af Dalen i en Gruppe Kokospalmer.

Men da vi nærmede os Rasthytten — det var en af de almindelige Bambusplatforme paa Pæle med Skillevægge og Tag over, som Malajerne rejser hist og her i Skoven ved Stierne til fri Afbenyttelse for alle — saa jeg en Mand sidde der og vippe sorgløst med sine brune Ben; en gammel svær Forladebøsse laa i hans Skød. I samme Nu han fik Øje paa mig, sprang han ned, lagde Bøssen fra sig og kom hen imod mig. Men det var slet ikke mig han havde Kig paa, det var min Karabin. Hans Øjne var som groet til den, han sagde slet ikke noget.

Men det var en Art Samtale vi førte i det følgende: Jeg rakte ham Karabinen, og han drejede den hurtigt rundt i sine Hænder, følte over den og strøg Laasdelene varligt med Fingrene, han knurrede og sagde tss, tss, tss med Tungen mod Tænderne i dyb Grebethed. Jeg tog igen Bøssen og viste ham dens store Skydehurtighed ved at lade de blanke tunge Patroner springe op i en Kaskade, han naglede Øjnene paa Fænomenet og skoggerlo af Fryd. Tyve-tredive Alen borte fik jeg Øje paa et Bøffelkranium, der laa i Græsset, skød og splintrede det op i Luften — Ho, hvilket *Aftræk* jeg havde! — og da lo Manden ikke men nikkede med en glubsk beundrende Mine. Han var en skulderbred, udmærket bygget Malaj, hans Hoved var af en smuk rund Form og glatbarberet over det hele.

Apa nama? spurgte jeg. Hvad han hed.

Matti, svarede han og viste alle sine Tænder, ildrøde af Betel. Han straalede af Livslyst. Hans Øjne var sorte og gule. Me speak English!

Pludselig tager han mig i Øjesyn og bliver alvorlig, sænker Stemmen varsomt:

You be tired or sick ... you go sleep ...

Og han klapper gæstfri paa et Leje af Græs, han har redt sig oppe paa Bambusgulvet, hans hele Hjem.

Jeg saa til Siden. Ja, jeg var lidt forkommen. Men jeg følte mig nu trøstet, mit Hjærte hoppede af Længsel efter at være glad, af Lyst til at leve. Jeg krøb op i Græsset og faldt straks i Søvn.

AOAAOA OG LIDIH

DAGEN efter. Matti og jeg sad udenfor Rasthytten og holdt Hvil. Vi havde arbejdet hele Dagen i Skoven og var trætte, vi talte ikke men sad hver i sine egne Tanker og tyggede Betel.

Det var mod Solnedgang. Ovre paa den anden Side af Dalen laa Palmegruppen mod Skovbrynet i grel, svindende Belysning fra den synkende Sol. Røgen trængte op mellem Palmerne fra Hytten, hvor jeg havde boet og kedet mig i Selskab med Ali *haji*. Nu havde jeg ladet alle mine Ting flytte herover til Rasthytten. Jeg tog ingen Afsked med Ali; for det fremgik af Mattis Forklaring, at hvis jeg ikke havde truffet ham tilfældigt, vilde det aldrig bleven til noget, da Ali slet ikke havde sendt Bud efter ham. Men derfor var jeg jo desværre ikke færdig med Ali; han skulde hver Dag have Penge, og det bed ikke paa ham, at jeg viste ham Ringeagt. Han havde været ovre og snuse et Par Gange her hvor jeg nu boede.

Det fornøjede mig inderligt, at jeg var her paa Foden af *Bukit alam,* som jeg plejede at stirre over imod hver Aften; der var en sælsom Glæde forbunden med at Dalen laa omvendt for mig, jeg var ligesom kommen i en lykkeligere Vinkel til Fortiden og hele Verden og mig selv.

Matti og jeg havde allerede været flittige. Efter at have haft en lang Samtale var vi bleven enige om først at ombringe en Tiger eller to inden vi begav os videre mod *Bukit alams* Top. Det var mig der ønskede det, Matti paastod rigtignok, at Tigren ingenlunde stillede sig direkte ivejen for en Fremtrængen gennem Skoven, men jeg havde nu sat mig i Hovedet, at Tigrens Død var en Slags Entré til Verdensbjærget og syntes ikke det var fair at springe den over. Derimod var jeg efter Begivenhederne igaar villig til at gaa frem ad en mere farefri Metode. Nu *havde* jeg jo udsat mig for Tigren, tilfods og alene, Æren var reddet, selv om jeg i mit Liv aldrig traf

andre Tigre end udstoppede, og nu havde jeg ikke noget imod at skyde et Par Stykker fra Toppen af et Træ.

Matti havde straks grebet Sagen praktisk an. Vi havde været oppe i Junglen og fundet et Tigerspor, og i Nærheden deraf havde vi udset os to store Træer, hvorfra vi kunde beherske Sporet. En Snes Alen oppe i hvert Træ havde vi indrettet os en god Plads mellem Grenene, og nede i Skoven havde vi som Madding tøjret de tre Pariahunde ovre fra Hytten, som jeg havde afkøbt Ejeren for en rimelig Betaling, otte tomme Patronhlystre. De tre Hunde var glade over Forandringen i deres Tilværelse; for vel studsede de, da vi saadan bandt dem midt i den vilde Skov, men da vi lagde en Mængde Mad til hver Hund, fattede de snart, at dette her endelig var en fast Stilling, de havde faaet. De laa meget kontente oppe i Skoven og gnavede Ben. Og naar det nu blev Nat og Maanen stod op, saa skulde vi op i Skoven og se til dem og indtage vore Pladser oppe i Træerne. Jeg glædede mig til at sidde i mit Træ, hvor jeg havde lavet ligesom en Stol i en Gaffel mellem Grenene. Der løb en stærk Lianstængel op langs Træets Stamme, saa jeg temmelig let kunde entre op, og den fortsatte sig længere op i Kronen, hvilket kunde blive en Fordel, hvis Tigren fandt paa at klatre op ad Stammen. Alt var saaledes i bedste Orden.

Og nu sad vi som sagt og hvilede os og spyttede Betelspyt og ventede paa Nattens Frembrud. Solen var endnu ikke nede, men Skoven ovre paa den anden Side af Dalen begyndte at rødme i det Grønne. Solgangsvinden havde rejst sig, den suste stridt i Skoven bag os, og vi kunde se den falde ned et Stykke foran os ude i Dalen og kruse de firkantede Vandpytter; men selv mærkede vi den ikke, vi sad i Læ af Skovbrynet. Jeg saa paa mit Ur, utaalmodig efter at Tiden skulde gaa, saa vi kunde komme afsted op i Skoven.

Da fik jeg Øje paa to Skikkelser, der balancerede ude paa de smalle Balker mellem de oversvømmede Agre, to Kvinder. De kom over i Retning af os, idet de gik ud og ind paa Digerne, de gik langsomt og førte Benene med den dvælende Gratie, der er egen for malajiske Kvinder; man kan sige at de gaar paa et Ben ad Gangen. For hvert Skridt svajer de i Ryggen og duver op i den ene Hofte. De var begge slanke, og til min Forundring gik de med Haaret udslaaet, hvilket Malajkvinder ellers ikke gør; Haaret løftedes af Vinden og fejede efter dem som store sorte Manker. Den enes Overklædning stod udspilet af Vinden bag hende som Klyveren paa et

Skib, det var et let grønt Flor; den lave Sol gennemskinnede det. Hun gik bagest, men nu saa jeg allerede *kun* hende, for hun var den yngste, hun var saa fyldig; jeg saa paa Afstand, hvor hendes Former, som det lette Bomuldstøj føjede sig tæt om i Blæsevejret, var myge og fulde. Jeg kvad en Vise:

Hvem er du, vilde Pige,
der vandrer saa blidt paa Vejene
og strider dig frem imod Blæsten
under det sene Solskin?

Og da jeg saa, hvor hun bøjede sig forover og gik imod Vinden med en Piges smidige Energi, som *vilde* hun et Sted hen, kvad jeg:

Agter du dig saa silde
til Stævnemøde med Stormen?
Han er en Flyver! Du finder
ham ikke, før han er falden!

Hun kom stadig hen imod os, veg nu af et Stykke men kun for at omgaa en Tavle af Vand, saa fulgte hun igen et Dige, der førte ind paa hvor jeg sad. Jeg saa hende nu tydeligere. Aa, hvor alle Linjer i hendes Krop var unge og rørende nemme at tyde, jeg kvad:

Blæsten klapper kærligt
din tynde Kjole mod Knæet,
Vinden tegner varsomt
dit unge Skød, der vandrer!

Siden, da hun kom endnu nærmere under en blid og tapper Kamp mod Vinden, kvad jeg og lo:

Hvorfor bøjer du Brystet
mod Blæsten? Den vil bære dig!
Strit ikke saa stridigt imod . . .
Stormen det er jo mig!

I det samme kom de to vandrende Piger ind i Ly af Skoven, hvor Blæsten hørte op. Og da fik Matti Færten af dem, hvad enten han vejrede dem eller hørte dem gennem Vindstillet, de nu gik i. Han vaagnede af sine Betelgrublerier og rejste Hovedet, saa dem. Og springer op med et højt gennemtrængende *Huup!*

De stanser begge to som Hjorte for Skudet, de ryster og vender sig ubestemte som for at flygte. Men da sender Matti en lang henrykt Lattersalve ud imod dem, han har opdaget, at det er kendt Folk.

Mari sini! hujer han indstændigt og med Fryd. Kom her med Jer!

Og da de nu kom helt hen til os, og vi saa deres tugtige Ansigter, kendte ogsaa jeg dem begge to. Den yngste af dem, hende jeg straks havde udset mig, hed *Aoaaoa,* og den ældste hed *Lidih.* Og sidst jeg havde set dem var i Fængslet i Birubunga, hvor de sad et Par af deres Synder af.

FÆNGSLET

HVOR jeg huskede det levende, dette muntre Tempel for Ruelsen, der laa i Udkanten af Birubunga under Palmer.

Der var som sig hør og bør to Fængsler, et for Mænd og et for Kvinder. Mandsfængslet var det største, det bestod af en ti Alen høj fast Mur, som indhegnede en firkantet aflang Plads. Der var ikke Tag over denne Mur, men paa Pladsens Midte var rejst et lavt Ruf af Palmeblade, hvorunder Fangerne kunde søge Ly mod Sol og Regn; ellers gik de frit om derinde mellem hinanden. De var der ikke for kapitale Forbrydelser, for den Slags Fanger opbevarede man overhovedet ikke; de blev puttet ind for Livstid for Gæld eller for Æresfornærmelser. Der var nogle faa grove Syndere, der havde begaaet Tyveri i netop saa mild Form, at man huggede en Haand og en Fod af dem og indespærrede Levningerne.

Men dette Fængsel var mærkeligt ved hvad man kunde kalde den *indre Udsigt*. De høje Mure var dekoreret hele Vejen rundt saa højt som en Mand kunde naa og højere endnu; nogle Steder kunde man se, at en havde staaet paa Skuldrene af en Kamerat og udført et stort Maleri fuldt af Længsel paa den hvide Mur.

Der var tegnet herlige malajiske Prauer for fulde Sejl med nogle Linjer og Streger under, der i al deres smærtelige Ufuldkommenhed var ment som selve de lange havtunge Dønninger, der gaar udenfor Birubungakysten, og som Fangerne kunde sidde og høre. Der var smækket groteske og vildt forelskede Billeder af Paafugle op paa Muren, udført i Blaakridt og sort Smørelse; de lignede Eksplosioner paa Muren. Der var malet Himmeltegn, Sol, Maane og Stjærner, der var Blomster, Fisk, Elefanter — alle Arkens Dyr, forsaavidt man kunde se, hvad Tegneren havde ment.

En Fange havde søgt at give sin Skov- og sin Havlængsel Udtryk paa en Gang ved en fin Komposition; han havde tegnet den store

Vildorne svømmende med Hugtænder og børstet Pukkel i en krusedullet og voldsomt bølgende Sø!

Der var hensat Billeder af Kvinder paa Muren, som ved Tegningens Enkelhed og Kraft vidnede om en fangen Mands uudslukkelige Længsel. Ganske det samme primtive Billede eller Tegn kan man se paa Husmure og Plankeværker i Evropas store Byer. Naar Fanger længes, ak, saa begynder Kunsten! Og derfor er Afmagten det højeste en Kunstner kan naa.

Fængslet i Birubunga var udtænkt med al Ondskabens Intuition. Den blaa Himmel stod aaben over det! Og herhen var det jeg var rejst drevet af en nordisk Sygdom, den uhelbredelige Længsel, for at finde en Ringmur, indenfor hvilken Urskovens Sønner sad som Slaver og beskrev Fængselsmuren med Tegnene for *deres* livsvarige Ufrihed!

Kvindernes Fængsel var indrettet med orientalsk Kendskab til Kønnet, meget grusomt, idet de sad i et stort aabent Bur som Fjerkræ bag Tremmer. Isolation er jo ingen Straf for Kvinder, de har ikke Indbildningskraft; derimod piner man dem bravt ved at indespærre dem og give dem fri Udsigt til alle Sider, saa at de stadigt kan se, hvad de er udelukket fra. Desuden vil deres Veninder gaa forbi saa ofte der er Lejlighed til det og beklage dem ind gennem Tremmerne, hvilket holder deres Pinsel aaben. Buret staar under Palmer i en dejlig skyggefuld Lund nær ved Mandsfængslet, for at to Verdner, som burde være en, kan støde tæt op til hinanden og dog være skilte ved en Kløft lige saa bred og for evig som Døden.

Her i dette Hus var det jeg havde set *Lidih* og *Aoaaoa* sidde og kukkelure som to Høns, der havde villet ruge og som derfor mentes at have godt af Ensomhed.

Det kan ikke skjules, at Aarsagen til at de sad her var at de havde gjort sig skyldig i den smukkeste og utilgiveligste af alle Synder, nemlig Kærlighed uden tilstrækkelig Sanktion. De var bleven antruffen i Hytten hos to dem uvedkommende Malajer ved en natlig *makan besar,* hvorunder der blev dundret saa livsaligt paa Tromme, at de ikke hørte Skridtene af Lovens Haandhævere. De var straks bleven puttet i Spjældet.

Under den nuværende Sultan er Retsplejen temmelig human; der var ikke noget umenneskeligt i at lukke en uartig Pige inde, for at hun kan faa Lejlighed til at tænke sin Synd igennem i alle Enkeltheder og nyde den om igen i Mindet. Saa var den gamle Sultan

meget strængere. Endskønt han var saa til Aars, at han ikke havde mindste Grund til at vredes over, at der gik noget fra ham, straffede han sædelig Rundhaandethed paa det grusomste. Under hans Regering blev en Kvinde, som havde syndet, ikke mod Biblen men mod Koranen, gravet ned i Jorden med begge Ben, og der blev plantet et Skud af den hurtigvoksende Bambus under hende, for at hun gennem langsomme Dødskvaler skulde overtænke sin Brøde. Denne Straffemaade blev afskaffet af den nuværende Sultan. Man paastod forresten, at mange Synderinder aldeles ikke frygtede Straffen, men at de tværtimod døde under Udtryk for vild Tilfredshed. Det kan derfor muligvis have været i en Slags Skinsyge at den unge Sultan afskaffede Torturen.

Men da Lidih og Aoaaoa havde afsonet deres Straf, var de bleven enige om at vende det bigotte og snæversynede Birubunga Ryggen for stedse. De havde rystet Byens Støv af deres Fødder, havde slaaet deres Haar ud for Vindene og begivet sig ad Urskoven til for at opsøge Egne, hvor de var ukendt, og hvor de altsaa uden Skygge af Syndsbevidsthed kunde begynde forfra.

I et sammenknyttet Klæde, de gik med i Haanden, havde de deres Levnedsmidler, Skovens Frugter, som de samlede undervejs. De vilde hævne sig ved helt at blive borte, ved at gaa til Verdens Ende.

Men nu var de foreløbig vandret lige i Armene paa Matti og mig.

SYNDEFALDET

Aoaaoa sidder i Græsset foran mig. Vi er bleven overladt til hinandens Selskab, for Matti og Lidih er gaaet over paa den anden Side af Hytten, hvor vi hører dem snakke. Det vil sige Matti, Lidihs Stemme høres ikke. Heller ikke Aoaaoa er snaksom. Men hun sidder og betragter mig uafbrudt, eller snarere hun lever med Øjnene rettet paa mig. Hvad skal jeg sige til hende? Sproget er saa fattigt, og jeg kan det ikke en Gang. Men saa sidder ogsaa jeg og ser ufravendt paa Aoaaoa.

Det er endnu lyst, men Solen er nede, og Mørket vil hurtigt falde paa. To store sorte Fugle gaar i Ilflugt forbi oppe over Palmetoppene med Solnedgangens Skær under Brystet, de forfølger Solen. Vinden har lagt sig, der høres kun en sagte Aande inde fra den dybe Skov.

Da er det som om jeg i det svindende Dagskær maa omfatte Aoaaoa i et Blik, der kan bære hendes Billede gennem Mørket, Aoaaoa som er en ganske almindelig Malajpige uden større Dyd og slet ikke usædvanlig køn. Hendes Træk taler ikke for hende, Næsen er brak og bredt ud i et Par store Vige med aabentstaaende Lugtehuller, og Munden er en Flab uden personlig Form. Men dette Ansigt af lav Type er som skabt af Farver i dunkle og underfulde Toner.

Grundfarven er glødende brun som rent Kobber, der i Skyggerne ved Næsen og om Øjenlaagene fortoner sig som Bronce og Tin, og de store Læber er lyst skiferfarvede. Tænderne indenfor er røde som Ild af Betel. Frem af disse Farver, der er fuldkomne i Renhed og Lys, træder Aoaaoas Blik fra sortebrune Øjne med en Hvide, der i sin Friskhed næsten er blaa som Himlen. Og bag de violette Øren og om den fulde teglfarvede Hals strømmer det tykke stenkulsorte Haar. Hun sidder ned paa sin ene Lænd med Fødderne trukken

op til sig, haarde og tørre Vandrefødder, paa hvis ene brune Taa hun bærer en Sølvring med en grøn Sten. *Sarongen,* der indhyller hendes lange skønne Hofter og slutter tæt over den smalle Mave er af simpelt grønblomstret Kattun, og Overkroppen med det haardføre Bryst dækkes af et svovlgult Skærf.

Saadan sidder hun i det hurtigt faldende Mørke. Og fordi det nu skumrer, strækker hun Halsen og kommer nærmere med sit Ansigt, for at blive ved at se paa mig; hun skeler lidt, for hun har jo glemt sig selv.

Men jeg følte, at saasnart min Piges skønne og blændende Farver var slukte af Mørket, vilde jeg faa hende selv! Og sammen og i og med hende vilde jeg faa de svundne Tider, som jeg havde begrædt, tilbage, Ægyptens solrøde Døtre, Biblens messingfarvede Jomfruer, de blaa Piger fra Palmyra!

Aoaaoa, nu kysser jeg dig, mente jeg; men da jeg kom hende nær, kendte hun det ikke, hun lagde derimod sin Næse paa min med et let Tryk og lod den blive der. Og da jeg sad undrende og i Forventning, holdt hun mig fast med Armene og begyndte med store pulserende Næsebor og vidtaaben Mund at snuse og inddrikke Luften; då forstod jeg hende, og ogsaa jeg aandede til mig og fyldte mig med den lune Vildtlugt fra hendes Ansigt, Haar og hele Legeme.

Hun lugtede svagt af Moskus, nej hun lugtede som de gamle Bondehaver, af Malurt, „Ambra“ og Hyld og Valmue, ja og som de Gamles Senge, som Dynerne i min Barndom og som Hestestalden og som Karret, hvori der vaskes Faar ... Aoaaoa ... som min Barndoms tabte Paradis dufter du, som mine dunkleste Drømme om Lykke!

Ja, og sammen med *din* Sjæl, der strømmer til mig som Duften fra din Hud, din Tunge og dit Svælg, indaander jeg selve Tusmørket, der glider ind over dine Skuldre fra Skoven, mættet med de vilde Træers Duft og Aftenens Dugduft, der bevæger ved Forestillingen om Søvn og ængster ved Tanken om aldrig at vaagne mere ... Aoaaoa!

Stille! Aoaaoa sidder paa sine Knæ i Græsset foran mig og løser sit Tørklæde, hvori hun har Frugter. Hendes dejlige Øjne, der ikke siger andet end at de ser, hviler paa mig og er nu bleven saa trygge.

Der er mange gode Sager i Tørklædet, Rambutan, Mangostiner og guldgule Bananer; men allernederst fra henter Aoaaoa med Varsomhed en stor pigget Durianfrugt, som er flækket i to og lagt sam-

men igen. Hun skiller den ad og lægger begge Halvdelene mellem vore Knæ paa Jorden. Der aander en sæbeagtig Duft op fra den modne Frugts hvide og grødede Indre.

Og siddende paa sine Knæ ryster Aoaaoa Haaret tilbage fra sine kyske Øjne og byder mig Frugten, just som Maanen rund og straalende som et Guldskjold rejser sig over Skovtoppene paa den anden Side af Dalen.

ıne mellem
ıp fra den

ge fra sine
d og straa-
den anden

MAKAN BESAR

Vi kom jo ikke paa Tigerjagt den Maaneskinsnat. Dagen efter begav Matti og jeg os ved Middagstid op i Skoven for at se til Fælderne. De var urørte, og for saa vidt var der ingen Grund til at være ked af det. Men Hundene gav deres Misfornøjelse lydeligt tilkende; de var allerede tilbøjelige til at strejke, for de havde ædt op. Vi skød nogle Fugle til dem, hvilket gengav dem Følelsen af ordnede Tilstande i Landet.

Paa Tilbagevejen kom vi over et Hjortespor og fulgte det i tre-fire Timer uden Held, og det var henad Aften da vi vendte tilbage til Hytten.

Allerede paa lang Frastand kunde vi baade se og høre, at noget var hændt, mens vi havde været borte. Vore Kvinder sad ude paa det aabne Bambusgulv og hilste os med høje glade og befriede Skrig, hvilket aldeles ikke lignede en respektfuld Malajpige. Og da vi kom nærmere, turde de ikke forlade deres Sæde men gik over i ulykkelige og kælne Raab, saa at vi skyndte os for at komme dem til Hjælp.

Aoaaoa slog sine Arme stormfuldt om min Hals, da jeg kom og brød ud i Graad og Glædesskrig paa en Gang. Hun skælvede over hele Kroppen, skælvede saa stærkt, at jeg maatte holde fast paa hende af al Magt, for at hun ikke skulde hoppe ud af Armene paa mig. Hvad var dog dette? Lidih, saa jeg, hang som i Dødskrampe om Halsen paa Matti.

Aoaaoas Tænder klaprede som en Dødningedans. Jeg tvang hendes Hoved tilbage og saa, at Pupillerne i hendes Øjne var udvidet næsten helt ud til det yderste af Ringen. Og i det samme falder mit Blik paa *Kaffekanden,* min Kaffekande, der stod nede paa Jorden midt i Resterne af et lille Baal.

Tak! Mens vi havde været borte, havde Aoaaoa og Lidih holdt Kaffegilde! Aa de havde naturligvis sat sig rigtig inderlig godt til-

rette, da vi var vel borte, med Græsstraa i Haaret og uvaskede, og saa kan det nok være, at vi havde faaet hvad vi havde godt af! Matti og jeg havde faaet vor Skudsmaalsbog paaskrevet ved den Kaffetaar, stol paa det! Men saa har de jo paa Kvindevis ikke kunnet holde Maade men har sat det ene Blikmaal ned efter det andet, opildnet af alt det de betroede hinanden om os Uhyrer, og hvad værre er deres vilde Nerver har ikke kunnet taale Kaffen, og der er de saa pludselig blevet grebne af Kaffeangst, har troet at flyve og har i dødelig Ophidselse klamret sig med Hænderne til Bambusgulvet for ikke at svimle rent bort i Rummet! Saadan sad de, da vi kom, og Gud ved, hvorlænge de havde siddet og fløjet paa denne farlige Maade!

Alt dette fattede jeg som i et Lyn. Først beroligede jeg Matti, som stod og holdt Lidih i sine Arme i den Tro, at hun var paa Nippet til at himle. Han lod forresten til at kede sig lidt, mens han saadan stod og holdt hende. Det lettede ham, at Ingenting farligt var paa Færde, han satte Lidih ned igen, og hun slog straks Hænderne i Bambusgulvet for ikke at flyve væk og smilede skævt og henrykt og skelede rædsomt med begge Øjne, og Aoaaoa hang med sine Hænder krampagtig fastklamret i Tøjet paa min Ryg, som vilde hun i det mindste have mig med op under Skyerne.

Hvad var her at gøre? Overophidsede Nerver . . . Whisky, naturligvis! Jeg gik til min Whiskykasse (som jeg af Hensyn til de totalafholdne Malajers Følelser altid laasede) og fremdrog en Flaske. Men da jeg havde trukket den op, kom jeg til at se hen til Matti og studsede ved Udtrykket i hans Øjne.

Jeg saa, at han var Muhamedaner, men at han havde været Soldat i Penang! Jeg saa, at der gennem hans Blik flakkede Erindringen om Synder, bestialske og herlige fordi de var begaaet i Hemmelighed og under Følelsen af skændig Overtrædelse. Der var et tredobbelt Begær i Mattis Øjne, som med Aabenbaringens Kraft fik al Religions Betydning til at staa klart for mig. Man taler om store mystiske Vendepunkter i Livet, Øjeblikke hvor Sjælen ser ind i Tingenes inderste Væsen, den Nuets Forklarelse, som Muhameds og næsten alle Religionsstifteres Historie melder om; dette samme Vendepunkt oplevede jeg her. *Det* var altsaa Islams uvisnelige Fortjeneste, at den aabnede Vejen for en højere Livsnydelse ved at smykke det primitive Begær med disse tre store og betydningsfulde Tillæg i Vellyst, som jeg nu saa ulme i Mattis sorte og gule Øjne!

Matti elskede aabenbart at gøre det Forbudte, fordi det *befrier,* han syntes om at gøre det i al Hemmelighed for ikke straks at blive plat, ved at alle og enhver ogsaa badede sig i Befrielse, og han droges mod Synden, netop fordi han følte en vis Væmmelse derved; at overvinde den var jo nemlig ogsaa en Sejr!

Oh, tænkte jeg med Forklarelsens Glorie om Hovedet, Profeten var klog! Men, O Muhamed, hvor det er svært at fatte din Aabenbaring, naar dens Kraft netop beror paa at den ikke bliver gennemskuet; for hvad er et Forbud, naar det er tilladt? Muhamed ... jeg *skal* ikke røbe dig! Men herefter vil jeg være med til at udbrede Islam med Sværdet! Maa jeg bede om mere Islam! De andre Religioner er ogsaa gode, jeg bekender mig til dem alle! Jeg kan ikke faa Forbud nok! Jeg ser Syner helt hjem i Evropa! Jeg maa holde en Skaaltale ... dette trækker op til Svir.

Flere nye Tanker paakom mig, mens jeg hældte Whisky op i et Blikbæger for at give Aoaaoa og Lidih det som Modgift mod Kaffen. Jeg tøvede ... jeg holdt inde. Hvorfor *sætte* denne Feber der? Var Aoaaoa og Lidih ikke paa en Maade hævede over sig selv nu — omend med Angst og Bæven — hvorfor paa gold Lægevis føre dem ned paa Jorden igen? Hvad vilde det sige, at de var syge? Det betød, at de befandt sig i Udviklingskrisen paa Vejen til et nyt Nydelsesmiddel — ligesom jeg selv forleden, da jeg paa Grund af Beteltygning troede at have en Stjærnetaage i Hovedet. Der var jo ikke Tvivl om, at de var gaaet svimlende frem i Kultur takket være den Forgiftning, der nu heglede deres Nervesystem. Aoaaoa var jo i Færd med at blive en hel anden Pige. Før havde hun været næsten stum i min Nærværelse og fugtig i Blikket af Respekt som et fromt Dyr. Og det kunde være meget godt. Jeg havde ikke noget imod, at hun af Ærefrygt for mig skjulte den Varme, hvormed hun gav sig hen, blot jeg mærkede den alligevel; i saa Fald nød jeg kun hendes smukke Tilbageholdenhed med. Men den moralske Hensynsløshed, som alene en højere Kultur forlener med, den savnede Aoaaoa rigtignok ganske hidtil. Og nu da hun i sin Kafferus baade vovede at le til mig, omend skævt og fordrejet, og paa andre Maader lagde Selvstændighed som Kvinde for Dagen, skulde jeg nu kaste mig med al en Modgifts Kraft imod denne hendes gryende *Frigørelse?* Det var næppe i Profetens Aand, ret fortolket.

Jeg saa spørgende til Matti. Dagen hældede. Han saa til de sitrende Piger, til Flasken og til de lange Skygger i Dalen ...

Makan besar? spurgte jeg og gjorde en vid Armbevægelse. Stort Maaltid? Over det hele?

Matti brast i en befriet Skoggerlatter. Ja, Fest over det hele! Og i næste Nu suger han sig til Flaskens Hals med en saadan Hengivelse, at Luften støder tilbage i den bagefter, da han har drukket.

Jeg fyrede op under Kaffekanden og lavede et nyt Bryg for at holde Kvinderne oppe paa deres højere Udviklingsstadium i Løbet af Natten. Lige i Øjeblikket behøvede de ingen ny Dosis, de spillede begge to over hele Kroppen som levende Ild.

Aoaaoa slap sit Tag i Bambusgulvet og belavede sig med et Brøl paa at *gaa tilvejrs,* og hun vilde være tumlet ned paa Jorden som en Sten, hvis jeg ikke havde opfanget hende i mine Arme. Jeg følte paa hendes Hjærte, det flagrede løbsk som et Iltogs Puls.

Det blev en Dionysosfest, der stod paa Højde med de bedste klassiske Mønstre. Whiskyen indvirkede saadan paa Matti og mig, at vi steg ned til det lavere Trin, paa hvilket Aoaaoa og Lidih befandt sig, og Kaffen hævede dem op til os; vi mødtes i en Stemning, der henholdsvis ikke var vor egen og altsaa frisk for begge Parter. Vi byttede paa en Maade Køn, og det var rigtig godt.

Jeg tør rose mig af, at jeg som Evropæer og dannet Menneske baade formaaede at give mig hen i Festens Sving og med klart Hoved forestaa en passende Fordeling af Civilisationens Naademidler. Vi var jo ikke Alkoholister, der nærede en Sygdom i Kødet, vi var Folk med Appetit, der ønskede at faa Alting med, ogsaa Rusens Depravation samt Angeren og ... men derom i Morgen!

Mattis Livsfryd gik over alle Grænser. Han var glimrende paa det første Stadium, da Rusen endnu ikke havde ædt sig gennem hans skabende Aandsevner, han fortalte Historier, der saavidt jeg kunde følge med i det Malajiske og tyde hans Fagter, var af en genial og kæmpemæssig Uterlighed. Mange af disse Historier havde jeg hørt næsten enslydende af Bønderkarle i Jylland, og det maa jo tyde paa en stor Udbredelse af Forplantningens primitive Ideer.

Men det varede ikke længe før Mattis Livsglæde steg til det Punkt, hvor den maatte slaa ud i Tumult, jeg saa det i hans Øjne, han maatte skaffe sig Larm, Brag og Brøl eller æde Verden. Han var paa Nippet til at gaa *amok,* Kødet rejste sig som Kamme af sig selv paa hele hans Krop ... og pludselig farer han som en gal Skovdjævel ud af Hytten, og vi hører ham styrte bort skrigende af top-

maalt Fryd ... og ikke ti Minutter efter er han tilbage igen, hvor han saa har været, og hiver fire store Durianfrugter ind paa Gulvet og svinger en blank Kobbertromme over sit Hoved. *Bang!*

Allah, il Allah! Han har stjaalet Kirketrommen fra Moskeen i Lunden ikke langt herfra! Han har plyndret et helligt Duriantræ, forbeholdt Præsten! Jamen O Muhamed, var det ikke netop det du mente ... nej, jeg *skal* nok holde min Mund!

Bang, bang, bang ...

Matti lader hagle med Slag fra sin Atletarm paa Trommen, Salver af vældige Tærsk paa Kobbertrommen, og nu galer han, nu aabner sig hans Hals for Livslystens skærende Hvin, for den ustanselige Gennemtræk i Struben af Skrig under Pres fra et Bryst, som stadig fylder sig paany!

Og da jeg tilsidst ikke kan taale Braget og Vibrationen længere og springer op og holder mig for Ørene med en fortvivlet Ed. Aa, da smiler Matti og ser ned til mig fra den Højde, hvor han befinder sig under sin Sang, og som erfaren Mand rækker han bare mig Trommen og Kniplen — og er det en Trolddom? — da jeg selv kommer til at hamre løs paa Trommen af min fulde Kraft, taaler jeg det ikke alene, men jeg synes Musiken er dejlig og begynder at bemægtiges af en indre uhyre Takt, som jeg forplanter til Trommen ... og nu er vi spillet sammen, *Bang bang,* tærsker jeg, og *Hyh* — skingrer Matti ... og paa Gulvet ruger Aoaaoa og Lidih rystende deres Haar og har travlt med at aabne de nye Durianfrugter!

Hen paa Natten brister saa pludselig hele Fundamentet for *min* Lykke og det totalt. Og Grunden er følgende:

Nu havde Aoaaoa og jeg levet os sammen i fuldkommen Forstaaelse, vi havde været saa lykkelige som tænkes kan, saa glade for hinanden, at al anden Mulighed for Lykke var absolut udelukket, og saa falder der med et som Skæl fra mine Øjne, og jeg ser, at hun slet ikke er den Rette! Det er ikke Aoaaoa jeg skal have!

Jeg ved ikke hvad der gik af mig, da jeg i rasende Uforstand kastede mine Øjne paa Aoaaoa og kun paa hende. Jo, jeg ved det godt, det var den første grove Appetit, der forsimplede min Smag. Fordi hun var *ung!* Haa, Ungdom og Ingenting! Fordi hun havde Kviens Halvhed i Bevægelserne, fordi der var det Uprøvede i hendes Rygkurve, og fordi det blotte Syn af hende lovede alt i Retning af Skindets Finhed og Sødme. En fed Pige, det er hvad Aoaaoa var,

en velnæret Sekstenaarig, god og sund og blodrig ... og gaa væk med hende!

Jeg hvisker til mig selv, nej, det er jo *Lidih,* jeg skulde have, Lidih, som jeg ikke har *set* før nu, fordi jeg saa med en Grovæders udvæltende Øjne og stirrede Verden fuld af lutter Aoaaoaer, Lidih, som jeg aldrig skal favne, nej det er forbi, der er ingen Lykke for mig!

Lidih er ikke ung. Ak nej, hun *er* ikke disse evige seksten Aar, som keder mig tildøde, vejer ikke 120 Pund, død Vægt af kærnesund Ister, hun er graa og flygtende og bange, mager og fin, og hendes Øjne er fulde af et brændende Tungsind, af *Tiden,* af Tiden der gaar og af Alvidenheden, den lader tilbage.

Dit Haar, Lidih, Lidih, er graastribet som Havet, naar det stormer, og Skumstriberne trækker sig gennem de sorte Bølger. Ja som det stormende Nordhav er du graa, og jeg længes efter Søen, efter det dybe Hav. Jeg kvæles i Skovens Dunster! Lidih, dine tynde Fødder rører mig, du har gaaet Ungdommens værdiløse Umaadelighed af dig, jeg elsker dine Øjne, hvis Blik taler om Grænser, du er stødt paa, og om en forfinet Erstatning. Jeg elsker dig, graa og aldrende som du er og altid vaagen og længselsfuld og modig og mager og smidig som en Klapperslange!

Nu ser jeg det ... jeg der hjemme i Norden længtes som en Slave efter Skovene og den evige Sommer, *Syden,* Aoaaoa, jeg higer nu tilbage efter *Norden,* efter dig, Lidih, og dit Væsens høstlige Spil af Farver!

Lidih, Lidih, jeg elsker Høsten i dit Væsen, din Sjæls brogede Løvfald, for jeg er syg af Tropesomren, der i en evig Monotoni forbrænder mit Hjærte, jeg længes væk fra Aoaaoas golde *Stedsegrønhed,* jeg længes igen efter Havet og efter et nordisk forfinet Klima! Gaa med mig op paa *Bukit alam,* op i de kølige Zoner nær Sneen, følg mig op paa Bjærgets Septemberbælte, Lidih, hvor Udsigten er vid og stundesløst vemodig som Blikket i dine Øjne, gaa med mig ind i *„den indianske Sommer“,* der er dejligere end enhver Eruption af Skov under Linjen, fordi den er selve Somren, der erindrer! Aa Lidih, vi vil gaa højt i den blødende Septemberdag, vi vil tabe os i Naturens gyldne Falmen som Fnug under Gennemsigtigheden deroppe paa Bjærgsletten, vi vil faa Vejret ovenover Sumpskov og fortærende Tørbrand og udvide Brystet med vore kølige og klare Minder ... Lidih! Vi vil leve og *have levet* sammen,

Lidih, vi vil elske med Bjærgets evige Sne over Hovedet; med den nære Vinter hældende sin Bræ over os vil vi se ud efter Skyerne og de tidlige Solnedgange og sukke og velsigne den vidunderlige Verden! Vi vil fordybe os, vi vil smile Farvel og gaa i vore egne Tanker delt mellem Fortid og Fremtid som Maaned September!

... Lidih, din blussende Visnen, dit Væsens dybe og vilde Sygnen er just nu stemmende med min Længsel! Jeg vil elske dig, du som *lytter,* fordi du har levet længe, som straaler af Ydmyghed og higer med større Styrke end alle raa Somre! Vi vil ile og skynde os, min Elskede, vi vil indaande den forklarede Himlens Vinlugt deroppe og skjule vor Aandenød for hinanden! Vi vil gaa sværmerisk og beklemte opad mod Høsten, og der skal du opleve *Foraaret,* som Tropeskoven og din Ungdom aldrig lærte dig at kende ... medens vi tier sammen om den hemmelige Vintervished, der ryster vort Hjærte!

Men du hænger ved denne Matti, ved en opretstaaende Brøleabe, der i *et* Grin tamper paa Trommen, som jeg i bitter Smærte har skudt fra mig, ham skuer du op paa, som var der ikke andre herskerfødte hylende Elskeremner i hele den uendelige Skov end ham! Lykken skal *jeg* aldrig naa! Nej, nej! Jeg er solgt som Slave til den evige Længsel!

Men Matti ... han skulde faa en Uriaspost! Jeg skulde sætte ham ud for Tigren, berede ham en Sorgens Aften, Matti der mens jeg sad og drak for at tæmme mit Raseri, dunkede i én fortsat Livsalighed paa Trommen og lagde Hovedet snart paa den ene Skulder og snart paa den anden under kærlige og vilde Sange.

Men Død og Helvede ... hvor er det han har sine Øjne henne, *hvem* gælder dette lange Øjekast, der er næsten undseligt af ny og bevæget Elskov? Til hvem synger han, og hvem er det han daarer med Trommens bedøvende Klang? *Aoaaoa!*

Min første morderiske Indskydelse er at flyve paa ham og kæmpe med ham, kvæle ham; min næste at liste en af Bøsserne til mig og skyde ham ned. Men det jeg gør er ganske evropæisk og meget værre. Jeg rejser mig og gaar roligt over til ham:

Stop that noise! befaler jeg og ser paa ham som en hvid Mand ser paa en Kuli. Han holder øjeblikkelig inde, sænker Armene og *er* der; alle Træk i hans Ansigt brister af Underdanighed. Men i det samme fortryder jeg min Kulde. For hvad vil jeg her, naar jeg ikke kan leve indenfor hans Forudsætninger? Jeg er jo hverken en

Kolonibestyrer, General eller Fyrbøder, der er kommen til Østen for at sparke Kulørte paa Skinnebenene.

Matti, spørger jeg ligefremt og vakler og bliver gladere, da Smilet kommer igen paa hans Ansigt — Matti, you love Aoaaoa?

Yes, hvisker han og ler med Besvær; hans Øjne glinser. Og han tilføjer med et usikkert Haab i Stemmen:

We change ...? You take Lidih?

Jeg kvad en Vise:

Yndig var Aoaaoa.
Ak, men jeg elskede Lidih!
Livet blev mig en Byrde.
Tju, men nu faar jeg dem begge!

il Østen

a Smilet

Og han

TIGER

JEG vaagner ved at mine Øjne tynger mig som Blyvægte i Hovedet, jeg faar Følelsen af at jeg vil bort og tror at gaa, jeg tumler ind i Skoven, bevidstløs paa et Sted nær i mit Hoved, hvor jeg er overnaturligt klar.

Maanen holder sig skjult i en Dis med et sært alvidende Smil fordelt over det gule Kranieansigt. Rummet mellem den og den sorte raadnende Jord er af en ejendommelig rødlig Tone.

I Skoven er der næsten mørkt. Men det lyner af og til. Og i hvert lydløst Glimt ser jeg de galdegrønne Buske fortrække sig som Gæller paa Mulmfisk, der faar Kvælningsanfald i Lyset. Jeg gaar lige gennem Krattet uden nogensinde at komme i Berøring med noget, og er Træerne for høje, gaar jeg ovenover dem og ned paa den anden Side.

Men da jeg er naaet et Stykke op i Skoven, træder Maanen ud af sin Dis og lyser, saa at der bliver hvidt og blaaligt omkring mig. Det er ikke Dag, men jeg ser meget godt. Jeg ser de høje Kæmpetræer fortone sig op fra Skovbunden, mørke fra Kælder og til Kvist; nogle Steder oppe i Grenene fanges det blege Maanelys af en enkelt Rude. Jeg ser Lianerne hænge i store Bundter fra Tag til Tag over Skovens Gader. Jeg snubler over Kabler og Rødder paa Jorden. Der lugter af Kul og af Jærnvand fra Skovens Grund. En angerfuld Lugt, for det der er brændt, *er* brugt. Men er her ingen Dyr, er her Ingenting at frygte?

Jeg maa være kommen til at tænke derpaa, fordi jeg har mærket noget. Ikke langt borte ser jeg en stor Skovmand komme gaaende i fuldstændig oprejst Stilling. Hovedet paa ham synes forlænget i en høj cylindrisk Top, og denne mærkelige Hovedform giver Indtryk af fabelagtig Hjærnekapacitet og stor Farlighed. Han er beklædt med fine Barkhylstre, og Tæerne skjuler han i Foderaler af Læder. Ansigtet er nøgent; Trækkene dissimulerer forfinet Bru-

talitet. Han bærer Hylstre paa Hænderne; der er ikke den smudsige Handling i Skoven, uden han jo skiller sig tilsyneladende renligt fra den. Jeg skjuler mig hurtigt, gaar op i et Træ, for Semnopiteken er mig bekendt, det er en Journalist og Revuforfatter, som længe har gjort Skoven usikker; jeg ønsker ikke at møde ham, jeg er ude af Træning i Øjeblikket.

Det er jo heller ikke for at maale mig med Aber jeg gaar Maaneskinstur i Skovene, jeg ved nok hvad jeg pusler paa Strøget efter ved Nattetide.

St. Hansorme i Græsset ... nej det er Glasprismer i Fortovet, hvorigennem der trænger Lys op fra Kælderen under Træerne, det er et Trykkeri, der arbejder saa sent, jeg hører metalliske Dryp nede i de underjordiske Huler. Fløj der et lysende Insekt forbi, eller var det en Tobaksgnist fra Toppen af en Omnibus?

Her er nok Træet, hvor jeg skal op. Jeg entrer Haand over Haand opad Lianen ... hvad, er der mørkt paa Scenen endnu? Saa nu tænder Rampen! Og jeg sætter mig mageligt tilrette i min Fauteuil, lægger Karabinen færdig over Knæene og venter. Oksefrøen bryder ud i det ene Brøl efter det andet nede i Buskene, og Cikaderne hviner paa Fele. Skoven giver en svedende Lyd fra sig som af mange stærke Buelamper.

Pludselig drejer Maanelyset i en lang Straalekegle tværs over Skoven og den blaa Dis under Himlen, hvor gamle støvede Skyer et Øjeblik bliver synlige, Lyskeglen flakker lidt om nede i Skoven og ender med at staa stille. Og i den runde intense Lyskreds nede paa Skovbunden viser sig Tigrens Ansigt!

Tigren ... hun staar der, og i samme Nu rejser jeg Karabinen, holder midt imellem hendes diamantklare Øjne og trykker af. *Jeg tøver altsaa ikke!* Det viser sig virkelig, at jeg er en Handlingens Mand. Men til min ubeskrivelige Sorg skyder jeg forbi! Jeg har sigtet godt og skudt godt, men ramt har jeg ikke! Nej, for Tigren har ikke taget den ringeste Skade. Hun staar og smiler.

Hun rører sig ikke af Stedet. Men jeg ser, at hun har opdaget mig, hun retter Øjnene op paa mig. Og da tager jeg for anden Gang Sigte og trykker af. Hun glipper ikke en Gang! Aa, jeg troede dog hun skulde faa et Gran i Øjet og blive nødt til at blinke. Men det lader jo til at hun er usaarlig. Jeg faar hende aldrig til at slaa Øjnene ned ... Aa, nu kommer hun! Hun nærmer sig, hun ser paa mig og ler. Hendes Poter klør efter mig. Nu staar hun nedenfor

Træet og lægger Hovedet tilbage og ser op paa mig, lang og smalrygget, og hun rører Halen tankefuldt. Hun ser mæt ud. Mens hun staar der og vist i Grunden tænker paa helt andre Ting end mig, skal hun have det tredje Pulver. Jeg fyrer, og da det stadig ser ud til at jeg skyder Bum, taber jeg Modet.

I det samme sætter Tigren sine Forpoter paa Træstammen og giver sig til at øve Kløerne paa Barken, hun strækker sig for at faa Sødmen ud af Kroppen. Hun gaber, og saa begynder hun at klatre op ad Træet!

Nu er det der udkræves Koldblodighed. Jeg afgiver en hel Salve af urokkeligt beregnende Skud ned mod Hovedet, som stadig kommer højere op. Øjnene er ufravendt rettet paa mig, og nu er de onde. Hun blinker en enkelt Gang; men det er af Energi. Hun ønsker mig til Aftensmad. Hun rykker nærmere, og da hun kun er en Alen under mig, ser jeg at min Skydning alligevel er god nok, hun har flere Huller i Hovedet af mine Skud. Men da det ikke forslaar, er der ikke andet at gøre for mig end at rømme Fauteuilen.

Jeg klatrer opad Lianen og faar Fodfæste længere tilvejrs oppe i Træets Kviste. Men hun følger mig. Jeg retirerer helt op paa Galleriets billigste Pladser. Hun nærmer sig langsomt og uafvendeligt. Da lader jeg mig falde! Aa jeg falder dybt og kan ikke faa Vejret ...

Og nu har hun mig i Struben! Det er min sidste Stund. Hun bider meget forsigtigt Hul i Halsen, det gør ikke videre ondt, hun drikker lidt og slipper mig ... staar saa en Tid lang og stirrer hen efter noget, hun synes at have faaet Øje paa. Hun glemmer mig virkelig, og det er med usigelig glade Følelser jeg lister mig væk under hendes Hage og paa Hænder og Knæ kryber et Stykke bort og om bag en Busk.

Aa, men hun lader jo bare som om hun er falden i Tanker ... Hop, der har hun Kloen paa mig! Og nu tager hun mig i Munden og slæber af med mig, rusker mig dygtigt og lægger mig endelig fra sig i Græsset. Sidder saa og retter sine gule, meget fortænkte Øjne et Sted langt frem for sig. Og det trækker ud, hun sidder længe, længe, og tilsidst begynder hun i stort Velvære at spinde. Hun spinder — som Svinghjulet paa en svær Dampmaskine — og hun blinker op mod Maanen i Kulissen og utter blidt med Ørene.

Da ser jeg til min Tilfredshed, at der staar en splinterny Maksimkanon i Græsset ikke to Alen borte! Jeg letter mig, uden at hun mær-

ker det, og kryber med Blodet strømmende ned ad mig hen til Kanonen. Da jeg har naaet den, ser jeg, at de gule Øjne stadigt hviler paa mig, ligesom aandsfraværende — men Dyret ser mig rigtig godt! Jeg tømmer nu hele Maksimkanonens hurtigskydende Ladning ud paa hende. Og da jeg er færdig, gaber hun i Lede og fjærner sig, slentrer bort mellem Buskene.

Hah! Hah! Blodet skyller ud af mig. Men nu er jeg frelst. Og saa er det vel bedst at gaa hjem. Jeg sætter mig i Bevægelse ... og er kommen vel om et Hjørne, da jeg hører et let Spring og føler mig slaaet til Jorden! Det er hende. Denne Gang tygger hun lidt paa mit Baghoved, men kan ikke faa gnavet Hul og opgiver det.

Men nu tror jeg hende ikke mere. Og da hun igen fjærner sig, tager jeg ikke Flugten men bringer et Batteri Kruppske Kanoner i Stilling bag Buskene. Da hun lidt efter kommer travende med en glemsom Mine, som om der er noget hun ikke huskede før, lader jeg spille med seks eksploderende Shrapnells mod hendes myge Skind.

Hun henter mig med Kloen og er ikke vred, men hun sætter sig ned paa sin Hale og bliver siddende og grubliserer med mig i Flaben.

Det skal nu alligevel nok lykkes mig at overvinde det kvindelige Princip i Naturen, tænker jeg kry, mens jeg hænger der mellem hendes Tænder. Under alle Omstændigheder skal det blive et kæmpemæssigt Nederlag, jeg lider. Aa, et saa tilintetgørende, uhyre Nederlag, at der aldrig nogensinde har været set Mage i Verdenshistorien!

Hun lader mig imidlertid falde og sætter sig til at gabe rigtigt ud og bagefter pudse sig dovent bag Øret med Bagpoten. Jeg slæber mig møjsommeligt hen og ordner alt til at løsne en underjordisk Mine, en Ton Dynamit, ved Hjælp af en elektrisk Ledningstraad. Hudlapperne om Saaret i min Strube gaar ud og ind sammen med Aandedrættet. Og mine Skrig trænger ogsaa ud den Vej, da hun bemægtiger sig mig, efter at jeg har sprængt hende i Luften, og hun er kommen ned paa Benene igen.

Himmelsprættet har givet hende Appetit, og nu sætter hun sig til i al Tarvelighed at æde min højre Fod. Men medens jeg ligger og hører mine Knogler springe mellem hendes Tænder, falder det mig ind, at selve Fremgangsmaaden naturligvis er født forfejlet; hun skal jo ikke bearbejdes med hele det moderne Krigsbrugs

Helvedesmateriel, hun skal tages med det Gode! Hendes Ham skjuler jo en ædel Jomfru, en Pigelil, som kun venter paa det rigtige Instinkt hos Ungersvenden for at blive forløst. Og med Dødstaagen for mine Øjne vrider jeg mig op i knælende Stilling, tager hende om Halsen og minder hende paa den blodige Snude.

Men hun falder ingenlunde ud af Rollen. Hun gør en Grimasse... hvadbehager, skal hun opleve at blive kærtegnet af sin Mad? Men hun er i godt Lune og slikker igen, rasper mig en Gang op over Ansigtet med Tungen og slikker mit ene Øje itu.

Da skriger jeg som kun en Enøjet kan skrige, og nu skal hun have Kniven, nu vil jeg personligt slagte hendes syv Liv ud af hende, og nu skal vi slaas! Jeg skærer først Halsen over paa hende, just som hun springer fra første Parket og op paa Scenen med mig i Flaben, saa flænger jeg hendes Mave op, men i det samme kaster hun mig højt op i Luften og fanger mig elegant i Munden igen, da jeg kommer ned, og stikkende til Hoften i hendes Gab harver jeg hende op og ned ad Flankerne med Kniven.

Hun staar midt paa Scenen med mig, vi danner nu Slutningstableau, medens Maanens Refraktorlys søger os og gør os til Midtpunktet i en blændende Cirkel.

Her er vi. Hun har slugt mig halvt og staar med mig koket ud af Munden, og jeg krummer mig op og holder med den ene Arm om hendes Hals, mens jeg med den anden i en sidste Dødsspurt sønderflænger hendes Kød med Kniven. *Kentaurische Liebe! Unsterblichkeit! Der Krieg!*

Og idet hun nejer og smiler til Publikum, og jeg hænger med en Verden af Blod for Øjnene, rejser sig den tordnende Applaus, Stokkene paa Gulvet og Klapsalverne og Tusch og Stortromme!

DAGEN DERPAA

ALI *haji* vækkede os næste Dags Eftermiddag. Ikke at han kom helt hen til os, nej han stod i sikker Afstand og raabte tørt paa os, han vilde ikke udsætte sig for Smitte ved at nærme sig Hytten, hvor vi sov mellem Sporene af vort forvorpne Gilde. Og da han saa, jeg var vaagen, satte han Lerskaalen med den daglige Portion kogt Ris, han skulde levere, ned i Græsset, pegede paa den og gik bort. Han saa paa os, som om der ikke var Spyt mere i hans Mund; hans Mine udtrykte virkelig Lidelse.

Hverken Matti eller Aoaaoa og Lidih var til at ruske vaagne. Mit Hoved var i en miserabel Forfatning takket være den samlede Indvirkning af Whisky, Durian, Betel og Tobak. Jeg prøvede at rejse mig men kunde slet ikke taale at sidde op, lod mig tungt falde tilbage igen.

Jeg vil nu ikke i Lighed med saa mange andre Opdagelsesrejsende opholde mig ved Detaillerne af min Sygdom. Det faar være nok, at Rejsens Strabadser var endt med i al Almindelighed at kaste mig paa Sygelejet.

Idet jeg søgte at samle mine Tanker, randt Nattens Feberfantasi mig ihu, den skrækkelige Tigerdrøm jeg havde haft, og i den amorfe Sindsstemning jeg var i tog det mig ikke lang Tid at erkende dette Kogleri som det endelige Resultat af min Rejse.

Det var nogenlunde gaaet mig som Thor i Udgaard, *jeg havde forløftet mig paa Katten.* I Stedet for at skyde en Tiger i Virkeligheden havde jeg maatte lade mig nøje med at blive leget med og ædt af en Tiger i Drømme. Godt. Men fik jeg ikke Erstatning?

Jo jeg gjorde. Aa jo, tænkte jeg og strakte mig og slikkede mig om Munden. Det var jo ikke kedeligt, at Aoaaoa og Lidih netop skulde komme og spilde vor kostbare Tid og faa os saa rent til at udsætte den store Jagt, var det vel?

Mit Hoved var forbavsende klart tiltrods for Udmattelsen eller

paa Grund af den. Ikke en Nerve rørte sig i mine Indvolde, og hvad jeg derved følte var sand Dødsforagt. Hvor jeg slet ingen Hjærte havde mere! Min Indbildningskraft fløj ikke op, jeg tænkte sideordnet og uden Billeder, meget overbevisende for mig selv . . .

Se her havde jeg jo tilkæmpet mig det eneste gyldige Jagthumør; for nu *gad* jeg oprigtig talt ikke længere! Nu var jeg rolig nok, nu da jeg gik fra det hele. *Var* det ikke det der foresvævede mig, mens jeg gik og skød Turtelduer nede i Birubungas Kolonihaver? Dette, at *den store Ro* den minder paafaldende meget om Sindsstemningen, der er forbunden med Tigrens Fraværelse. Nu stod der kun tilbage at sælge Bøssen og købe et Tigerskind for Pengene.

Jeg følte al den Lede, der hænger ved Opnaaelsen af en Ting. Det var gammelt, prøvet og slidt op altsammen. Noget saa dagligdags som at skyde en Tiger! Var det endda et Faktori for Ombringelsen af Tigre, der var Tale om, en roterende Urskov med en Tiger i Sekundet, som man kunde staa og beskyde fra en pansret Bil med alle Nutidens Bekvemmeligheder! Kellner, en Sodavand!

. . . Der laa Aoaaoa og Lidih og snuede, flade og med den grønne Aande ud af Halsen! Det var en sød Tanke, at jeg havde knuselsket begge disse to ramme Negerpiger! Uh! Næste Gang jeg sank saa dybt, ønskede jeg mig i det mindste et Raamateriale af nogle Hundrede Kvinder i alle Farver puttet ind i den ene Ende af en stor Maskine, en Slags Elskovens Viktoriapresse, der kunde forarbejde dem og lære dem at spille Klaver og skolde og skrabe dem og lægge dem af til mig ved den anden Ende, ti i Minuttet.

Aa hvor var jeg dog syg! Det var ikke ene Spøg at kaste sig paa Forskerrejse midt ind i den rædselsfulde Urskov. Jeg gjorde store Opdagelser i Retning af Kvalme. Jeg *angrede* med en ukendt uhyre Styrke, flere Hestekræfter, som jeg satte mig for siden at beskrive i Ord til Fordel for Læseverdenen.

Men det værste var den Følelse af *Fladhed,* der hærgede min Livsanskuelse, dette gabende Hul i Fantasien, jeg var stødt paa, denne Lufttomhed som efter en daarlig Brander, der er *Das allerurbedeutungsvollste Schweigen im Walde.*

Nu laa jeg med Tømmermændene efter min romantiske Fuldskab! Hvilken Smag at have paa Tungen! Hvad er det, I har faaet mig til at æde? Er jeg Koprofag, eller er det nogle Aarhundreders skidne Løgne, der oser mig ud af Halsen?

Hvor var det jeg sidst havde mærket denne forfærdelige Stank fra mit eget Indre, var det ikke i Cadiz? Jo det var der. Da laa jeg for Vindstille midt i en Storm fra Havet og glædede mig ved Parfumen af en selvdød Livsanskuelse og en ulykkelig Kærlighed, der raadnede mig ud af Munden.

Jeg gi'er mig! Pardon allesammen! Aa ... nu river de det gamle Hus ned i mit elendige Hoved! Hvor hænger de i med Brækjærnet! Stille ... jeg tror de allerede er ved at tømre et nyt Hus ... Av, av, der rammer de nok et Mastetræ ned i Grunden ... nu nitter de Nagler, saa Filspaanerne spiller paa Jærnbjælkerne i hele mit dansende System! Det er en god Skyskraber de rejser derinde, et nyt Helvedes Hus med Elevator op gennem tyve Etager, Stempelstamp i Kældrene og hængende Haver paa Toppen. Men det svier!

Her var ikke andet at gøre end hurtigst muligt at søge Redning i Søvnen. Jeg lagde mig tilbage paa Græslejet, som allerede var gaaet i Gæring og brændte under mig. Den blotte Tanke om Kølighed, om en eneste Gang igen i sit Liv ikke at koge paa Hænderne, nærmede sig til Afsind, saa at jeg ikke turde tænke den. Jeg lukkede Øjnene, sove vilde jeg ...

Men Guds Død og Pine — Hundene! Dem skulde vi jo have siddet oppe i Træerne og forsvaret med en Regn af Bly imod Tigren ... nu var de højst sandsynligt bleven ædt! Jaja. Saa gøede de da ikke. Saa vilde det natlige Drama, der var bleven udspillet, til evige Tider forblive skjult.

KORRA

ALI kom igen henad Aften. Da var vi vaagne alle fire, men han ikke saa meget som *saa* sine tre frafaldne Stammefrænder. Det var mig Kristenhund han havde Ærinde til. Han vilde bare præsentere mig en Regning.

Han havde ikke faaet Penge i nogle Dage, saa det var jo løbet op. Og det var utroligt alt det han havde hittet paa at skrive mig for, Bagateller, som jeg naturligvis ikke kunde være bekendt at nævne, men som løb op. Naa, kom med Totalsummen og faa Pengene!

Jeg gik til min Sæk efter *pythis* ... og opdagede, at der ikke var mere end højst en halv Skovlfuld tilbage! Aoaaoa og Lidih havde jo faaet en Del. De strakte ikke engang til at betale Regningen idag. Jeg gav Ali hvad der var og sagde, at saa kunde jeg jo skylde ham Resten. Han kunde siden faa sine Penge.

Skylde ... siden faa Penge ... *tida tuan,* nej Herre, sagde Ali og satte sit Hoved i en rystende Bevægelse. Og han blev staaende med fremstrakt Haand, vilde ikke gaa, før han fik Resten af hvad han havde tilgode. Jeg udstødte, at jeg jo havde Dollars til en Værdi af flere Vognlæs *pythis* nede i Birubunga, men det kunde Ali ikke leve af nu, sagde han koldblodigt. Pengene straks!

Der laa Bjærgbestigelsen!

Men jeg gad ikke fatte Ulykken endnu i hele dens Omfang, hadede desuden Tanken om at være hjælpeløst afhængig af Ali, jeg skød det hele fra mig.

Gaa væk, sagde jeg meget uærbødigt til Ali *haji*. Vi kan klare os selv, forsvind og lad os i Fred! Ali blev ikke saaret over Grovhederne, han gik prompte sin Vej med mine sidste *pythis*.

Men samme Nat forduftede Aoaaoa og Lidih! Da Matti og jeg vaagnede om Morgenen, var de listet op af Græsset og forsvundet. Det var der ikke noget at sige til. Desværre havde de taget alt hvad

jeg havde af Salt med sig. Det var i en Flaske, og den kunde jeg nu ingensteds finde. Og det var en meget slem Historie. Ris fik vi ikke bragt af Ali den Morgen; Matti og jeg spiste et Par Duer, som vi skød og stegte; men uden Salt var det et jammerligt Maaltid. Og at opdrive Salt uden Penge lod sig jo ikke gøre. Jeg saa i et Perspektiv alle Salthungerens Kvaler, som flere Opdagelsesrejsende har lidt under og som er meget værre end Skørbug. Det saa rigtig sort ud for Ekspeditionen.

Om Eftermiddagen kom Ali igen og præsenterede mig Regningen paa det Beløb, jeg var kommen til at skylde ham, nogle og tyve *pythis.* Hvor skulde jeg tage dem fra, naar jeg ikke havde dem? I min Raadvildhed forsøgte jeg at blive af med ham ved stærkt at betvivle min egen Identitet. Hvor kunde han vide, det var *mig,* han her stod og rykkede? Jeg var ikke selv ganske vis paa det. I den senere Tid havde jeg skønt Leder af en Ekspedition op i de indre Bjærgskove følt en saadan Længsel efter Havet og efter Egne paa en hel anden Side af Jordkloden, at der næppe var stor Sandsynlighed for, at det virkelig var mig, der opholdt mig her. Desuden havde jeg i al den Tid, jeg havde boet oppe i Skovene, ingen Spejl haft at se mig i, saa hvem vidste, om det i det hele taget *var* mig? Det lignede mig jo slet ikke at være stillet op insolvent og ked af det foran en gammel Aagerkarl af en Malaj! Det kunde jo være en hel anden, en Mr. Wilson eller Hr. Nebelkopff eller hvemsomhelst han vilde; han skyldte mig virkelig det juridisk uomstødelige Bevis for at det var *mig,* han havde flaaet og ikke en hel anden Mand, hvis Gæld jeg dog ikke kunde betale. Hvad mig angik saa paastod jeg, indtil jeg blev gendrevet, at jeg slet ikke havde været oppe i Skovene eller i Birubunga, men at det hele bare var et Foster af min tropiske Fantasi, som jeg havde siddet hjemme i Evropa og givet en Form, der egnede sig for Subskription i de tusind Hjem. Men jeg maatte dog leve, selv i den Tid min Identitet stod hen i det Uvisse, og om Ali derfor ikke kunde sælge mig noget Salt paa Borg?

Ali svarede slet ikke paa denne Tale af mig, som jeg afleverede med Matti som Tolk. Men han overvejede. Og omsider forklarede han Matti noget, som denne igen med et meget alvorligt Ansigt oversatte for mig. Det gik ud paa intet mindre, end at Ali havde i sin Magt og ikke vilde betænke sig paa at lade mig arrestere og føre i Fængslet i Birubunga, indtil Gælden blev betalt!

Ja saa. Her vilde det vist temmelig snart vise sig, at det var mig og ikke en hvilketsomhelst anden, der spaserede i Gældsfængsel.

Aha! Saa Ali *haji* vilde lade mig fængsle! Unægteligt, det var konsekvent af ham!

Jeg saa nøje paa ham, syntes jeg skulde kende ham. Hvor var det jeg før havde set dette Billede paa den vindende Afmagt og den senile Uimodstaaelighed? Var det ikke ham, jeg altid mødte til allersidst, naar min rasende Ungdom havde ført mig Fanden i Vold? Naar jeg var kommen saa langt ud som man kan komme, var det saa ikke altid ham, der tonede frem og præsenterede mig Regningen paa hele Rejsen?

... Ali *haji,* dit Navn er *Korra,* og nu *har jeg igen arbejdet for dig!* Du har ført mig lænket omkring i Skovene og oppebaaret Renterne af min Indbildningskraft! Du har sat mig ud paa Tigerjagt og paa Stormgang efter det Uopnaaelige for ganske sagte at lede Strømmen af mine *pythis* ned i dine egne bundløse Lommer! Du store Snylter, du har plyndret mig saa længe der var en *pythi* paa mig, og nu vil du putte mig ind som Fange, for at jeg skal afsone min Gæld, *min Gæld til dig* ... jeg som har været din Fange saa længe mit taabelige Hjærte har øst Energi ud for Vindene ... og du som skylder mig *Alt!*

Men nu skal jeg sige dig noget, Ali *haji* — og her gik jeg fra Tanker over i Ord — nu skal jeg sige dig noget. Du har fravendt mig en Sæk Penge, tyve Skovlfulde Tinskillinger, ved alle mulige Kneb, ved de snedigste Paafund, og mig har du aldrig mistænkt for Snuhed i nogen Henseende — nu skal du dog saa vide, at hver eneste en af alle disse utallige Tinpenge, hver eneste Skilling er *falsk!*

Oh *Korra* ... saa du vilde sulte mig ud, isolere mig, til jeg gik i Selen og trællede for dig, Slavefoged!

Klap og anbefal du dine *egne,* det Lager du ligger og brænder inde med af hjælpeløse Stavkarle, som har været sultne nok til at betle om Kost og Logis i dine Fængsler; men jeg advarer dig meget mod at rave paa mig!

ISFUGLEN

Ali *hajis* Forræderi nødte mig til at opsætte Ekspeditionen. Men jeg opgav den sandelig ikke. Jeg havde aldeles ikke i Sinde at lade mig lockoute af den gamle Menneskeven, jeg tog derfor, da han havde sat mig Kniven paa Struben, ned til Birubunga sammen med Matti for at hente et Par Baadladninger Mønt. Det maatte vel være muligt at *sprænge* det gamle kolde Dyr af en Samler. Hvis jeg dyngede alt hvad der hed *pythis* sammen paa hans Haand skulde man dog tro, at de tabte deres Værdi som Vare, idet Efterspørgslen af sig selv hørte op. Saa kunde han sidde med hele *stocken,* mens vi andre bragte ganske nye Værdier, som han aldrig havde haft Anelse om, ind paa Markedet. Saa var han *cornered* og kunde lade gøre en Rytterstatue over sig selv af alt det værdiløse Metal. Saa kunde han gaa i Museum som Petrefakt, mens vi andre spilede Næsen mod den søde Em fra Offerbaalene trindt om i Verden, hvorhen vi nu flyttede med vor Appetit.

Naturligvis vilde jeg bestige *Bukit alam.* Men Rejsen ned ad Floden føltes unægtelig som et hemmeligt Triumftog. Jeg skulde jo gense Havet! Hver Gang jeg tænkte paa den aabne voldsomme Sø, kunde jeg ikke faa Luft nok i mit Bryst. Maaske skulde jeg som Odysseus faa Røgen at se fra en Dampers Skorsten i det Fjærne . . . en Damper der med Aalborg Akvavit og det hammermærkede Øl paa sin Kahytsdug borede og borede sig med sin Proptrækker bagi gennem Havet først sønderpaa og saa i Vester og Nord imod Danmark! Kellner . . . Hm!

Her skal fortælles om Isfuglen. Oppe i Skovene havde jeg en Dag vingeskudt en smuk Isfugl, og da den ikke fejlede andet end at den ikke kunde flyve havde jeg sat den i Bur for at beholde den. Buret var ganske lille, Matti havde flettet det af Siv. Jeg havde den med ned til Birubunga, og paa hele Rejsen sad den i sit Bur paa Fordækket af Baaden og stirrede ufravendt op mod Skovene, hvor-

fra den var. Og da den ikke kunde se dem mere, stirrede den væk i *Retningen* af Skovene; den havde Talent, den var paa Vej til et Aandsliv, tydeligt nok.

Isfuglens Bryst er blaat med et saa skuffende Lys, at den ganske ligner tyk, gennemskinnet Is. Der sad den som en frisk og funklende Isklump fra Fure Sø eller fra et Absinthglas i en Kafé, der sad den som selve *Kuldens* Fortætning og tav og stirrede ud mod sine Skove med de smaa indefrosne Øjne. Det lange røde Næb vendte sig som et Kompas mod Hjemmet, som en blodig Kniv af Længsel, der var traadt ud af det stædige Hoved. Og med sine stride Nakkefjer saa den rigtig ud som en Luseknækker af en forhungret Poet, der er bleven smækket op ad en Væg i et af de smaa afsides Degnekald, som har Nations Rettigheder der højt oppe under Nordstjærnen.

Den vægrede sig ved at tage Næring til sig under hele Nedturen, den vilde ikke leve, lod det til, den sad bare stivnakket og uden Kvalm forresten med sin lille rimede Isse imod Burets Loft og stirrede ud efter den tabte Dal. Det var en pauver Adspredelse at stikke en Finger ind til den for at pirke ved Selvopholdelsesdriften, den hakkede jo nok ud af gammel Vane, men der var ingen Kræfter i Næbet; det lignede mere et vemodigt Kærtegn, naar den bed. Den lukkede Øjnene, naar den hakkede, og det er et daarligt Tegn.

Da jeg kom til Birubunga, indsaa jeg, at Isfuglen ikke lod sig tæmme. Der kom aldrig noget nyttigt ud af den Længsel der. Og der var jo for lidt til at drive en Frelsens Hær eller en Nordpolsekspedition med. Altsaa gav jeg min Fugl Friheden.

Det var med blandede Følelser jeg gjorde det, for Vingen duede jo ikke paa den, og hvad skulde der egentlig blive af den, naar den nu kom ud paa det Uvisse. I Buret havde den ganske vist ikke villet lægge sig Mave til, men der var den dog sikker mod Farerne i den store Verden.

Jeg slap Fuglen ud nede ved Flodbredden og stod og ventede lidt for at se, hvad den vilde slaa ind paa. Det fik jeg straks at se. Den begav sig øjeblikkelig paa Vej op mod Skovene, uden at vende sig en eneste Gang, den satte øjeblikkeligt af mod Hjemmet — *tilfods!* Ja den gjorde. Det var til at tudbrøle over, og jeg vilde ogsaa have grædt, hvis jeg havde kunnet for Grin.

Der skridtede den kraftig afsted langs Flodbredden paa sine smaa røde Stæreben, højre, venstre, to Tommer ad Gangen, under be-

stemte Vrik med Stjærten, som afstod den *aldrig* fra sit splittergale Forehavende! Da den var kommen ti Alen bort, vendte den Hovedet og saa sig tilbage under den trygge Følelse af at være af Syne, og derpaa lagde den sig igen frem paa sin Vandring og slugte med største Lyst Tomme for Tomme af Vejen hjem. Det kunde man kalde Tro!

Hjem vilde den Fugl! Og da den virkelig tilbagelagde en Alen i Minuttet, maatte den jo ende med at gaa treds i Timen eller et lille Bøsseskud om Dagen. Den vilde blive en gammel Fugl inden den kom hjem, den vilde, er jeg bange for, dø undervejs og tage en skøn Drøm om Dalen hist oppe med sig i Graven.

Aa, min Isfugl, alle Skovens Dyr ler af dig, naar du kommer der anstigende paa Apostlenes Heste! De glemmer at holde Maaltid paa dig, for du er en Kuriositet, men du bliver Skiven for deres Lystighed og Ynk. Jeg ser Tigren smile, saa Solen knitrer i de onde Knurhaar, jeg forestiller mig Elefantens Tøndebrøl og samtlige Abers Ritsch-Ratsch-Rutsch, naar du toner frem støvet paa Tæerne og med dine uoptøede Øjne. Næsehornet vil faa en Ligtorn mere i Ansigtet af Grin. Fiskene du plejede at være en Fare for vil hoppe ud af Vandet af Næsvished. Men Uglen vil græde. Ja, og Krokodillen vil snappe med Saksen og græde ægte Taarer.

Min Isfugl — Ohøj — jeg glemte at sige dig noget. Det er forkert det hele, du er skruppet alt for tidligt hjemad, for du længes jo endnu! Og *Hjemve* er nu den sidste Grund til at man skal rejse hjem, mærk dig det! Kom hellere tilbage til Buret straks, hvis det er af Længsel, du vender Næbet hjemad, min Isfugl!

CREDO

EKSPEDITIONEN til *Bukit alams* Top blev aldrig til Virkelighed. Det gik mig her som ved alle mine Foretagender; øjeblikkelig Pengemangel grundet paa Koncentration af min Kapital andetsteds nødte mig til at opgive Rejsen.

Jeg havde ventet mig meget af denne Opdagelsesrejse. Jeg havde i taagede Former gjort mig Haab om at genopleve hele Menneskeslægtens Historie, lige fra den forlod Sumpskovene under Linjen, til den efter at være vandret ind i de tempererede Zoner endte med Snegrænsen. Jeg havde glædet mig til at møde alle de Dyr, som Mennesket gennem Tiderne har tæmmet, for ad den Vej at genfinde de Instinkter, Mennesket paa sin Vandring har efterladt og glemt. Altsammen med det ene Formaal at aabne nye Muligheder for en forøget og mere differentieret Livsnydelse.

Men som man vil have set fandt jeg jo netop disse Muligheder ad en hel anden Vej, nemlig gennem Religionen. Forsaavidt var Opdagelsesrejsen gjort overflødig, da jeg som i en Henrykkelse saa ind i Islams inderste Væsen, som før fortalt. Og det var jo ikke Koranens døde Bogstav, jeg havde hængt mig i, til jeg blev blaa i Ansigtet, det var den levende Tro, jeg bekendte, det var den personlige Deltagelse i Islams Mysterier, jeg hengav mig til, efter at Profeten havde hvisket mig i Øret, og jeg havde let og forstaaet ham.

Hele mit Gennembrud var ganske naturligt, jeg var begyndt fra Grunden, med en vis *Tørst* og havde rejst min Religion paa Fundamentet af et stort Festmaaltid, en *Ofring*. Enhver Religion har sit Udspring i en Ekspansion af Appetiten, ligesom alle Bud og Forbud naturligt har deres Oprindelse fra Lejligheder, hvor man i stor Stil krænker dem. Efter at være gaaet over til Islam tør jeg sige at min Livsfølelse fik den rette lykkelige Afrunding, idet jeg nu med glad

Hu lagde en Verden af Synder, jeg før havde miskendt, til mit daglige religiøse Forbrug.

Iøvrigt stod min Vækkelse og de Betragtninger, jeg i den Anledning anstillede, allerede i bedste Forstand *mytisk* for mig; jeg havde kun højst uklare Forestillinger om hvad der tildrog sig paa vor store natlige *makan besar.*

Klart var det imidlertid, at den indre Bevæggrund for min Opdagelsesrejse var ophørt at eksistere. (At ydre Vanskeligheder samtidigt stillede sig i Vejen for Ekspeditionen syntes ikke tilfældigt; det er ofte bleven iagttaget, at en Religion indfinder sig paa det Punkt, hvor en Vandring møder Hindringer.)

Jeg indsaa med Styrke, at det var et Spild af Kræfter at rejse ud for at opsøge Menneskets Urinstinkter, naar de i al deres straalende og saa godt som nye Barbari var opbevaret i Religionssystemerne hjemme i Evropa. Hvorfor studere Abeliv i Urskoven, saalænge der hjemme var Lejlighed til at iagttage den højere Kynokefalus mimrende i sin Glorie paa Bedeskamlen og visende Tand fra 1 til 2 i sin Privatbopæl?

Hvorfor støve Skoven igennem efter Menneskets første Udviklingstrin, de forladte Sidelinjer, naar der hjemme i Evropa var nok af sultne Hylobater, der hang skrigende ved de yderste Ender af Grenene paa Kundskabens Træ ude af Stand til at svinge sig over i Poesiens?

I det hele taget, naar jeg havde forladt Evropa i Vrede, var Sandheden jo den, at jeg ikke havde været min Samtid der voksen i Ondskab og Sjofelhed, simpelthen. Jeg havde som renlig Hedning lagt mig aaben for Parasiter i Stedet for som andre Folk at klæde mig med en uappetitlig Religion. Naar jeg nu kom hjem som Muselmand, Gud hvor de saa vilde blive kede af det og faa Respekt for mig allesammen, saasnart de saa, at her var optaget, her blev der ikke givet ved Dørene, for her boede selv en Betler, her genlød ni Værelser af samtlige Religioner i alle Jordens Tungemaal! Ikke skulde jeg sætte flere Penge i indre Opdagelsesrejser, nu da jeg ogsaa var bleven lige saa klog som et Menneske!

Og dog er jeg vis paa, at jeg ved mange Iagttagelser, ved Prøver, jeg kunde have udsat mig for, vilde have udvidet Grænsen for de gode Tings Omraade i Verden. Der var nu Kannibalismen, som aldrig var bleven rigtig prøvet af Kulturmennesker — naar undtages nogle udannede Matroser, der dels handlede under moralsk

Tryk, som aldrig udvikler Smagen, dels gærne spiste hinanden i skibbrudne Baade paa Havet, hvor et moderne Køkkens Hjælpemidler ikke staar til Raadighed. Hvis jeg var kommen op paa *Bukit alam,* vilde jeg uden Tvivl truffet Antropofager og skulde ikke undslaaet mig for at prøve deres Kogekunst.

Jeg har aldrig begrebet den næsten vilde Afsky, Evropæerne har lagt for Dagen, naar der var Tale om at spise Menneskekød. Selv er jeg Menneskeæder og tager kun undtagelsesvis til Takke med Kødet af andre Dyr. Jeg er meget tilbøjelig til at tro, at naar næsten alle Opdagelsesrejsende anvender Sprogets højtideligste Ord for at udtrykke deres Afsky for Menneskeofring, saa beror det paa Erindringen om Situationer, hvor de har svævet i Fare for at komme med til Middagen paa en for dem selv smærtelig Maade. Der er altsaa en Subjektivitet i deres Dom, som maa oversættes. Appetiten *har* været til Stede kun ikke paa deres Side. Selv om man anfører en Rejsende som Stanley imod mig, vover jeg at have ham mistænkt for personlige Grunde, naar han giver sin Modbydelighed for Kannibalismen Udtryk saa stærkt som han gør. De vilde Menneskeædere i Afrika har sikkert haft deres gode Grunde til ikke at beværte Stanley altfor overdaadigt; de kunde jo let risikere at komme til at føde paa ham for hele Resten af hans Liv; man har Lov til at tro, at Kannibalerne har sat det senede Stykke af en eller anden garvet gammel Kone for den berømte Opdagelsesrejsende. Men den Slags Shok kan ofte virke bestemmende paa en Mands Smag og Livsanskuelse for Resten af hans Dage.

Jeg havde haabet at faa denne Sag undersøgt en Gang for alle, hvis Ekspeditionen var blevet til noget. Det anede mig, at jeg vilde komme til et Resultat, der var beslægtet med det, jeg naaede ved at gennemskue Islam, nemlig at Religionen kun kan være til Velsignelse for Menneskeheden som et Plus mere i Tilværelsen. Thi det er jo bekendt, at Kannibalismen er forbunden med religiøse Forestillinger og Ceremonier, hvilke Ritualer den civiliserede Menneskehed imidlertid paa sin Udviklingsgang synes at have tabt Erindringen om; jeg glædede mig da til, at det skulde blevet min Fortjeneste som Forsker og Opdager at genfinde disse religiøse Bordskikke og give dem tilbage til Kulturen.

Men efter at min Opmærksomhed for Religionen som Bærer af al barbarisk Overlevering nu var bleven vakt, indsaa jeg, at selv denne Opgave var illusorisk; Kristendommen *havde* jo netop gennem en

tusindaarig Tradition ført de allerældste antropofage Symboler op til Nutiden. Mit Arbejde var altsaa overflødigt, hvorvel jeg muligvis ved at opfriske Overleveringen kunde bidraget til at give disse kristne Symboler deres rette Tydning og faa dem anvendt i det praktiske Liv igen.

Medens jeg saaledes ikke indadtil følte mig videre skuffet over at Ekspeditionen maatte opgives, forsonede jeg mig ogsaa temmelig hurtig med Tabet af de ydre Tilfredsstillelser, en Opdagelsesrejse yder sin Mand. Jeg gav med let Hjærte Afkald paa for evigt at gøre Indtryk paa Verdenskortet ved en Bestemmelse af noget saa imaginært som en Bjærgtops Beliggenhed. Jeg sagde Farvel til den Fornøjelse det kunde været at opkalde alle de nye Fremspring i Terrænet og alle de Teltpladser, der mærkede min Vej, efter Venner og Fortrolige i Evropa; disse Punkter fik vente paa at blive opkaldt efter andre Narre af en anden Taabe end mig.

Og nu glædede jeg mig kun til at blive barberet og til ved en saa latterlig evropæisk Dragt som muligt at skjule mig blandt Gennemsnittet af Mennesker.

REKORDEN

Mens jeg var nede i Birubunga for at hente Penge, fik jeg to stærke Indtryk, som rev al Taage fra mine Øjne.

For det første saa jeg mig i et Spejl igen efter lange Tiders Forløb og blev tvunget til at erkende, at det *var* mig, der havde været Lederen af en Rejse, hvis Komik var lige saa livsfarlig som en Leg med Boomerangen. Jeg havde til det Sidste gjort mig Haab om, at jeg kunde være en hel anden Mand, enten en livstræt Englænder, der udviklede to Hestekræfter under Bestigelsen af et Bjærg, eller ogsaa en Ballon af en Tysker fyldt med *Tiefe,* der vrinskede omkring mellem Gavntræerne efter *Urskoven* uden at kunne finde den. Selv haabede jeg at være i Behold. Men Spejlet sagde mig, at det var mig og ikke nogen anden, der havde tosset om i Skoven og afblanket mig selv for alt hvad jeg ejede.

Godt, men saa skar jeg her Tænder som Aben i Skoven, saa *var* det mig, i allerhøjeste Grad ikke andre end mig, men MIG!

For det andet saa jeg i Birunbunga to Evropæere, to Hvide. Kystdamperen fra Singapore laa nemlig og rullede ude paa de grønne dybe Dønninger udenfor Flodmundingen, og der var to Passagerer med den, som jeg fik at se, da Hr. Boye og jeg gik ud til Baaden for at spise til Middag med Kaptejnen. De to Hvide var Ingeniører og skulde gaa i Land her i Birubunga for at udnytte en Koncession, de endelig havde faaet af Sultanen. Det gjaldt en større Tinmine, som de agtede at bearbejde paa moderne Vis (Av, Ali *haji,* saa gaar *din* Tinsamling ned til Ingenting!).

De to Ingeniører talte ikke, mens vi sad i Kahytten og spiste, og hvad skulde de meget rigtigt flyve op i en Passiar for? Men jeg besaa dem og gjorde en Opdagelse med Hensyn til deres Hoveder. Det var evropæiske Gennemsnitskranier, hvis indre Sprængkraft viste sig udadtil ved Ansigtets komplette Ro. De lignede Bomber. Og at disse to Mænd ikke sagde meget og ikke havde et Smil tilovers, ikke en Gang lod til at iagttage deres Omgivelser, det viste

mig, at de kom fra en Kultur, hvor saa elementær en Ting som Menneskelighed i og for sig var et forlængst overvundet Standpunkt.

Og her havde jeg haft Tid og Raad til at føre en paradisisk Tilværelse sammen med malajiske Rundhoveder, der levede under samme primitive Forhold som i det forsvundne *Atlantis,* her levede jeg sorgløst væk, ene optaget af de allerførste Begyndelsesgrunde, Jagt og Elskov, her var jeg naaet saa vidt, at jeg havde smidt Bukserne og anlagt *Sarongen* ligesom de andre Skørtemennesker omkring mig, der bekendte Islam! Jeg skammede mig for de to Hvide, skammede mig som en kristen Hund over mit østerlandske Kostume.

Hvor gammel var jeg, hvor langt troede jeg Livet var? Mon det ikke var paa Tide for mig at gaa til Arbejdet i Storbyen? Kan hænde der var Sport nok for et Championemne af Gennemsnittet paa Kulturens Rovdyrstrøg! Hvem ved, om ikke en ustanselig Globetrotter kunde komme til at snappe nok efter Vejret ved Marsch paa Stedet under Bestræbelserne for at holde sin Plads paa Kulturcentrernes vandrende Fortove!

De to Ingeniører med Bombehovederne holdt deres Indtog i Birubunga, samme Dag som jeg rejste derfra. Min Mission var endt. Eller med andre Ord, Profiten laa nu til dem, der kom efter mig, der hvor jeg havde sat alting til.

Da jeg sagde Farvel til Matti og gav ham min Karabin (som aldrig havde skudt forkert) følte jeg, at det var min Ungdom, jeg tog Afsked med. Men jeg var ikke ked af det, jeg længtes efter en stærkere og klarere Livsanskuelse, end den der foregøglede mig Opgaver, som jeg vilde sprængt mig paa, hvis de overhovedet havde eksisteret. Jeg længtes efter at fortætte mig ud af mine Drømmetaager, lægge Børsterne og fremtræde som den jeg var. Ikke anderledes, men i min Kraft.

Jeg rettede mit Blik frem mod Manddommens Idealer, Orden, Tugt og Komfort. Jeg længtes efter at stille ved Samfundets Legioner, som Led af Kommuniteten.

Nogle Uger efter var jeg i Shanghai, og det var med en ny og lutret Følelse af *Samhørighed,* at jeg kjoleklædt og salvet strakte mig i en Gyngestol i et velindrettet, propert og renommeret Hus, med „Onkel Toms Hytte“ paa Bordtæppet og aftenklædte Amerikanerinder ved Flyglet, Badeværelse, elektrisk Lys og hvide Altre af Senge.

Jeg vogtede mig imidlertid paa det nøjeste for at lade mig blænde ad omvendt Vej, hvilket jeg stod i Fare for, saa længe Kontrasten var saa ny. Jeg havde nu en Gang for alle lært, at Overvurderingen er det farligste Princip at stille med i al Handel. Det er meget klogere at undervurdere alt hvad man ønsker. Der skal derfor ingen Lovtaler holdes over de muntre Feer paa Numer 12 i Shanghai. At de stod saa højt i Kurs var en rimelig Følge af, at de optraadte isoleret paa en Plads, der ligger langt fjærnere fra Kulturen, og hvor Kolera er endemisk. I Virkeligheden var de ikke andet end billedskønne Attenaarige af anden Klasses første Bonitet, hos hvem højere Følelser erstattedes af den Træning, Omgang med alle Nationaliteter giver.

Jeg havde den største Lyst til at revne og udsende en Lavastrøm af Lyrik til Bedste for hele Footschow Road i Shanghai! Men mit nye surt erhvervede Livssyn forbød mig det. Det er ikke god Smag at lade sig mærke med Begæret; og det har en Tendens til at svinge Varen tilvejrs hinsides din Købeevne, hvis du gør det. Lad haant om Alt, da *faar* du, og om Alle, da *kommer* de. Sæt dig hen et Sted og skambyd hele Menneskeheden, gør det længe nok, og Folk vil komme til dig af sig selv og sige, at de ikke kan blive solgt; du erhverver dem da for Spotpris. Men breder du dine Arme ud mod Hoben, fordi du elsker den, skal der blive tomt om dig. Hoben er en kvindelig Ting. Og Hoben har Ret. Folk i Almindelighed foretrækker Bank og Brød for dine Veksler paa evig Kælenskab. Der er for mange falske Papirer af den Slags i Omløb nemlig, siger jeg dig.

Forsigtig! Faa ikke en Snylter paa dig ved at røbe et Overskud af Kraft, en *Forkærlighed*.

Jeg kunde det nu. Derfor hørte man mig ikke hyle op af Fryd, da jeg sad paa Spreckels Kafé, femtende Sal af Call Building i San Francisko, og spiste Østers med Udsigt til den gyldneste af alle Porte, den fra Pacifikoceanet og ind til De forenede Stater. Hvorfor skulde jeg dog nu overvurdere et Krus Øl, koldt og med Skum, fordi jeg nylig sloges med en Pipatudse om det varme og raadne Vand i et gærende Slamhul midt inde i de hule, hede indiske Skove? Rolig, rolig! Jeg sad og saa mig om paa Folk, som med Hagen hvilende paa Panserflippen spiste meget men med en Mine, der gjorde Kellneren *glad,* over at det i det hele taget lykkedes Etablissementet at faa noget i dem. Skulde jeg nu ved Tilkendegivelsen af en

umaadeholden Taknemlighed udsætte mig for at komme til at betale for dem allesammen?

Nej, jeg styrede mig, udbredte med Flid dødelig Kulde til alle Sider, sad som et Taarn af Ringeagt ved mit Bord uden at røbe mere af mit Indre end hvad man kan skimte i Skydeskaarene. Men denne Kamp for at bevare Forsvarstilstanden kostede mig næsten den største Kraftanvendelse paa hele Rejsen. Jeg sad jo med Sjælen knitrende fuld af Fryd. Det var en Festdag, jeg fejrede, en *Fridag,* en privat Vidunderdag!

Paa Rejsen over Stillehavet tjente vi jo nemlig en Dag ved at sejle imod Øst, og det var den jeg nu fejrede. De andre Passagerer paa Skibet brugte deres Ekstradag straks — vi havde to Mandage i een Uge om Bord — tog den som et Tillæg i Kedsomhed og en Lejlighed mere til at skrante og graane; men jeg udsatte min blaa Mandag til jeg kom i Land. Jeg bestemte mig ydermere til ikke at solde den helt op men lægge Størstedelen af den hen til et Fond, et permanent *Forspring,* saa at jeg aldrig mere i Livet skulde savne Privatejendom af Tid. Nu havde jeg længe nok været bagefter min Tid i Smag og Instinkt, nu satte jeg Kraft paa og gik forbi Pacen, det blev saa dens Sag at vinde op, om den kunde. Jeg var ude efter Rekord, og jeg ventede ikke paa Klumpen.

Men da jeg med vældig og meget godt skjult Appetit, i bedste Form, havde spist og drukket paa Spreckels Kafé, gik jeg ned og købte mig et gammel frygtindgydende Eksemplar af en højgiret Cykle. Og under Følelsen af, at enhver Distance jeg lagde mellem Paradisdalen og mig ogsaa i bedste Forstand var Rekord, kastede jeg mig som en Streg ned igennem Market Street, tog den færdselstordnende Aare i fire Mils Fart forbi de store spejlflammende Butiker og Fortovenes sorte Flokke af Mennesker, der var mine Lige, og som ikke faldt paa at stirre mig ud af Ligevægt, traadte mig frem under Gadehimlens Masker af elektriske Ledninger og Kabler, gik gennem et Pres af vellugtende Byluft som en Flyver paa Jordoverfladen, tog skarpe Kurver udenom Sporvogne ...

Jeg peb i det yderste Nu over en Jærnbaneoverkørsel lige foran Lokomotivet, jeg havde en halsende Køter ved Pedalen i det mest kritiske Nu, naturligvis, og saaledes — Ah, knust fik Hunden sin ene Pote under Toget, hid med et Træben! — susede jeg ind i den Verden, hvor jeg hørte hjemme, Civilisationens tordnende Skove af Sten og af Jærn!

TILEGNELSE

Fra Statue of Libertys Pande i New Yorks Havn saa jeg mig ud mod Danmark. Nu var jeg moden til at vende hjem, for jeg var fri for Hjemve. Jeg kvad en Vise:

Jeg kommer ud fra Skovene.
Kender I min Kølle!
Vid, jeg er Vildmanden
i det danske Vaaben!

Jeg bringer fra blaa Bølger
Havets barbariske Hjærte.
Jeg sætter det til Symbol
i Feltet med springende Løver.

Her staar jeg ved Skjoldet.
Jeg vil slaa Fornægteren.
Jeg vil bekræfte de Raske
i Retten til Riget.

Seks af Johannes V. Jensens hovedværker

— bøger for den, der søger eller ønsker sig varige gaver

DEN LANGE REJSE

I seks romaner, „Det tabte Land“, „Bræen“, „Norne-Gæst“, „Skibet“, „Cimbrernes Tog“ og „Christofer Columbus“, skildres vor race i urtid, oldtid og i den nyere tid. På dansk alene trykt i 162.000 eksplr. 2 bind. Kr. 16.50.

DIGTE

Ny samlet, revideret udgave. Indeholder „Digte“, 1906—1921, „Aarstiderne“, 1923, „Verdens Lys“, 1926, „Den jydske Blæst“, 1931, „Paaskebadet“, 1937, digtene fra „Aarets Højtider“, 1925 og enkelte andre spredte digte. Udgaven er redigeret af Frits Johansen. Kr. 15.00.

HIMMERLANDSHISTORIER

33 fortællinger, der er lige overraskende og nye, hvor ofte man end vender tilbage til dem. 11. opl. På dansk alene hidtil trykt i 58.250 eksplr. Kr. 17.50.

KONGENS FALD

Illustreret af Sikker Hansen. Historisk roman fra Christian II.s tid. 10. oplag. Hidtil på dansk trykt i 55.400 eksplr. Kr. 12.00.

MYTER

Myter og eksotiske noveller i udvalg ved Aage Marcus. Myterne er for Johannes V. Jensen, hvad eventyrene var for H. C. Andersen. 2 bind. Kr. 17.00.

SKOVENE

Forsvundne Skove — Dolores — Louison — Skovene. 5. udgave.
På dansk alene trykt i 15.750 eksplr.

GYLDENDAL

GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI KØBENHAVN